לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

יום ג', י"ח בניסן תשמ"ח, 5 באפריל 1988 / שנה מ"ח מס' 13617 / המחיר 1.30 ש"ח כולל מע"מ

לשכת רה"מ: שמיר ולא הרצוג יחתום על מזכר ההבנה — לא ידוע מתי ייחתם

דליה שחורי

מקורות בלשכת ראש הממשלה, שהתייחסו לידיעה ששודרה אמש ב„מבט", לפיה ייחתם ביום העצמאות, על ידי הנשיאים רייגן והרצוג, מזכר הבנה כלכלי־אסטרטגי בין ישראל לארה"ב, אמרו, כי מגעים על כך מתקיימים בין ישראל וארה"ב, אולם לא ידוע מתי ייחתם המזכר. אמנם ייחתם, הוסיפו, אזי יתנוססו עליו חתימותיהם של הנשיא רייגן ושל ראש־הממשלה שמיר (ולא הנשיא הרצוג). עוד נאמר, כי למזכר ההסכמה אין כל קשר עם יום העצמאות ולא עם יוזמת שולץ.

על מנת שלא לקבל תשובה שלילית לפני הפגישה עם שוורנאדזה

שולץ הסכים עם שמיר שלא לדון לפי שעה בוועידה בי"ל

שולץ נוקט בטקטיקה של הליכה מן הקל אל הכבד – מן המוסכם אל השנוי במחלוקת ● במסגרת זו התמקדו אתמול השיחות בנושא הסדרי־הביניים (האוטונומיה) והסדר־הקבע והושגו כמה הסכמות ● כוונת שולץ להגיע לפגישה עם עמיתו הסובייטי, ב־21 באפריל, מבלי שיצטרך לדווח כי אחד מן הצדדים אמר „לא" ליוזמתו ● במקרה זה יוכלו השניים לגבש הסכמה על אופי הוועידה הבי"ל ולשגר הזמנות ● יוצא היום לירדן ויאמר לחוסיין: יש על מה לדבר

איך מגשרים על הפערים

שמיר ושולץ לאחר שיחתם הראשונה אתמול בירושלים (צילום: אי. פי.)

דליה שחורי, כתבתנו המדינית

מזכיר המדינה האמריקני ג'ורג' שולץ, הסכים אתמול עם ראש הממשלה יצחק שמיר לא לדון לפי שעה בוועידה הבינ־לאומית, לה שמיר מתנגד בתו־קף, ולהתרכז בהסדרי־הביניים לפרטיו ובאופן קשורו עם המו"מ על המעמד הסופי של השטחים.

מקורות מדיניים העריכו, כי בטקטיקה זו של הליכה מהקל אל הכבד, מן המוסכם אל השנוי

(המשך בעמוד 4)

5 שנות מאסר לחייל שערק ונפגש בחו"ל עם נציגי פתח

אבי בניהו

חייל צה"ל נדון לאחרונה לחמש שנות מאסר, מהן שלוש שנים וחצי בפועל, בעוון עריקה ועזרה לאוייב. החייל עזב את הארץ במירמה, בקיץ 87, ונפגש באירופה עם נציגים של אירגון ה„פתח".

במשפטו, שנערך בבית־הדין הצבאי המחוזי, נקבע כי החייל לא גרם במעשיו נזק לבטחון המדינה, אולם „עצם המפגש שקיים עם אירגון המחבלים על כל המשתמע מכך, ראוי לעונש כבד". אומרים בצה"ל. לאחר סיום משפטו ערער החייל בפני רשויות הצבא על גזר־הדין שגזר עליו, אולם ערעורו נדחה בדיון בבית־הדין הצבאי לערעורים.

על מרבית הפרטים במרשה זו הוטל איפול.

בואכטה לקפריסין

נודע כי החייל המשרת בשירות סדיר בצה"ל, עזב לפני מספר חודשים את יחידתו ויצא את הארץ באמצעות יאכטה לקפריסין. מקפריסין עבר למדינה באירופה ושם נפגש עם נציגים של ארגון הפת"ח. לאחר מספר פגישות, משחש שנשקפת סכנה לחייו, ניתק כל מגע עם אנשי הארגון. החייל היה במעמד של עריק מיחידתו הצבאית במשך 41 יום.

מקורות בגדה: צעיר נקבר בגל אבנים — צה"ל: עלילה

פנחס ענברי

מקורות ערביים מסרו אתמול כי ברמאללה קברו חיילים צעיר תושב העיר, תחת גל אבנים, ונשים ערביות חילצו אותו. על פי הדיווח שם הצעיר אנוור שראונה. החיילים נטלו אותו, ועוד שלושה אחרים כדי לפנות מחסני אבנים ליד התנחלות פסגות. אחר כך היכו אותו ברוביהם וכשהתעלף קברו אותו באבנים. נשים שראו זאת פתחו בצווחות וחילצו את הצעיר. כתבנו מעיר כי על־פי הידיעה המקורית אושפז הצעיר בבית החולים אל־מקאסד, אבל בבית החולים לא שמעו דבר כזה. מדובר צה"ל נמסר כי בצה"ל לא ידוע דבר על המקרה, ואיש לא התלונן. מכיוון שאין פרטים מספיקים, צה"ל מתייחס אל הסיפור כאל עלילה.

לב של נפטר חיפני הוטס מביה"ח רמב"ם להשתלה ב„הדסה" ירושלים

לאחר שהמשפחה נתנה הסכמתה לתרומה החל מבצע מסובך של שני בתי־החולים ● ניתוח ההשתלה השני החל אמש במרכז הרפואי ב„הדסה" ויימשך כשמונה שעות ● זהות התורם נשמרה בסוד – נפטר ממוות מוחי

יוסף שמי, יואב אביב, מאיר שושני, עתי"ם

לב שהוצא אמש מגופה של נפטר בבית החולים רמב"ם בחיפה הוטס במסוק צבאי למרכז הרפואי הדסה בירושלים, לצורך השתלתו בחולה לב. צוות של מנתחים מהמרכז הרפואי הדסה בירושלים, יחד עם כירורגים של המרכז הרפואי רמב"ם נטלו חלק בניתוח הוצאת הלב. עוד בשעות הבוקר יצר המרכז הרפואי שבחיפה קשר ודיווח לירושלים על אפשרות לקבלת תרומת לב.

השתלת לב שנייה

המסוק ובו הלב יצא סמוך לשעה 10 בלילה מחיפה לירושלים, שם אמור עוד בשעות הלילה להתבצע ניתוח השתלת הלב השני במרכז הרפואי הדסה.

מנהל המרכז הרפואי רמב"ם בחיפה, ד"ר משה רווה, סירב להתייחס לזהות התורם ואמר כי המשפחה נתנה את הסכמתה לביצוע הניתוח ותרומת האיברים החיוניים. מנהל המרכז הרפואי אמר כי זהות התורם במקרים אלה היא מאוד קריטית. והנהלת בית החולים והצוות הרפואי מכבדים את רצון המשפחה והריסקרטיות בסוגייה חיונית זו חשובה.

שיתוף פעולה חיוני

ד"ר רווה הוסיף כי שיתוף פעולה בין בתי החולים בנושא השתלות לב, כבד, כליות חיוני ויש בו כדי לקדם את השתלות האברים במדינת ישראל. „לו במשך התקופה שחלפה מאז בוצעו ברמב"ם שני נתוחים של השתלות כבד היה מסתמן שיתוף פעולה פורה, כמו במקרה זה בין בתי־החולים, ניתן לקבוע ללא ספק כי היו נעשות השתלות כבר נוספות ברמב"ם", אמר.

ההחלטה להטיס את הלב שנתרם נתקבלה מאחר שמשך הזמן שבין הוצאת

(המשך בעמוד 2)

ההתקוממות מפעילה לוחמה פסיכולוגית ● עמוד 2

למעלה מ־120 אלף רכשו את תו הוועידה ● עמוד 2

לגליון היום מצורף הדף הירוק

שולץ מחכה לתשובות

קשה עדיין להתנבא, אבל על־פי הרוח הנושבת היום מכיוון לשכת ראש־הממשלה יהיה ביקורו של שולץ מהלך נוסף של דיפלומטיה עקרה. שמיר מעודד מתגובת הציבור מחד, ומחוסר היכולת האמריקנית לכפות הסכם מאידך, וככל שחולף הזמן מתמעטות הסיבות העשויות להניע אותו לשנות את דעתו. שולץ לא הצליח גם להכין קרקע נוחה לפגישה עם פלסטינים, או להביא איתות חדש מחוסיין, והסיבה למסעו הנוכחי הופכת קרקע לספקולציה.

אפשרות אחת היא ששולץ מכין הפתעה, אותה ישלוף לקראת סוף מסעו, כגון הזמנה חד־צדדית לוועידה בינלאומית. יהיה בכך ביטוי לנחישותו של הממשל בוושינגטון לקדם את התהליך ולקבוע עובדות בשטח, ואולי לטשטש את הכישלון הבולט של יוזמת שולץ עד כה. קשה להניח שכך יקרה. ארצות־הברית, למרות שהיא מונהגת בידי מנהיג ימני שמרני, אינה מפגינה נחישות כזו ביעדיה הבינלאומיים, לא ביעדי המלחמה במרכז אמריקה, ולא ביעדי השלום במזרח התיכון. אופן ניהול המדיניות בידי ארצות־הברית מבטא את חולשתה של העוצמה האמריקנית. אין כל צורך לעודד את מעורבותה של ארה"ב במרכז אמריקה, אבל כאשר חולשה זו אינה מאפשרת לארה"ב לקדם יוזמות מדיניות חיוביות ולגיטימיות, יש בכך משום מקום לדאגה וצער.

אפשרות שנייה, מתקבלת יותר על הדעת, היא ששולץ נואש מיוזמתו, אבל מכין את הקרקע לפירות חיוביים מן הכישלון. כלפי קהלו בארצות־הברית הוא מעוניין להציג נוקשות ישראלית עקבית, שתסביר מדוע אשמים הישראליים בכך שתהליך השלום אינו מתקדם. שמיר, בשפתו הדו־משמעית, מקשה על שולץ אפילו במשימה הזו, כאשר הוא עוטף את שלילת היוזמה בניסוחים מעורפלים וחיוביים לכאורה. כלפי הציבור בישראל מנסה אולי שולץ לקדם את עמדת המערך. בעיני הציבור, והוא נתן רמז לכך כאשר תמך דווקא ב„לאווים" של שמעון פרס. עם כל הכבוד לאפשרות הזו, קשה להניח שהיא תשפיע על עמדות הציבור בארץ ביום הבחירות.

„המשמר"

הבמאי ליובימוב — כיום אזרח ישראל — הוזמן לביים בתיאטרון „טאגאנקה" במוסקווה

ליובימוב הוא שייסד בשעתו את התיאטרון האוונגארדי „טאגאנקה", אולם נאלץ לעזוב את בריה"מ

הבמאי יורי ליובימוב, בעת שעשה בישראל, כאשר ביים ב„הבימה" את „השקיעה" של באבל.

קארל ג'יי ויליאמס (אי.פי.)

מוסקווה. — הבמאי המוביטי הגולה יורי ליובימוב, כבן 70, הוזמן לבוא בחודש הבא למוסקווה, כדי להעלות בתיאטרון „טאגאנקה", שייסד בשעתו, את המחזה „בוריס גודונוב", שבהפקתו עסק כאשר פוטר ושמו הטוב הוכתם, לפני ארבע שנים.

סגן מנהל תיאטרון „טאגאנקה", אלכסנדר יעמוקין, אמר, כי אין הוא יודע כמה זמן ישהה ליובימוב במוסקווה, אך הוא מניח שהבמאי הגולה יבוא „רק לביקור עבודה, ולא כדי להשתקע מחדש בבריה"מ.

(המשך בעמוד 2)

הוחרמו מיסמכים מעיתונאים צרפתיים

ע"צ, רויטר

9 עתונאים צרפתיים מיחו, לאחר ששלטונות ישראל החרימו קלטות טלוויזיה, סרטים, מאמרים ופנקס כתובות, בנמל התעופה בן גוריון. עיתונאים אלה ערכו בימים האחרונים כתבות מצולמות ברצועת עזה.

„המסמכים הוחרמו מידי 3 עיתונאים, בנימוק כי לא אושרו ע"י הצנזורה, הפקידו להם כי הם יישלחו באמצעות הדואר תוך שבועיים",

---

עמוד אחורי „המשמר"

בשטח/ ח"כים בלונה־פארק

להצטלם עם „חבורת הזבל"

רק צער אחד מפריד בין עולם סתמי לעולמם הקסום של הילדים. אתמול חצו אותו שלושה חברי כנסת, אלוני, שטרית, אמוראי, ביום של כיף בלונה־פארק של תל אביב. קודם אכלו מרגמים נגסיים של חלקי עוף צלויים, או טבולים במרקם מעודן. משאירים הרבה זבל.

הבן על הסוס — ח"כ שיטרית ובנו

אחרי זה הצטלמו באופן אליטיסטי במיוחד עם „חבורת הזבל" משתבצים בהתלהבות במקומות הפנויים, דוחפים תינוקות לפני המצלמה. „כולם לחייך". אקשן. התנפלות צלמים רבתי. קטע מבודר לח"כים בלבד. אמוראי לבד עם החבורה, אמוראי עם הנכד והחבורה. שטרית עם הבן והחבורה, שולמית עם הנכד... אנשי בטחון שומרים בקנאות על עקרון הדיסטנס, מתפרעים מקבלים צו ריחוק, כאילו שזה הכבוד הגדול ביותר שאפשר לתת להם.

אחו כך קיבלו סיבוב מתקנים. בשטח, בכל מילימטר פנוי מתנחלים מפקנקים. עם ישראל, רק תיתן לו להריח דשא והוא מייד מסדר לו פקניק על הכיפק.

עולים על „ספינת הטראומה" מה זה פחד? פחד אמיתי. סיבוב של 380 מעלות במכה אחת. שולמית כבר פרשה. עדי לא לוקח סיכון, מאיר מפגין גבריות, צורח כמו כולם, איזה גבר. שיט ברכבל. מלמעלה רואים איך האגם המלאכותי צף בזבל. איך השטח כולו עמוס זבל, איך בין שמיים וזבל, החיים כזבל. אך איזה יום, איזה יום...

אלישבע איילון

בשטח/ נורית גלרון

נפרדנו כך

כולנו זקוקים — אולי זוכים — לחסד שירתה של נורית. לי היה החסד — או אולי הזכות להיות נוכח בבכורה של נורית, לפני שנה וקצת, בהיכל התרבות, ובמוצאי־השבת האחרונה בהופעת הפרידה, „אחרונה בהחלט" לפני נסיעה לחו"ל. אז, בהיכל התרבות, זה היה אירוע. לראשונה הצליחה זמרת, במופע יחיד, למלא את ההיכל עד גדותיו. וכולם

נורית גלרון: כולנו זקוקים לחסד

פרגנו — על המופע המעולה ועל ההישג הנדיר.

עתה, לאחר 150 הופעות, היתה זו הצגה של גרופיס, מי יותר ומי פחות שרופים, אך כולם אוהבים. ונורית שהגרופיס שלה נרכשים שלא בקלות, היתה מאושרת, ואנו היינו איתה, שרנו איתה, חייכנו אליה תורה במחיאות כפיים רועמות.

ושתי גרופיות קטנות עם מצלמה אחת, הדליקו שני נרות, כאשר פסעה נורית בכביש הישן, בין העץ לגן, עת למרנו אצלה את השיר הפשוט על הלחם. והמכסה על ערשת מצלמת החובבים שלהן, אולי מרוב התרגשות, לא הוסר עד ההפסקה, והבזקי הפלאש, בניגוד לנרות, היו עקרים.

ונורית, כמו שמש שזורחת, פתחה ב„כשצלצלתי רעד קולך", המשיכה ב„אחה הרי יורע..", הרעידה אותנו עם יוהאן סבסטיאן באך, נפרדה מאיתנו ב„נפרדנו כך", וסיימה, כמו תמיד מזה מספר שנים, ב„אני אשתגע".

ואנחנו, כל הגרופיס, ללא נרות ומצלמות שלא מצלמות, היינו ועודיין משוגעים עליה. עד הסוף.

אפי לנדאו

ספורטק/ אן.בי.איי. — הסוף

קבוצה פצועה ושחקן זקן

האנ.בי.איי., ליגת הכדורסל הטובה בעולם, עומדת ערב סיום העונה הרגילה. לאחר שבעים משחקים נותרו למרבית הקבוצות עוד 12 מאבקים. מיד לאחר מכן יתחילו משחקי ההכרעה — הפליי־אוף. כרגע, יותר מאי פעם במהלך העונה, דומה כי שוב יגיעו לגמר שתי הגדולות מכולם, הלוס־אנג'לס לייקרס והבוסטון סלטיקס. היום יותר מאי פעם במהלך העונה, דומה כי תואר הגדולה מכולם שוב ינדוד השנה מחוף לחוף, הפעם ממערב למזרח.

בשבת זכו לארי בירד, קווין מקהיל וחבריהם מהסלטיקס, בניצחון רב חשיבות על הפיסטונס מדטרוייט. שתי הקבוצות משחקות באיזור המזרחי. בוסטון היא הראשונה בתת־האיזור האטלנטי. דטרוייט מובילה את תת האיזור המרכזי.

הניצחון בשבת יקנה לסלטיקס את מעגל הנצחונות הטובה ביותר במזרח. אם תצליח הקבוצה לשמור על יתרון זה עד לסיום העונה הרגילה, תהנה קבוצתם של היהודי אורבך והכושי קי.סי.ג'ונס, מיתרון הביתיות בכל משחקי הפלי אוף במזרח. יתרון רב חשיבות גם אצל המקצוענים.

בתת האיזור האטלנטי מתנהל קרב אדירים בין שלוש קבוצות ידועות־שם, בעלות עבר והדר מאור כסף, על הזכות להיות הקבוצה השמינית והאחרונה של המזרח בפליי־אוף. כרגע יש יתרון קטן לוושינגטון, על פילדלפיה והקבוצה המשתקמת של הניו־יורק ניקס.

במערב דוהרה הלוס־אנג'לס לייקרס, הקבוצה הנערצת על כוכבי הוליבוד, בראש האיזור הפאסיפי, בצורה מעוררת השתאות. אלא שבחודש האחרון החלה הקבוצה לחרוק. הלייקרס עם המאזן הטוב בכל הליגה סובלת מפציעות טורדניות של הטוב בשחקניה מג'יק ג'ונסון, והשומר הטוב הליגה, מייקל קופר. גם „המגדל" של הקבוצה, כרים עבדול ג'בר, איננו משחק עוד כבעבר. 40 שנה בכל זאת עושות את שלהן. נראה כי סינדרום הסלטיקס מאשתקד — קבוצה פצועה ועייפה ושחקן זקן ו־נדיר השנה מערכה. אליפות ללייקרס השנה תעשה היסטוריה. לראשונה מאז 1969 תזכה קבוצה אן.בי.איי. בתואר אליפות שני ברציפות. אליפות לסלטיקס, תעניק לבוסטון גרדן, מגרשה הביתי, את תואר האליפות ה־17 בתולדותיו. שיא אן.בי.איי. גם בשיא הקודם מחזיקה, כמובן, הסלטיקס.

מוטי בסוק

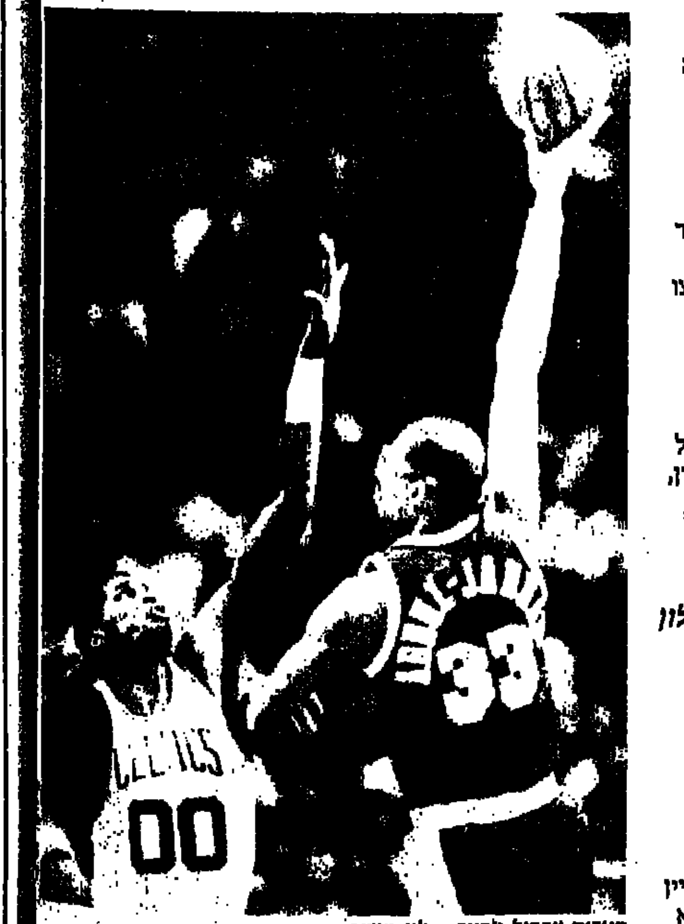

קארים עבדול ג'באר — לא מושך

רעל/ 晴川飯店

חד־גדיא סיני

אני עוכר קשה, אני מתפרנס,

אני מתפרנס — אני משלם מיסים למדינה.

בכספי המתוק מממנת המדינה פיתוח כלי־נשק.

המדינה מפתחת ראשי־חץ, למשל.

המדינה מוכרת ראשי־חץ — כך פורסם - לסין.

סין, מוכרת ראשי־חץ (פרטים שליו) לסעודיה.

יום אחד פורצת מלחמה חדשה במזרח־התיכון.

ראש חץ סעודי, שנקנה מסין ופותח בישראל (על חשבוני), הורג אותי.

בסינית, פשוטה זה נקרא: אני מממן את מותי.

אתה הבנת את זה, דאנגג?

קובי לוריא

אח"מ/ קונרי הצעיר

רצחו לי את אבא

המעגל נסגר. לפני שנים, הופיע שון קונרי בסרט „רובין ומריאן", על ימיו האחרונים של רובין הוד ואהובת־ליבו. לפני כשנתיים, כיכב בנו, ג'ייסון, בסדרת טלוויזיה על רובין הוד הצעיר. מאז, הספיק להופיע במחזות, סרטי־טלוויזיה וקולנוע, כין היתר, ב„החתול במגפיים", במסגרת סידרת אגדות הילדים של חברת „קנון", שצולמה בישראל.

בגיל 25, קונרי הצעיר נראה מועמד בטוח להצטרף לרשימת שוברי־הלבבות של המסך, בלי שום קשר לעובדה שאביו היה אף הוא, בזמנו, פנתר סקסי במליטה, בדמותו של ג'יימס בונד.

את ההערצה של הקהל לאביו, כמגלם דמותו של 007, הוא למד להכיר ולהעריך רק זמן רב לאחר שהוקרנו סרטי הקולנוע בכיכובו של אביו.

בסיבוב הראשון, הוא היה עדיין תלמיד בבית־ספר יסודי, שלא גילה עניין רב בקולנוע וגם לא יכול היה לצפות בסרטים, מחוץ לפנימיות אליהן נשלח, לאחר שהוריו (אמו, אגב, גם היא שחקנית, דיאן סילנטו) התגרשו. הוא מעריך מאוד את הביקורת הכוונה של הוריו על הופעתו בקולנוע. קצת פחות מזה הוא מעריך את מבקרי הקולנוע שמתייחסים יותר למראה החיצוני שלו ובעיקר מלגלגים על הליכתו פשוקת הרגליים.

ג'ייסון על אבא שון: „אולי אני משוחד, אבל לדעתי, אבי הוא שחקן נפלא. הוא לא מזייף. כשצפיתי בסרט של בריאן דה־פלמה „הבלתי משוחדים" ואבא נרצח על המסך, בכיתי. אני בוכה המון בסרטים..."

עומר ניר

מדף/ אושוויץ ובנות הברית

צמרמורת

מרטין גילברט: „אושוויץ ובעלות הברית"; מאנגלית: א. מגן; הוצאת עם עובד, מארס 1988 — 337 עמ'.

ההיסטוריוגרפיה של השואה לא תוכל לעבור בשתיקה על סיפרו של מרטין גילברט, הבוחן את תהליכי ההשמדה באושוויץ־בירקנאו (בעיקר בשנת 1944), דרך הפריזמה של „בנות הברית". ואכן הגיע הזמן, שמחקר כל־כך חשוב יבוא לידיעתם של קוראי העברית וטוב עשתה „עם עובד" שלקחה את העניין על עצמה, שש־שבע שנים לאחר הופעת הכתב האנגלי. לי כמתעניין, שחש כי נושא ההשמדה הפיסית את העם היהודי קיבל כיסוי היסטורי נחות לעומת סיגור היהודים בגיטאות, מהווה הספר נקודת־ציון חשובה במיוחד.

אימתי עלו „בנות הברית" (והיהודים) על עקבותיו של מחנה ההשמדה בעל ההספק הגדול ביותר? מתברר שבשלב מאוחר מאוד, רק באמצע שנת 1944, עם ראשית ה„משלוחים" מהונגריה. בתצלומי־אוויר של מטוסי סיור אמריקניים, מופיע אושוויץ לראשונה (מבלי לקשרו להשמדה), בראשית אפריל 1944, עת צולמו מפעלי הדלק הגרמניים במונוביץ שבשלזיה־עילית. בירקנאו צולם רק בסוף מאי וגם אז לא התייחסו אליו בכובד־ראש. מידע ישיר על ההשמדה במחנות אלה נימסר לראשונה על־ידי יהודים מסלובקיה, ששהו במחנות שנתיים ימים וברחו מאושוויץ ב־21 באפריל 1944.

מראשית ועד מאי תופיע השאלה, אם להפציץ את מחנות ההשמדה ובעיקר את הדרכים המובילות אליהם. זו תשתרבב אל כמה פרשיות אחרות שעמדו על הפרק אותו זמן: הפלישה המתוכננת לנורמנדיה, ההפצצות על מתקני הדלק הגרמניים, תוכנית ההצלה „סחורה תמורת דם" שנשא למערב יואל בראנד והעיקר — השמדתה של יהדות הונגריה.

הספר חושף את מוגבלות המידע שבידי היהודים ואת אוזלת היד של היישוב, את מערכת ההטעיה הגרמנית (תוך שלושה שבועות הושמדו כמעט 300 אלף מיהודי הונגריה והעולם לא ידע) וכן את הציניות של השלטון הבריטי וחוסר מוכנותו לדון בהצלת יהודים. כקורא תתקשה להתנער מן הצמרמורת שתחוש בעת שתיקרא, כי הקהילה היהודית בהונגריה ידעה על ההשמדה, אבל העדיפה להסתיר את המידע מהנשלחים לטבח. קריאה קשה.

אבי ידידיה

עורך „עמודאחורי": אפי לנדאו

ההתקוממות מפעילה לוחמה פסיכולוגית — הפיצה כרוז בעברית המופנה לחיילי צה"ל

הכרוז הנושא את הכותרת „בוא נעשה חושבים" אומר בין השאר: חייל מדוע לא תבלה ברגע זה בחוף שקט ויפה עם חבריך? תן ידך לשלום ולבטחון... לך ולנו"

אבי בניהו

הנהגת ההתקוממות בשטחים מפעילה לוחמה פסיכולוגית כנגד חיילי צה"ל המשרתים בשטחים. בפעם הראשונה הופץ ביום ראשון השבוע, ברחובות ערי הגדה, כרוז בשפה העברית המופנה ישירות לחיילי צה"ל. כוחות הבטחון ניסו לשים ידם על הכרוזים, אולם חלק מהם הגיעו לידי החיילים.

כרוז בעברית

הכרוז נכתב בעברית ונושא את הכותרת „בוא נעשה חושבים". הוא קורא לחיילי צה"ל להניח את נשקם, לא להכות ולא להתעלל בתושבי השטחים. בכרוז נכתב:

„אליך, החייל, אתה המפטרל ומסייר ברחובות עירנו וכפרינו ובמחנות הפליטים שגורשו מבתיהם. אתה החייל אשר רודף את בנינו, שופך דמם, שובר את ידיהם ורגליהם וגורם צער וכאב בכל בית.

„חייל... אתה חייל, הבט בעצמך! מטען כבד אתה נושא על גבך: נשק, תחמושת ואלות, ובתוך ליבך חשש ופחד מפני אבן שיזרוק על ראשך ילד או נער.

„חייל, הבט בעצמך, הנה אתה מתרוצץ ועיניך נעות ימינה ושמאלה, למעלה ולמטה והנשק הרב שברשותך אינו מבטיח לך שלום ובטחון.

„מדוע תישא בסבל הזה?"

„חייל, מדוע תישא בכל הסבל הזה ומדוע תסכים לקבל חיים קשים אלה? מדוע לא תבלה ברגע זה בחוף מבטחים שקט ויפה? מדוע לא תבלה ברגע זה בפיסגת הר, או במסעדה יפה עם בני משפחתך או חבריך?

חייל

בוא נעשה... חושבים

„מדוע יהיו חיים יפים אלה רק בהישג יד של אלה שידעו לשלוח אותך לכאן ולך רק חיים עמוסי עייפות וחוסר בטחון?

„חייל, הנשק שבידך, אין בו כדי להפחידנו ולהטותינו מתביעת זכויותינו, ככל עם, גם אנו לא נכנע לשעבוד, ניצול וסחיטות של כובשים.

„חייל, אין ברצוננו לגרום לך נזק, וודאי שאין ברצוננו שתגרום לנו נזק. אל תירה בנו. אל תכה ותתעלל. כי לנו אין כוונה להרוג אותך...

„תן ידך לשלום ולבטחון... לך ולנו..." עד כאן לשון הכרוז.

על הכרוז לא מופיעה כל חתימה, אולם יש להניח כי הפיצה אותו הנהגת ההתקוממות.

אלמנתו של מרטין לותר קינג, בנו ובתו, בטקס לזכרו שנערך אתמול ליד קברו באטלנטה (צילום: איי.פי.)

לב של נפטר חיפני

(המשך מעמוד ראשון)

הלב מהגופה ועד להשתלתו אסור שיעלה על 4 שעות. נודע, כי הלב הוצא מגופה לאחר שנקבע המוות כמוות מוחי. עוד נמסר כי בבית החולים רמב"ם בחיפה נערכו אמש להשתלת כליות מגופת תורם הלב, ולצורך כך נעשו בדיקות של סיווג רקמות, לצורך איתור חולה מתאים הסובל מאי ספיקת כליות. ההשתלה בוצעה בלילה על ידי צוות בראשותו של ד"ר יגאל קם, אשר נודע כ„משתיל הכבד" שהשתלם בנושא זה בארה"ב. כן שקלו ברמב"ם לבצע השתלת כבד מאותה גופה, אולם לא נמצא מועמד מתאים לכך מבחינה רפואית.

בצידנית לבנה

סמוך לשעה 10.30 בערב נחת בבית החולים הדסה עין כרם בירושלים מסוק של חיל האוויר. מתוך המסוק ירדו חובש וחובשת ואתם צידנית לבנה, בתוכה שכן הלב שהועבר מגופת התורם בבית החולים רמב"ם בחיפה אל הנתרם בירושלים.

במנחת שבבית החולים הדסה עין כרם המתין אמבולנס, שאסף את הצידנית שבתוכה הלב ובמהירות הגיע אל הכניסה הראשית של בית החולים הדסה עין כרם. משם הועבר הלב הישר אל חדר הניתוח, הנמצא בקומה הראשונה של בית החולים.

ניתוח השתלת הלב החל מיד עם הגיע הלב שנתרם. הניתוח נערך בעת מסירת הידיעה, בראשותו של פרופ' יוסף בורמן ראש המחלקה לניתוחי לב־חזה בבית החולים הדסה עין כרם.

המושתל: תושב רמלה בן 40

ניתוח השתלת הלב בבית"ח „הדסה" עין כרם בירושלים, עמד להסתיים בשעה 01.00 ביום שלישי לפנות בוקר — מסר כתב עתי"ם בירושלים, ערן יוגב.

הלב הושתל בגופו של תושב רמלה בן 40.

המתנחלים מתכננים תגמול בתל־רומידה ובכפר בני נעים

מנחם ענברי

המתנחלים בקרית־ארבע החליטו לצאת „לפעולת תגמול" בכפר בני נעים ובשכונת תל־רומידה הערבית, שליד קרית־ארבע, בגלל אירועים שהיו אתמול וצפוי כי יעשו זאת בשעות הקטנות של הלילה.

הבמאי ליובימוב

(המשך מעמוד ראשון)

אזרחות ישראלית

ליובימוב שוהה עתה באירופה ולא היה אפשר להתקשר עמו כדי לשמוע מפיו על תוכניותיו לשוב למוסקווה. השנה קיבל ליובימוב אזרחות ישראלית והוא מתגורר יחד עם רעייתו קטלין ובנו פטר בירושלים. מאז יצא ממוסקווה, ביולי 1983, ביים מחזות רבים ברחבי העולם.

בעבור חופש אמנות

ליובימוב העלה בתיאטרון שלו במוסקווה מחזות אוואנגרדיים ושנויים במחלוקת והיו לו מאבקים מתמידים עם הצנזורים הסובייטיים. כאשר יצא ללונדון, ב־1983, כדי לביים שם את „החטא ועונשו" של דוסטוייבסקי, הועלתה השערה שלא יורשה לשוב לבריה"מ. ליובימוב האריך את שהותו בלונדון ודרש ערובות שיינתן לו חופש אמנותי כאשר ישוב לבריה"מ. בתגובה על כך, פוטר כעבור שנה מתיאטרון „טאגאנקה" וגורש מן המפלגה הקומוניסטית.

בשבח הגלאסנוסט

בשבוע שעבר פירסם עתון הממשלה הסובייטית „איזווסטיה" ראיון עמו, שנערך במדריד, ובו אמר ליובימוב, כי היה רוצה לשוב לעבוד בבריה"מ, אם רק ייתנו לו תנאים הולמים, אם כי אין הוא מציג תביעות פוליטיות. „כדי לשאוב מחדש כוח, כדי לשרוד, חייב אדם להתייצב בשתי רגליו על אדמת מולדתו, על האדמה שבה גדל, שבה חיו אבותיו ואבות אבותיו" — אמר ליובימוב ל„איזווסטיה".

הוא שיבח בראיון את מדיניות הגלאסנוסט של גורבאצ'וב ואת החירות הרבה יותר שמעניקה מדיניות זו לאמנים.

מזכיר האו"ם: אין מקום כעת לזימון ועידה בי"ל

מרכז האו"ם.— מזכיר האו"ם פרס דה קואיאר הודיע כי עדיין אין ביכולתו לזמן ועידת שלום בינלאומית על המזרח התיכון „בהעדר הסכם בין הצדדים הנוגעים בדבר והמדינות החברות במועצת הבטחון".

עם זאת הדגיש מזכיר האו"ם, בדו"ח שפורסם, כי הפתיחה של מו"מ שהתקבל על דעת כל הצדדים נשארת ענין דחוף, כפי שמעידים על כך האירועים בשטחים הכבושים.

תושב הרצועה מת מפצעיו

עזר אבירן

חמוה איברהים אבו־שעב בן 20, מהכפר בני סוהילה בדרום רצועת עזה, מת אמש מפצעיו בבית החולים שיפה בעזה. הצעיר הובא פצוע ביום האדמה לבית החולים לאחר הפרת סדר בה פתחו כוחות צה"ל באש.

ביקורת חצות יוסי וגונו

טובים השניים

הערב הראשון של המיני פסטיבל „מפגשים 88" עמד בסימן הגיטרה הקלאסית. במופע הראשון בצוותא, נתן הגיטריסט והמלחין הגרמני ריינר סטוץ קונצרט יחיד. סטוץ ניגן קטעים משל סור, באך, פגניני, וקטע מורכב ומעניין שכתב בעצמו. הטכניקה של סטוץ מצויינת, אך מה שיותר מעניין היא הפרשנות המקורית שהוא נותן לקטעים, פרשנות שבקטעים מסוימים אפילו מחדשת, ולכן היא כל כך מרתקת.

ההסתייגות היחידה שיש לי היא, שבקטעים מסוימים נשארת הגיטרה של סטוץ מנוכרת וקרה, המוסיקה הודרת לראש ומפספסת את הבטן.

במופע השני הצטרפה לסטוץ נגנית המנדולינה דוריס הרסט וכל המופע התחמם. למנדולינה, כלי שהולך ונעלם, צליל עליז, מיוחד, צליל שלוקח איתך למחוזות קסומים. הרסט שולטת במנדולינה שליטה מוחלטת. מרהים לגלות אילו צלילים היא מפיקה מכלי קטן כל כך, צלילים שקשה לתאר שהכלי מסוגל להפיק. התיאום בין השניים מושלם. הגיטרה תומכת ומעניקה עומק למנדולינה ולהיפך. הרסט וסטוץ אינם בורחים מביצוע קטעים מורכבים וקשים להאזנה ועושים זאת בצורה מעוררת כבוד.

הרעיון הראשוני של הפסטיבל הזה היה להפגיש את הגיטרה עם כלים אחרים. בערב הזה זה עבר יפה. השניים יקיימו מופע נוסף בירושלים ב־9 באפריל. מומלץ, במיוחד לחובבי גיטרה.

במלאת שנה לפטירת חברתנו

ציפורה דביר ז"ל

נעלה לקיבורה ביום ה' 7.4.88, בשעה 15.00

המשפחה, וקיבוץ מסילות

צלצול מהיר אלישבע איילון

פרופ' יהודה אלקנה — מנהל מכון ואן ליר:

מכון ואן ליר אינו „מכון פלשתיני"

חברת הכנסת גאולה כהן, דורשת משר־החינוך לנתק מגע עם המכון בגין היותו „פלשתינאי". האמנם כך?

— „זו שטות ממדרגה ראשונה. הגב' כהן ביססה את דבריה על כתבה שהופיע בשבועון „כותרת ראשית", חבל רק שהיא לא קוראת את כל הגליונות. בכתבה האמורה מצוטט מפיו של מוחמר, אחד החונכים של מכון ואן ליר, כי הוא כופר בזכותה של מדינת ישראל להתקיים. כשקראתי את הכתבה נסעתי מייד ל„קרית ענבים", שם הוא נמצא, וביקשנו ממנו תגובה לכתבה. מוחמר הכחיש בכל תוקף את ייחוס הדברים אליו".

פורסמה הכחשה ב„כותרת ראשית"?

— „וודאי, שבוע לאחר אותה כתבה פורסם על גבי עמוד שלם מכתב ארוך ומפורט של מוחמר. כמו כן פורסמה הכחשה של כתובה נוספת שהופיעה בכתבה, כאילו היא עובדת במכון ואן ליר, מה שאיננו נכון. אבל כאמור הגב' כהן לא טרחה לקרוא אותם".

למה לא להאמין דווקא להם?

— „מנסיון אישי שלי עם „כותרת ראשית", אני בוחר להאמין למרואיינים. שבוע קודם ערך השבועון ראיון איתי ואני אומר שהם לא אמינים".

ואם היה מתברר שאכן הדברים נאמרו?

— „אם זה היה נכון, הרי שהאיש המדובר כן היה מפוטר באופן מיידי. זו שטות גמורה לומר שמכון ואן ליר עובד עם מישהו שמטיל ספק בקיומה של מדינת ישראל.

למעלה מ־12 אלף (לא כולל הקיבוצים) רכשו את תו הוועידה של מפ"ם

יוסף גלילי

מזכירות מפ"ם שהתכנסה אתמול, ציינה את הצלחת הפצת תו הוועידה שזיכה את הרוכש והמצטרף לשורות המפלגה, לבחור ולהיבחר לוועידת מפ"ם שתערך ב־5 במאי הקרוב.

בדברי הפתיחה שלו ציין מזכיר המרכז, חנן ארז, כי מספר רוכשי תו הוועידה במגזר העירוני, יהודי־ערבי, הסתכם בשלב זה, ב־12,527 חברים. הפצת תו הוועידה לא כללה את הקיבוץ־הארצי, בו למעלה מ־25 אלף חברים.

פתיחה מעודדת

חנן ארז ציין כי זהו הישג בולט ביחס למפלגות אחרות ערב ועידתם. רכישת תו הוועידה, היתה מלווה בתשלום אישי של כל רוכש תו, בסך 10 שקלים. „הפצת תו הוועידה," אמר, מהווה חלק חשוב בהיערכות המפלגה לקראת הבחירות, ובהיערכות לאיוש מערך הקלפיות באיזורי הבחירה בכל הארץ. הצלחת מבצע הפצת תו הוועידה, לאחר 23 שנים שמפ"ם לא התייצבה ברשימה עצמאית בבחירות, מהווה פתיחה מעודדת בחירות לכנסת ה־12".

הדובר הודה לוערת תו הועידה, בריכוזו של צבי אטלס, על עבודתה המסורה.

גרנות: כיצד רבין מדבר על רגיעה בשבוע בו נהרגו שמונה תושבים

יוסף גלילי

מזכ"ל מפ"ם, ח"כ אלעזר גרנות, קרא אתמול בישיבת מזכירות מפ"ם למחנה הסירוב בישראל, לחדול מהתנגדותו ליוזמת שולץ ולתת סיכוי למהלך של שלום במזרח התיכון.

במסגרת סקירתו המדינית, מתח ח"כ גרנות ביקורת כנגד התבטאותו של שר הבטחון על „הרגיעה בשטחים" שבוע שבו נהרגו 8 מהתושבים ע"י חיילי צה"ל. הוא קרא גם לחדול מן המדיניות המקוממת של „הידוק הח־צר". גרנות מסר לחברי המזכירות מידע מזעזע שהגיע מן השטחים מפי עדי ראייה הפועלים שם.

במלאת שלושים למות חברתנו

לאה לרנר ז"ל

נעלה לקיבורה לגילוי המצבה

ביום רביעי 6.4.88 בשעה 16.00

בשעה 16.45 תיערך אזכרה במועדון לחבר

המשפחה

קיבוץ שער העמקים

טכס האזכרה

לשמחה פלפן ז"ל

יתקיים ביום ג', כ"ה בניסן תשמ"ח, 12 באפריל 1988

10.30 — התכנסות בבית הקברות בחולון (ליד השער הישן)

11.00 — עליה לקבר ודברים לזכרו

13.30 — התכנסות בגבעת חביבה (מאולם גולן)

14.00 — הסרת הלוט בחדר עיון ע"ש שמחה פלפן ז"ל במכון ללימודים ערביים. דברים: לובה אליאב.

14.30 — רב־שיח: בנושא מדינה פלסטינית — כן או לא? מנחה: חיים שור. משתתפים: ויקטור שם־טוב, סאלם ג'ובראן, אברהם שוייצר, יוסי שריד.

16.00 — הפסקה

16.30 — השחקן יתנה שולחה בקטעים מהמופע „המפסי" שירים וסיפורים פלסטיניים (בעברית)

"על המשמר" עתון יומי

המו"ל: עתון וספר בע"מ

עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת

עורך ראשי: מארק גפן

עורך משנה: שראל זמיר

מרכז המערכת: רוני רוזנטל

המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב. טל' 378833

חשבון בבנק הדואר 3—43360—4

מען למכתבים: עיתון על המשמר ת"ד 1999 תל־אביב 61999

"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone 378833 Telex 341652

סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין כלל, טל' 121-102. חיפה: המען למכתבים ת"ד 4216, טל' 233161. באר־שבע: רח' ... טל' 678673. המען למכתבים ת"ד 4007, טל' 31040.

החיילים רדפו אחרי מבעיר צמיגים והרגו אותו בירייה

הצעיר רעול הפנים לא ציית לקריאות „עצור" • שביתת הלימודים והמסחר כמעט מלאה • התפטרות השוטרים מעודדת עבריינים

קיר הסירוב

חייל ליד כתובת קיר נגד תוכנית שולץ (צילום: אנדרה בראוטמן)

מנחם ענברי, אבי בניהו, עזרא אבירן, עתי"ם

צעיר פלשתיני, חאמד עבד אל־מהדי זואראד נהרג אתמול באש חיילי צה"ל לאחר מרדף במחנה הפליטים בנו־נעים. סיור של צה"ל זיהה את הצעיר כרעול פנים שהבעיר צמיגים במחנה, והחיילים החלו לרדוף אחריו. מקורות צבאיים מסרו, כי החיילים קראו לו לעצור על פי נוהל עצירת חשוד, והוא לא ציית. הם ירו לעברו, והוא נפצע. כעבור זמן קצר מת מפצעיו בבית־החולים. צה"ל בודק את האירוע.

אתמול היתה בגדה וברצועה שביתת מסחר מלאה על פי הנחיית אש"ף, בעקבות ביקורו באזור של מזכיר המדינה האמריקני ג'ורג' שולץ.

במחנה הפליטים בלאטה, שליד שכם, נפצע חייל של משמר הגבול מאבנים שהושלכו לעברו. בתקרית אחרת במחנה נפצע ברגלו באורח קל צעיר מקומי. הוא ניסה לתקוף בגרזן את חיילי משמר־הגבול, שירו לעברו ופצעו אותו. בכמה מקומות בשטחים היו אתמול ידויי אבנים ובקבוקי תבערה, אך איש לא נפגע.

מקורות ביטחוניים טוענים, כי ההיענות לכרוז מס' 12 אשר קרא לשביתה מלאה כמחאה נגד תוכנית שולץ היתה חלקית בלבד. הדבר מעיד על הצלחת צעדי הענישה הכלכליים שננקטו בעת האחרונה ועל עייפות מההתקוממות.

שביתת מסחר כמעט מלאה ברצועה

השביתה ברצועת עזה אתמול היתה כמעט מלאה. לאחר ש„מטה העל של ההתקוממות" הורה עליה במחאה על ביקורו של שולץ. לא נרשמו אירועים אלימים, אך הפעילות העבריינית החלה לצוץ והמשטרה מנסה להשליט סדר, בכוח האדם המצומצם שלה, לאחר גל ההתפטרות של השוטרים המקומיים.

רק בבוקר הובערו צמיגים בכיכר „מריינה" בעזה וברחוב שלאורך חוף הים. יציאת העובדים לישראל הייתה מצומצמת יותר והערכת גורמי בטחון היא, שרבים מהמועסקים בישראל לנו בתחומי הקו הירוק, כדי לא להגיע לעימות עם מארגני השביתה.

צעירים ניסו אתמול בבוקר ליידות אבנים והבעירו צמיגים בעיירות בית חנון ובני סוהילה ליד חאן יונס, ובמחנה הפליטים נוסיראת. כוחות הביטחון פיזרו את המתקהלים והרחיקו את המחסומים מכבישים, שנשארו פנויים במשך כל היום. תנועת הרכב המקומית התחדשה אתמול ברצועת עזה, ולא נרשמו הפרות סדר בולטות.

רשת הטלפונים חידשה אתמול את פעילותה בבתי התושבים ברצועה, לאחר שבוע כמעט של ניתוק. גם בתחנות הדלק התחדשה אתמול הפעילות, לאחר יומיים של השבתה.

•

הלימודים שחודשו שלשום לאחר חופשת האביב, בעזה, שובשו שוב אתמול. בבתי הספר התיכוניים לא התקיימו לימודים כלל. גם בבתי הספר היסודיים ובחטיבות הביניים, שקיימו עד כה לימודים סדירים כמעט, שבו אתמול רבים מהתלמידים לבתיהם, לאחר שמצאו את בתי הספר ללא מורים.

שוק מאולתר

במחנות הפליטים, וכג'בליה במיוחד, היו השווקים סואנים על אף השביתה. כך היה גם באזור המרכזי של מחנות הפליטים, כאשר בכניסה לדיר אל בלאח הופעל שוק מאולתר ענק, ששירת את כל תושבי המחנות באזור. דוכנים של פירות, ירקות ומצרכי מזון הוצבו גם לצדי הדרכים הראשיות.

בתוך כך החלה להתגלות גם פעילות עבריינית ברצועה, והנפגעים אינם ממהרים להתלונן במשטרה, כיוון שגם אם יתלוננו, כוח האדם המצומצם אינו מאפשר את חקירת התלונות. כרוז 10 שהורה לשוטרים להתפטר, איים בקטיעת ידי פושעים שינצלו את המצב, אך נראה שהאיום אינו מועיל.

מדינאי ירדני: סיכויי הצלחתה של יוזמת שולץ — קלושים ביותר

סי"צ, רויטר, איי.פי.
אורי הורוביץ

„ירדן סבורה, כי סיכויי הצלחתו של ג'ורג' שולץ קלושים ביותר. לא התקדמנו לשום מקום בהצעה האמריקנית הזאת, ולא נגיע לשום מקום" — אמר אתמול מדינאי ירדני, שביקש לשמור על עילום שמו, לכתב „רויטר" ברבת־עמון.

המדינאי הוסיף, כי בביקורו הראשון באזור, בחודש שעבר, הבטיח שולץ לירדן כי הוא „יעקם את זרועו של שמיר", כדי לשכנע אותו להסכים לוועידה בינלאומית בחסות האו"ם. „עכשיו נשאל אותו מדוע לא קרה כדבר הזה" — אמר המדינאי.

בתשובה לשאלה, מדוע איפוא אין ירדן משיבה בשלילה על יוזמת שולץ, אמר המדינאי: „אין אנו רוצים שאשמת הכשלון תוטל על הערבים."

ביקורת על שמיר וארה"ב

עתוני ירדן מתחו אתמול ביקורת קשה על ראש הממשלה יצחק שמיר והאשימו אותו בהכשלת התוכנית האמריקנית. „עמדת ישראל תגרום לכך, שיוזמת שולץ תסתיים באובדן נוסף של הזדמנות להשיג שלום, ואשמה בכך גם ארה"ב עצמה, בגלל מדיניותה החד־צדדית לטובת ישראל והיעדר נחרצות מצידה" — כתב העיתון „אל רסטור".

הפגנה ברבת־עמון

יותר מ־500 סטודנטים מוסלמיים קיצוניים הפגינו אתמול ברבת־עמון נגד ביקורו של שולץ וקראו „בדם ואש נשחרר את פלשתין" ו„שולץ השטן, סע בחזרה לארה"ב". הם שרפו את דגלי ישראל וארה"ב

פרס: אנו קרובים מאד לסיכוי לשלום, אפשר להגיע למו"מ ישיר בתוך שבועות ספורים

קובי מנדל, יואב אביב

„אני חש שאנו קרובים מאוד לסיכוי לשלום. לא התגברנו על כל הקשיים, ואיני רוצה להמעיט בערכם, אך אנו באמת במטווחי קשת מתהליך השלום, ויכולים להגיע בתוך שבועות ספורים למו"מ ישיר". — אמר אתמול שר החוץ וממלא מקום ראש הממשלה, שמעון פרס, בשיחה עם עיתונאים בסיום אליפות העולם למפרשיות, מדגם 470 בדו־פת.

פרס ציין, כי אם יחלפו חודשיים נוספים ודבר לא יקרה, ניכנס לפסק זמן של שנה וחצי, ואין לדעת מה יקרה. „איש מאתנו לא ערב שהסיכוי לשלום ישתמר בקופסת שימורים. בחודשיים־שלושה שנותרו יש להקדיש את כל המאמצים כדי להפוך את השלום למטרות פוליטיות ולא לסור הצידה לדברים אחרים, שהם אוכלי זמן. וזמן הוא המצרך היקר ביותר העומד לרשותנו."

על ה„מהות" עליה ידובר עם ג'ורג' שולץ, אמר פרס, כי הבעיה המרכזית היא כיצד יחול הסדר הביניים, וכיצד הוא מתייחס להסדר הקבע, מבלי שתיווצר סתירה בין השניים. בתשובה לשאלה אם הוא בעד הקדמת הבחירות, השיב פרס „בשלב זה תהליך השלום לא נפסק, ואיש לא אמר לא. בואו נעזוב את הבחירות, כל זמן שלא נחסמה הדרך המובילה לשלום, זו בעיני הדרך העדיפה".

עוד אמר פרס, כי „ברית המועצות תהיה נכונה לחדש את היחסים הדיפלומטיים עם ישראל ביום הראשון של פתיחת הוועידה הבינלאומית".

פרס יפרוש מפרש לשלום מדגם 242

יוסי גלזר

בטכס סיום תאליפות העולם בשיט מפרשיות השווה שמעון פרס בין שיט המפרשיות לשלום: „בשני המקרים צריך לשוט בין גלים עוינים, להתגבר על הרוח, ולהגיע לחוף מבטחים. אלא, שבשיט עושים את בדגם 470 ואנחנו נעשה זאת ב־242".

סין מכחישה הפרסומים על קניית נשק מתוחכם מישראל

דלית רפאל, סי"צ

פקין. — סין הכחישה אתמול את הידיעות שפורסמו בעיתונות, לפיהן חתמה על הסכם סודי עם ישראל לרכישת נשק מתוחכם לצבאה. „ידיעה זו משוללת כל יסוד" אמר דובר משרד החוץ הסיני בטלפון.

העיתון הלונדוני „סאנדי טיימס" והיומון „סאות צ'יינה מורנינג פוסט" המופיע בהונג קונג דיווחו ביום א', בהסתמכות על שירותי מודיעין מערביים לא מזוהים, כי סין וישראל חתמו על הסכם סודי בנובמבר, שלפיו תקנה סין מישראל נשק אנטי־טנקי וראשי חץ לטילים.

לדברי שני העיתונים האלה, ביקרו מומחים צבאיים ישראלים בכירים בסין. הם עברו בהונג קונג בדרכם לסין, כשהם מצוידים בדרכונים פיליפיניים מזויפים, כדי לחתום על ההסכם. עוד נמסר, כי הביקור הוכן על ידי קונסול ישראל בהונג קונג, ראובן מירב.

על אף העדר קשרים דיפלומטיים בין שתי המדינות מוכרת ישראל לסין טכנולוגיה חקלאית מתוחכמת, ועוד.

במשרד החוץ האמריקני מגיבים על הדיווח ב„סאנדי טיימס" ב„אין תגובה", „ראינו את הדיווחים", אומרים הפקידים, „אולם אין בידינו כל תשובה שהיא". תשובה זו גם נתנה דוברת מחלקת המדינה, פילוס אוקלי, בתדריך היומי לעיתונות.

מובארק: אנו בני ברית של עיראק במלחמתה באיראן

אורי הורוביץ

בפגישתו, עם אישי צמרת עיראקים המבקרים עתה במצרים, הכריז אתמול נשיא מצרים מובארק, כי מצרים תומכת בעיראק במלחמתה באיראן, כי עיראק נלחמת לשמור על אדמותיה ועל כבודה. מובארק הכריז בפני ראשי הממשלות העיראקית, שעיראק יכולה לראות במצרים בת־ברית.

עליה מגרמניה — 2 פסלים

שני פסלי ברונזה של הפסל לאדיס שוורץ המכונים „עלייה", נחנכו בטיילת בת גלים בחיפה, בנוכחות שגריר גרמניה בישראל וילהלם האס וראש עיריית חיפה, אריה גוראל. הפסלים נתרמו ע"י הפסל וממשלת גרמניה, והם מסמלים את עליית יהודי גרמניה לישראל דרך חיפה. (צילום: ישראל סאן)

„פגישת מחזור" לשולץ בי"ם עם משתתפי הסדר במוסקווה

יוסף גלילי

מזכיר המדינה, ג'ורג' שולץ, ערך אתמול „פגישת מחזור" עם משתתפי סדר הפסח במוסקווה אשתקד, בסוויטה שלו במלון בירושלים.

בפגישה השתתפו פרופסור אלכסנדר לרנר, אידה נודל, נחמה ויוסף ביגון, יולי אדלשטיין, ופעילי עלייה.

שולץ אמר, כי בפגישת הפסגה הקרובה בין רייגן — גורבצ'וב, במוסקווה, יועלה נושא יציאת היהודים מבריה"מ וזכויות האדם. והפגישה הנוכחית מעודדת אותו לקראת נסיעתו למוסקווה, בעוד שבועיים.

פרופסור לרנר ענה בדברי ברכתו, כי „לעולם לא נשכח את מסירותך למען מאבקנו. לא חלמנו שבפסח כעבור שנה ניפגש כמעט כולנו בירושלים, בירת ישראל". הוא הביע צער על שוותיק המסורבים (17 שנה), יולי קושרובסקי, שהשתתף בסדר־פסח אשתקד, טרם קיבל היתר עלייה.

שולץ קיבל רשימה של 300 משפחות מסורבים, והבטיח לטפל בכך באמצעות עוזרו, השגריר שיפטר, שיעלה את הנושא בישיבה הקרובה בינו לבין שוורנאדזה.

לטיף דורי: סגרו הסוכנות הפלשתינית - כי היא אמינה

מנחם ענברי

הוועד לדיאלוג ישראלי־פלשתיני, מוחה על סגירת המשרד הפלשתיני לשרותי עיתונות במזרח ירושלים. מזכיר הוועד, לטיף דורי, מסר אתמול לאיברהים קרעין, מבעלי המשרד, על המחאה ששיגר לראש הממשלה.

לדעתו של דורי, נסגר המשרד כיוון שהוא נותן שירות אמין ומדויק, בניגוד לשלטונות הכיבוש, המנסים להסתיר מעיני הציבור את מעשי הזוועה בשטחים.

● לונדון. — נשיא קניה, דניאל אראפ מוי, בא אתמול ממצרים ללונדון לביקור פרטי שבמסגרתו ינהל שיחות עם ראש הממשלה, מרגרט תאצ'ר.

המשכים

שולץ הסכים עם שמיר

(המשך מעמוד ראשון)

במחלוקת, מקווה שולץ להמשיך ולהשיג אי־שלילה של יוזמתו על־ידי ישראל וירדן, לקראת פגישתו עם שר החוץ הסובייטי שוורנאדזה ב־21 באפריל. יצויין, כי נושא הוועידה הבינלאומית נדון בהרחבה בפגישת שולץ עם מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס.

לפגישה עם שוורנאדזה

מקורות מדיניים בירושלים העריכו, כי אם יוכל שולץ לדווח לשוורנאדזה כי בשיחותיו במזרח התיכון לא שמע „לא" ליוזמתו, ואם תגובש ביניהם הסכמה על אופי הוועידה הבינלאומית — תהיה אפשרות לשגר הזמנות למדינות הנוגעות בדבר לבוא ולהשתתף בוועידה. מקורות אלה ציינו, כי מועד הפגישה שולץ־שוורנאדזה הוא אמנם אחרי המועד שנקבע בתוכנית שולץ לוועידה הבינלאומית (15/4), אך אם תושג ביניהם הסכמה, יהיה ניתן עדיין לשמור בקירוב על לוח הזמנים המקורי, על ידי קיצור משך הזמן שנועד לכינוס הוועידה, והתחלת המו"מ הישיר ב־1 במאי, כפי שנקבע בתוכנית המקורית.

שולץ יוצא הבוקר לעמאן ובירושלים העריכו, כי מזכיר המדינה שואף לומר למלך חוסיין, על סמך שיחותיו אתמול בישראל, כי יש על מה לדבר — וזאת כדי לעודד את חוסיין להמשיך ולגלות עמדה חיובית, או לפחות לא עמדה שלילית, כלפי יוזמתו.

„לקרום בשר על העצמות"

פקיד אמריקני בכיר הסביר אתמול, בתידרוך רקע לכתבים האמריקניים בפמליית שולץ, כי מטרת מזכיר המדינה עתה היא „להעלות בשר על העצמות" ולדון עם ישראל בנקודות שאינן שנויות במחלוקת בתוכנית שולץ, כמו עצם קיום המו"מ על הסדרי־ביניים ועל הסדר קבע. הפקיד הוסיף, כי שולץ נוכח שהוועידה הבינלאומית יצאה מהפרופורציה הנכונה, ייחסו לה דברים שלא היו בה, ועתה יש עניין להחזיר אותה להקשר הנכון.

מזכיר המדינה האמריקני מצדו הבהיר אתמול, בפגישתו עם מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס, כי „ההצעה שאני מציג היא חבילה, שלד, שאי־אפשר לתלוש ממנו יד או רגל. הוא חייב לקרום עור וגידים. בלי ועידה בינלאומית אי־אפשר להתחיל את המו"מ, ובלי קביעת מועד מראש לתחילת המו"מ על הסדר הקבע לא יוכל להיפתח המו"מ על הסכם הביניים". יצויין, כי בפגישתו עם פרס חזר שולץ מספר פעמים על ההדגשה, כי בלי ועידה בינלאומית לא יהיה תהליך שלום.

הסכמה פרס שולץ

פרס אמר במהלך הפגישה, כי הסדר הביניים יוכל ליצור אווירה חיובית, בה יהיה ניתן להתקדם טוב יותר לקראת הסדר הקבע. „הדאגה העיקרית שלנו היא לבטחון, וזו מה שמכתיב את אופי ההסדר", אמר. פרס ושולץ הסכימו, כי הוועידה הבינלאומית צריכה להתבסס על העקרונות שנקבעו במיסמך לונדון (בין פרס וחוסיין) ובמכתב שולץ.

ענייני מהות

מזכיר המדינה פתח את יום השיחות הרשמי הראשון שלו בפגישה עם ראש הממשלה יצחק שמיר, שארכה כשעתיים. המחצית הראשונה של הפגישה התנהלה בארבע עיניים ולאחר מכן הצטרפו הצוותים משני הצדדים. מקורות בלשכת ראש הממשלה מסרו, כי בפגישה נדונו ענייני מהות כמו הסדר הביניים והסדר הקבע. עוד מסרו, כי במהלך הדיונים נמצא, שרב המשותף בנושאים אלה בין עמדות ארה"ב וישראל, וכי ההבדלים שנמצאו הם מעשיים בעיקרם, לעומת ההבדלים בין שמיר ושולץ בנושא הוועידה הבינלאומית, שהם עקרוניים.

בקבוצת העבודה שהוקמה בלשכת ראש הממשלה משתתפים המנכ"ל יוסי בן־אהרון, מזכיר הממשלה אליקים רובינשטיין והיועצים אריה מקל ודב ענר. קבוצת עבודה מקבילה הוקמה במשרד החוץ, בעקבות פגישת שולץ־פרס. בקבוצה זו משתתפים המנכ"ל המדיני של המשרד ד"ר יוסי ביילין, המנכ"ל אברהם תמיר, המשנה למנכ"ל ישעיהו ענוג, היועץ המדיני ד"ר נמרוד נוביק ואחרים. יצויין, כי קבוצה זו תתרכז בגיבוש אופי הוועידה הבינלאומית. שתי הקבוצות עבדו אתמול במשולב עם צוותים אמריקניים, בראשות תומס פיקרינג וריצ'ארד מארפי.

רבין הסביר המצב בשטחים

שולץ סעד אתמול צהריים עם שר הבטחון יצחק רבין, שהבהיר לו לפי בקשתו את המצב בשטחים, האמצעים הננקטים והשלכות אפשריות של המהומות על תהליך השלום. רבין אמר לשולץ, כי יש עתה תהליך הדרגתי ומתמשך של ירידה באלימות בשטחים, וכי יש מקום לתקווה שבקרוב תושג רגיעה סבירה, תוך חיזוק מערכת המינהל האזרחי.

רבין התבטא בחיוב כלפי יוזמת שולץ ואמר, כי עליו להמשיך ולקדמה כאילו המהומות בשטחים אינן קיימות. עוד אמר רבין, כי לפלשתינים צריך להיות ברור, שבאלימות ובכוח הם לא ישיגו דבר.

אירוע חברתי

אמש סעדו ג'ורג' והלנה שולץ על שולחנם של יצחק ושולמית שמיר. לסעודת הערב הוזמנו גם הח"כים משה ארנס ודן מרידור, השגריר לשעבר באו"ם בנימין נתניהו, שגריר ישראל בארה"ב משה ארד, מנכ"ל משרד ראש הממשלה יוסי בן אהרון ומזכיר הממשלה אליקים רובינשטיין, ומן הצד האמריקני — פיקרינג, מארפי, קלוואריוס ודובר מחלקת המדינה צ'ארלס רדמן. סעודת הערב תוארה כאירוע חברתי, שנועד לחילופי רעיונות בנושאים שעל הפרק.

גורמים בלשכת ראש הממשלה ובלשכת שר החוץ הכחישו אמש ידיעה כאילו שולץ הגיע לישראל עם טיוטת הזמנה לוועידה בינלאומית. מקורות בשתי הלשכות אמרו, כי לא ידוע להם על כך דבר, לא הוגשה טיוטה ולא נרמז להם שיש טיוטה.

פקיד אמריקני: הושגה תזוזה

שר החוץ האמריקני ג'ורג' שולץ ומנהיגים ישראליים דנו ביום שני בתוכניות לאוטונומיה פלשתינית מוגבלת בשטחים הכבושים, ופקיד אמריקני בכיר מסר כי היתה תזוזה מסויימת לקראת שלום במזרח התיכון. כתבת סוכנות רויטר, קרול ג'אקומו, מוסרת כי הפקיד אמר שבמהלך ארבע שעות של שיחות נפרדות עם ראש הממשלה שמיר ושר החוץ פרס הגיע שולץ למסקנה כי „יש כאן עמדות משותפות כלפי חלקים שונים" של מאמצי השלום האמריקניים החדשים.

„אין זה קונטראסט שחור־לבן בין ההשקפות של ראש הממשלה ושר החוץ", אמר הפקיד, שרצה בעילום שם. הוא הוסיף כי שמיר, הנחשב ע"י רבים כמכשול העיקרי לתוכנית האמריקנית, עדיין לא קיבל את ההצעה „אולם יש לנו תחושה של תזוזה מסויימת".

קבוצת עבודה

הוחלט בפגישה על הקמת קבוצת עבודה משותפת לעיבוד מפורט יותר של נקודות ההסכמה בנושאי הסכמי הביניים והסכם הקבע. יצויין, עם זאת, כי ההסכמה היא לגבי עצם הנהגת אוטונומיה כהסדר ביניים ולגבי עצם הצורך בהסכם קבע. חילוקי הדעות, שנותרו בעינם, הם לגבי לוח הזמנים. ראש הממשלה מתנגד בתוקף לכך שהשיחות על הסכם הקבע ייפתחו, כפי שמציע שולץ, ב־1 בדצמבר השנה. הוא תובע, כי השיחות ייפתחו בשנה השלישית להנהגת האוטונומיה, כפי שנקבע בהסכמי קמפ־דייוויד.

מטפלים במשלחת פלשתינית שתיפגש בקהיר עם שולץ

מנחם ענברי

בשולי שיחותיו של שולץ, עסקו עוזריו הבכירים בעניין צאתה של משלחת מן השטחים לקהיר כדי לפגוש שם את שולץ במהלך ביקורו במצרים, באמצע השבוע. לכתבנו נודע כי לשכת שר החוץ, שמעון פרס, אוהדת את הרעיון, ועוזרי פרס הביעו נכונות לסייע בעידוד המפגש, בעוד עמדתו של רבין איננה ברורה, ויש להניח כי הוא מסתייג.

● עיראק הודיעה אתמול על כוונתה לחדש את „מלחמת הערים" ואיימה, כי היא עומדת „לירות טילים ולהפעיל אמצעים אחרים" שעל אופיים לא מסרה פרטים.

„המפלגה הדמוקרטית הערבית" שנוסדה ביוזמת דראושה יוצאת לדרך בשבת

כנס היסוד יתקיים בשבת בנצרת □ ההחלטה הסופית על הקמת המפלגה התקבלה לאחר שהיוזמים נואשו מהקמת חזית שמאל יהודית־ערבית – משום שר"צ החליטה על הליכה עצמאית

קאסם זייד

כנס היסוד ל„מפלגה הדמוקרטית הערבית" יתקיים בשבת בנצרת. ההחלטה להקמת המפלגה החדשה באה ביוזמתו של ח"כ עבד אל־והאב דראושה שפרש לפני שלושה חודשים ממפלגת־העבודה.

בשבוע האחרון הצטרפו לח"כ דראושה עשרה ראשי מועצות מקומיות ערביות, שקראו קודם לכן להקמת חזית שלום משותפת של מפ"ם, ר"צ וקבוצה ערבית.

ראש מועצת ג'ת אחמד אבו־עסבה, אחד מחברי הקבוצה סיפר לכתבנו שבפגישה שהתקיימה בסוף השבוע בכפר סכנין הודיע דראושה על נכונותו להיות חבר מן השורה במפלגה הדמוקראטית הערבית ללא זכויות יתר מיוחדות.

בין הצדדים הוסכם שכנס היסוד יבחר בוועדת תקנון ובוועדות משנה נוספות, שתפקידן להכין את מצע המפלגה ולקבוע מועד לכינוס מועצת המפלגה.

אבו־עסבה אמר שכל האופציות עדיין פתוחות להקמת חזית שלום משותפת בין מפ"ם, ר"צ והמפלגה הדמוקראטית הערבית.

כתבנו מציין שקבוצת ראשי המועצות החליטה להצטרף ליוזמתו של ח"כ דראושה, אחרי שחבריה נוכחו לדעת, שר"צ החליטה על הופעה עצמאית בבחירות.

אחד מחברי הקבוצה אמר לי: „אנחנו הבנו שר"צ אינה מתיחסת ברצינות ליוזמה שלנו. על כן אנו רוצים להוכיח שאנו פרטנר שווה, ורק כך יהיה אפשר להקים חזית בין שווים".

לכתבנו נודע שלכנס היסוד של המפלגה הדמוקראטית הערבית נשלחו 600 הזמנות. כתבנו מעיד שכנס היסוד יהיה בבחינת מבחן כוח ליוזמים.

אבאל'ה בוא ללונגמ"ש

„מושכים כאן וזה יורה" – קצינה וילד, אתמול בתערוכה ברמת־גן (תצלום: מאיר פרטוש)

אבי בניהו

מאות ילדים והוריהם ביקרו אתמול אחר־הצהריים בתערוכת הנשק ואמצעי הלחימה שמציג צה"ל במרכז רמת־גן, לכבוד שבוע מערך חיל־הרגלים והצנחנים. התערוכה שתהיה פתוחה במשך כל השבוע נפתחה אתמול אחר־הצהריים במעמד שר הבטחון, הרמטכ"ל, ראש מפקדת חילות השדה, קצין חי"ר וצנחנים ראשי, וראש העיר המאמצת, רמת־גן, אורי עמית.

בין הילדים והמבוגרים שסבבו בין הנגמ"שים, הג'יפים ומקפלות המצנחים, נראו גם חיילים רבים מהצנחנים, גבעתי, גולני והנח"ל שלקחו פסק זמן מהאבנים ובקבוקי התבערה בשטחים לטובת התערוכה.

שר הבטחון יצחק רבין נשא דברים בפני מאות מתושבי העיר ואמר, כי מאז יציאת מצרים אנו נלחמים על חירותנו. „כעת, אל מול האלימות בשטחים אנו ממשיכים את המלחמה על עצמאותנו, בטחוננו ועתידנו. במשך 3000 שנה הצלחנו במאבק וב־40 השנים האחרונות היתה זו הצלחה רבה. גם היום עם הצנחנים ולוחמי החי"ר נבטיח שתמיד ננצח בכל מבחן ובכל מערכה". אמר רבין. הרמטכ"ל (צנחן אף הוא) שיבח את הקשר האמיץ והוותיק בין העיר רמת־גן לבין חטיבת הצנחנים. „הקשר עתיק יומין זה חשוב במיוחד בימים אלה" אמר.

קצין צנחנים וחי"ר ראשי תא"ל שמואל ארד, הבטיח לתושבי רמת־גן כי חייליו יבצעו כל משימה בכל אתר ובכל זמן „המאבק על בטחונה של ישראל לא תם ואנו מבצעים את המשימות מתוך הכרה בכך".

ראש העיר אורי עמית בירך בשם רמת־גן ואמר שהתערוכה נועדה לחזק את הקשר בין העם לחייליו. בתערוכה המתפרסת על פני כל „שדרות הילד" וכיכר רמב"ם מוצגים כלי נשק חדשים, אמצעי לחימה נגד טנקים, אמצעי ראיה ותצפית, ג'יפים ורכבי סיור חדשים, נגמ"שים וציוד קשר וכן ציוד חדש הנכנס כעת לשירות לרווחת החייל. אטרקציה מיוחדת בתערוכה — שולחן קיפול מצנחים.

ממשלת פולין התבקשה להוקיע האנטישמיות באופן פומבי

ממשלת פולין נתבקשה להסתייג רישמית ופומבית מהמדיניות האנטישמית שאילצה ב־1968 כ־20 אלף יהודים לעזוב את המדינה — זאת, עוד לפני עצרות הזכרון והאירועים שיתקיימו בוורשה לציון מרד גטו ורשה.

בקשה זו הופנתה בימים אלה לנציגי ממשלת פולין ע"י נשיא הפדרציה של יהודי פולין, סטפאן גראייק, שהוא גם חבר הוועדה העולמית המארגנת את האירועים לציון 45 שנה למרד גטו ורשה. גראייק הסביר לנציגי השלטון בפולין שהוא קיבל פניות רבות מצד אישים וארגונים הטוענים כי פולין חייבת הסתייגות פומבית ואל לה להסתפק במאמרים בעתונות הפולנית.

בוורשה מצפים לבואם של כ־3500 איש, כשליש מהם ישראלים, כדי להשתתף בשורה של אירועים הקשורים לציון המרד. (עשית)

● סעודיה עומדת לקצץ השנה בשני שלישים את מספר עולי־הרגל האיראניים למכה — מסר אתמול דיפלומט ערבי ברבת־עמון.

„טרם הוחלט על המספר המדויק, אולם יהיה זה שליש מן המספר הכולל של עולי־הרגל שאיראן שולחת" — אמר הדיפלומט, בעל מידע מהימן על הנעשה בסעודיה.

בנו של ארנס: הפתרון לסיכסוך — הקמת מדינה דמוקרטית־חילונית

„היו לי ויכוחים סוערים עם אבי – אולם אנו מקיימים קשרים הדוקים"

לוס אנג'לס. — יגאל ארנס בנו של ח"כ משה ארנס, משוכנע שאת הסכסוך הישראלי־פלשתיני אפשר לפתור על ידי הקמת מדינה דמוקרטית חילונית. ארנס בן ה־36 נמנה עם עובדי המעבדה למדעי המחשב באוניברסיטת של דרום קליפורניה. הוא עלה בגיל 6 יחד עם הוריו לישראל וחזר בגיל 18.

הוא מודה שניהל ויכוחים סוערים עם אביו, אך מציין שהם מקיימים יחסים תקינים ולמעשה הוא מקיים קשרים הדוקים עם כל בני משפחתו הקרובים.

לדעתו יחידה לאומית חדשה, המורכבת מערבים ויהודים תקום בישראל ובשטחים ובמרוצת הזמן יעלמו הנטיות המדיניות־לאומיות של הערבים והיהודים, הם יהיו תחילה ישראלים ורק לאחר מכן ערבים או יהודים, סבור יגאל ארנס.

ארנס הצעיר מציין, כי את רוב המרץ שלו הוא מקדיש לקריירה המקצועית שלו והפוליטיקה אינה לגביו עתה יותר מאשר „תחביב".

יגאל ארנס זכה בפירסום ניכר כאשר דיבר נגד הפלישה הישראלית ללבנון בהופיעו על במות של אנשי שמאל ערבים ויהודים בארה"ב.

הוא מציין שבבית הוריו „כולם צידדו בשוויון וזכויות לאזרחים. „הורי, האנשים מסביב לי, היו כולם בעד דמוקרטיה ושיוויון בדרך כלל. כך גדלתי והאמנתי בכל אלה, ורק כעבור זמן הבינותי שזה לא מה שמתרחש באמת". (עמפא)

פעילי עלייה ציינו „יום השואה" בטקס ביער סמוך למוסקווה

יוסף גלילי

פעילי העליה והמסורבים יציינו השנה את „יום השואה" ביער במוסקווה, בהשתתפות צעירים והם יערכו שם יום עיון על לקחי השואה — על כך סיפר יולי קושרובסקי וותיק המסורבים בשיחה טלפונית ביום ב' ממוסקבה.

יולי קושרובסקי, המסורב זה 17 שנה, סיפר לבן שיחו אורי גורדון ראש מחלקת העליה והקליטה בסוכנות, כי ב־10 באפריל נפגשה קבוצת פעילים עם אנשי משרד החוץ במוסקבה בתביעה לפתוח את שערי היציאה לכל יהודי הרוצה לעלות לישראל.

אורי גורדון ביקש למסור לפעילים, כי בישראל יודעים שאת חלוצי התנועה הציונית המגשימים אפשר לפגוש כיום בחוצות מוסקווה, לנינגראד, קייב ואף בסיביר הרחוקה, משום שהם כמהים לציון.

● מעצמות המערב קיבלו באחרונה דו"חות צבאיים על תזוזות צבאיות בלתי־שגרתיות מצד סוריה וישראל, באיזור המכונה „המעבר", השוכן במערב הבקעה (בדרום מזרח לבנון) — מוסר „תוארת" הבירותית.

סוריה הודיעה לארה"ב, כי בכוונתה לשתף עימה פעולה כדי לנסות להשכין שלום בלבנון — דיווח פקיד אמריקני בכיר, המבקר בישראל.

התובע צ'ארלס גאלאגר הודיע, כי יבקש לגזור עונש מוות על גרי היידניק בן 44, שייסד את „הכנסיה המאוחדת של כוהני האל". ונאשם בהריגתה של אשה ובכליאת שלוש נשים במרתף ביתו, כשהן כפותות באזיקים.

סעודיה מסכימה להסדר בעניין הטילים הסיניים

תאפשר למומחים אמריקנים לבדוק אותם אם תקבל ערובות מוושינגטון — שישראל לא תתקוף אותם ■ עיסקה כזאת תגובש כנראה בביקורו הקרוב של שולץ

רויטר, אורי הורוביץ

סעודיה תאפשר למומחים אמריקניים לבדוק את הטילים לטווח בינוני שקנתה מסין, אם תיתן לה וושינגטון ערובות שישראל לא תתקוף אותם — אמר אתמול דיפלומט ערבי ברבת־עמון.

„אני מאמין, כי סעודיה תרשה בדיקה של הטילים בתמורה לערובה אמריקנית, אולם היא לא תסכים להוציא את הטילים", אמר הדיפלומט, שיש לו, בדרך־כלל, ידיעות מהימנות על המדיניות הסעודית.

הדיפלומט אמר לכתב „רויטר", כי הסכם על עסקה כזאת יושג כנראה בעת ביקורו של שר החוץ ג'ורג' שולץ בריאד, ביום ה', במסגרת שליחותו במזה"ת.

המנהיגים הסעודיים מודאגים מאוד מפני התקפת־מנע אפשרית מצד ישראל, אמר הדיפלומט. הוא ציין, כי מתן זכות פיקוח לאמריקנים מטרתו צמצום הנזק ליחסי סעודיה ארה"ב, שנגרם כתוצאה מקנייה חשאית של הטילים הסינים. „ריאד מעוניינת, שקשריה עם ארה"ב יישארו כפי שהיו — אמר הדיפלומט.

לא ביקשו להחליף

מקור סעודי בכיר הכחיש בראיון לסוכנות הידיעות הסעודית, כאילו ביקשה סעודיה מארה"ב להחליף את שגרירה בריאד על רקע המחאה שהגיש השגריר האמריקני בנושא הטילים. לדברי המקור הסעודי, אין לידיעות בעניין זה כל בסיס. לטענת המקור הסעודי, החלפת שגריר על־ידי ארה"ב הינה פעולה הקשורה לאינטרסים של ארה"ב.

מצרים הוחזרה למוסדות הכלכלה והפיננסים של מדינות ערב

ההחלטה היא בגדר צעד נוסף בשובה של מצרים לחיק העולם הערבי □ מדינות הסירוב התנגדו לצעד זה

אורי הורוביץ

ועידת שרי האוצר והכלכלה של מדינות ערב, הנערכת בעומאן, החליטה אתמול להחזיר את מצרים למוסדות הכלכליים והכספיים הערביים.

ההחלטה התקבלה בהצבעה, ברוב קולות, ולא בקונסנזוס, כמקובל בוועידות כאלה.

ארבע מדינות ערביות לא הצטרפו לתומכים בשיבת מצרים, והן סוריה, לוב, אלג'יריה ולבנון.

בין היתר, תוחזר מצרים לשניים מן המוסדות הכלכליים החשובים של מדינות ערב, והם הקרן לפיתוח התעשייה וקופת הנפט.

כתבנו מציין כי להחלטת שרי האוצר והכלכלה הערביים להחזיר את מצרים לכל המוסדות הכלכלים והפיננסיים של העולם הערבי משמעויות בכמה תחומים.

ראשית, כמובן, בתחום הפיננסי הכלכלי. אומנם, למדינות ערב, ובמיוחד למדינות המפרץ, יש כיום פחות כסף עקב הירידה במחירי הנפט והמלחמה הנמשכת בין עיראק לאיראן, אולם הן עדיין מסוגלות לסייע רבות למצרים בתחומי הכלכלה והצבא.

בתחום הפוליטי השיגה מצרים הישג פוליטי נוסף, אף־על־פי שלא נסוגה מהסכם השלום עם ישראל. אחרי החלטת ראשי מדינות ערב, בנובמבר 1987, ברבת־עמון, לאפשר לכל מדינה ערבית לחדש את יחסיה הדיפלומטיים עם מצרים ודבר שעשו עד כה 14 מדינות ערביות, נעשה עתה צעד נוסף לקראת שיבתה המלאה של מצרים לעולם הערבי, ממנו הושעתה אחרי הסכמי קמפ־דייוויד.

נותרה אפוא רק חברותה המלאה של מצרים בליגה הערבית והחזרת מוסדות הליגה למקומם הטבעי — בקאהיר.

מאליה עולה השאלה, האם זה טוב או רע לישראל? התשובה אינה חד־משמעית, אולם, התמדת מובארק בהתחייבותו להסכמי השלום עם ישראל עשויה להטות את הכף לזכות אצל מדינות ערביות נוספות, בזכות ההשפעה שתהיה עליהן באמצעות קשריה הפוליטיים והכלכליים הגלויים עימן.

דו"ח בקונגרס האמריקני:

הסובייטים ממשיכים להפיץ מידע כוזב על ארה"ב

דליה רפאל (ארה"ב)

הק.ג.ב. הסובייטי ממשיך במאמציו להפיץ מידע כוזב על ארה"ב, בניגוד להבטחות שנתן גורבצ'וב לנשיא רייגן בוועידת הפסגה בוושינגטון, בדצמבר שעבר — קובע דו"ח של סוכנות המידע של ארה"ב, שפורסם על־ידי ועדה בקונגרס.

בדו"ח נאמר, כי נמשכת הדיסאינפורמציה הארסית ונמשכים הזיופים והמאמץ הסובייטי לנצל את העתונות האמריקנית להפצתם.

מנהל סוכנות המידע האמריקנית, צ'רלס ויק, אמר בראיון ל„וושינגטון פוסט" כי פקידים אמריקניים יעלו את הנושא בפגישות עם הסובייטים שיתקיימו בסוף החודש.

הדו"ח מגדיר את „אמצעי ההשפעה" שמפעילים הסובייטים כ„מבצעי השפעה המתוכננים בקפדנות, לעיתים קרובות סודיים או מטעים, כתוספת לדיפלומטיה המסורתית... ולסיוע למדיניות החוץ שלהם."

המידע הסובייטי הכוזב מופץ בעיקר בעולם השלישי ומתייחס לשישה נושאים לפחות:

● ממשלת ארה"ב פיתחה את הווירוס הגורם למחלת האיידס, במתקנים של הצבא במדינת מרילנד.

● ממשלת ארה"ב מייצרת „נשק עדתי", שמטרתו להרוג אנשים שאינם לבני־עור.

● ראש משלחת ארה"ב לנושא זכויות־אדם באו"ם היה אסיר פוליטי בקובה על שהניח פצצות בחנויות בקובה.

● סוכני הסי.איי.איי, רצחו את ראש ממשלת שוודיה אולוף פאלמה ואת ראש ממשלת הודו אינדירה גאנדי, וניסו לרצוח גם את האפיפיור יוחנן פאולוס ה־2.

● יועצים צבאיים אמריקניים פועלים באפגניסטן.

הדו"ח קובע, שלמן 1985 פועלים הסובייטים בשיטות מתוחכמות וסמויות בהרבה להפצת דיסאינפורמציה.

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 4.4.1988

	יחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1	—	—	1.7098	1.7311	1.7184
דולר אמריקני	1	1.52	1.59	1.5523	1.5717	1.5599
מרק גרמני	1	0.92	0.96	0.9377	0.9494	0.9423
לירה סטרלינג	1	2.88	3.01	2.9284	2.9650	2.9479
פרנק צרפתי	1	0.26	0.28	0.2768	0.2802	0.2781
ין יפני	100	1.23	1.29	1.2547	1.2703	1.2590
גילדן הולנדי	1	0.82	0.86	0.8355	0.8459	0.8396
פרנק שוויצרי	1	1.12	1.17	1.1414	1.1557	1.1470
כתר שבדי	1	0.25	0.27	0.2651	0.2684	0.2664
כתר נורווגי	1	0.25	0.26	0.2495	0.2526	0.2507
כתר דני	1	0.24	0.25	0.2445	0.2475	0.2457
מרק פיני	1	0.38	0.40	0.3894	0.3943	0.3926
דולר קנדי	1	1.23	1.29	1.2569	1.2726	1.2631
דולר אוסטרלי	1	1.11	1.19	1.1510	1.1653	1.1566
ראנד דרום אפריקני	1	0.44	0.88	0.7324	0.7415	0.7344
פרנק בלגי	10	0.43	0.46	0.4480	0.4536	0.4514
שילינג אוסטרי	10	1.31	1.37	1.3343	1.3510	1.3404
לירה איטלקית	1,000	1.24	1.32	1.2659	1.2817	1.2721

אנשים ואירועים

סין מציעה לדלאי לאמה לשוב לטיבט

רויטר, סי״צ

הפאנצ'ן לאמה, האיש השני בצמרת אנשי הדת של טיבט, הודיע אתמול כי סין תרשה לדאלאי לאמה לשוב לחיות במולדתו, אם יוותר על הרעיון של עצמאות טיבט.

במסיבת עיתונאים ששודרה בסין בשידור חי, גילה הפאנצ'ן לאמה, כי חמישה אנשים נהרגו בהתפרעויות שאירעו ב־5 במרס, כאשר כמה אלפי טיבטים, בהנהגת יותר ממאה נזירים בודהיסטיים, התנגשו בכוחות המשטרה בלהאסה.

בתמונה: הדאלאי לאמה, מנהיגה הרוחני הגולה של טיבט, מניף ידו לשלום בהגיעו אתמול ללונדון לביקור דתי של 10 ימים בבריטניה. הוא אישר, כי ממשלת בריטניה דרשה ממנו להימנע מהצהרות פוליטיות בעת ביקורו. (צילום: איי.פי.)

ראה גם „רק רקע" ב„עמוד אחורי".

נערות סיניות מוצעות למכירה — כשעל גבן מצויין המחיר

רויטר

בעיר במרכז סין היה אפשר לחזות באחרונה בקבוצה של נערות לבושות בתחתונים בלבד, כשעל גבן רשומים שמותיהן והמחירים שהקונה מתבקש לשלם תמורתן.

ביטאון סיני רשמי מצביע על העובדה, שנשים שמוצאן מכפרי המדינה נקנות ונמכרות על־ידי סוחרים, המפיקים רווחים גדולים. בחבל סצ'ואן נמכרו ב־1986 323 נשים ובחבל הובאיי נמכרו בשנים 86־1987 132 נשים.

נערה בת 19 מחבל הונאן, בדרום סין נמכרה כ„אשה משותפת" לארבעה אחים, שגילם נע בין 30 ל־40, בחבל שאנדונג. גבר שרכש נערה אחרת פצע אותה קשה ברגלה, כדי שלא תוכל לברוח ממנו.

העתון מציין, כי עסק זה משגשג מפני שחקלאים רבים אינם מצליחים למצוא נשים. נערות רבות מתפתות כאשר מציעים להן עבודה, והסחר מאורגן כמו כל עסק משגשג אחר, באמצעות מתווכים.

כמעט כל הנשים הנמכרות בצורה זו סובלות מרמת חינוך נמוכה ובאות מאיזורים מרוחקים ומפגרים. הסוחרים משכנעים אותן, כי ימצאו להן מקומות עבודה או ידאגו ללימודיהן.

מתברר, שפקידים ושוטרים רבים אינם מוכנים לשתף פעולה בחקירת מקרים מעין אלה. מורה מחבל גואנגקסי נאלץ לשלם למשטרה בפקין סכום השווה ל־800 דולר כדי לרכוש בחזרה אישה, שנמכרה לפועל כדי להיות אשתו.

„עיתון מדובר" — אמצעי להתחמקות מהצנזורה בפולין

רויטר

אזרחי פולין נהנים באחרונה ממידה רבה יותר של חופש עיתונות, אך אי־אלה עיתונאים ידועים נוהגים לעקוף את הצנזורה על־ידי השמעת „עיתון מדובר", שבו הם מציגים את כל הידיעות והעמדות שנפסלו.

מידי חודש מתכנסים כ־300 אנשים במרתף כנסיית „רחמי האלוהים", כדי לשמוע עיתונאים ידועי־שם מדווחים על הבעיות הבוערות בזירה הלאומית והבינלאומית גם יחד.

עם זאת מודים עיתונאים ממתנגדי המשטר, המשתתפים ב„עיתון המדובר", כי עתה נהנים אמצעי התקשורת מחירויות ניכרות, לעומת התקופה שקדמה להקמת „סולידריות".

„ירח דבש" שני למיטראן

רויטר

הנשיא הסוציאליסטי של צרפת, פרנסואה מיטראן, הנהנה מ„ירח דבש שני" עם הבוחרים הצרפתיים, עשוי להביס את יריביו ממחנה הימין ולזכות במנדט חדש בבחירות לנשיאות, שיתקיימו בחודש הבא.

שלושה שבועות בלבד לפני הסיבוב הראשון של הבחירות, מעידים כל סקרי דעת־הקהל, שמיטראן יכה את יריבו העיקרי מן הימין, ראש הממשלה ז'אק שיראק, ב־38 עד 40 אחוז לעומת 23 עד 42 אחוז.

הסקרים קובעים, כי למיטראן יתרון גדול של עד 40 לעומת 24 אחוז של שיראק בסיבוב הראשון, שיתקיים ב־24 באפריל, ויתרון של 40 לעומת 20 אחוז של ריימון באר, המייצג את מחנה הימין־המרכז.

בסיבוב השני, שיתקיים ב־8 במאי, יביס הנשיא את שיראק ב־52 אחוז — הרוב המוחלט הדרוש לו כדי להיבחר מחדש לתפקידו, קובעים הסקרים.

מיטראן עומד לפרסם את מצע־הבחירות שלו בסוף השבוע, כנראה ביום א', לפני כניסתו הפעילה למירוץ הבחירות בעצרת־עם גדולה, בעיר רנה, במערב צרפת, ביום ו'. עוזריו של הנשיא אומרים, כי הוא יתווה בתוכניתו קווים כלליים בלבד ולא ייכנס לפרטים.

הפרשנים המדיניים בצרפת סבורים, כי מיטראן מתכוון להקים קואליציה של ימין ושמאל, נגד שיראק, כדי לסלקו מתפקיד ראש הממשלה.

בגלריה „שלוש" בנווה־צדק בתל־אביב, נמשכת תערוכת האומן בני זילברמן עד ה־17.4.88. בתערוכה „קרבנים" מציג זילברמן עבודות גדולות של ראשי ענק „מעוותים ומחרידים", הבנויים על רבדים ושכבות של „קרבנים", צבע, וחומרים תעשייתיים, שמתוכם נוצרת „הדמות המעוותת והמחרידה". „לדבריו, עבודה, מתבטאת בקרביים על הבד. אם ציירים השתמשו בצבע אדום כדי להראות דם, הרי נכון לזמנים אלה להשתמש בדם, כדי להראות דם", אומר האמן. בתצלום: עבודה שמן על בד של בני זילברמן – הפעם ללא דם.

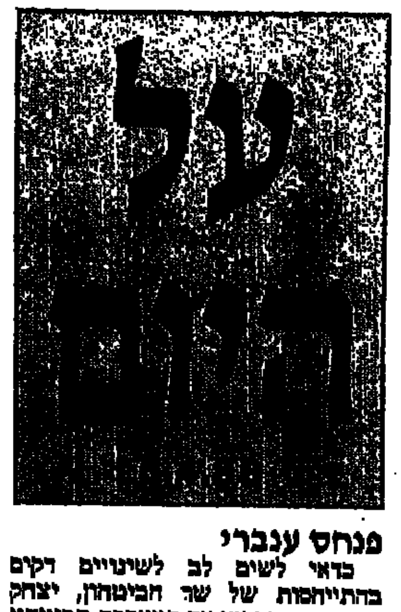

פתרון שקרי לבעיית אמת

העברת האחריות והיוזמה לצה"ל משחררת את המדינאים ממענה פוליטי, ועשויה לגרום בקרוב לשינוי מהפכני ומסוכן בגישת ישראל כלפי השטחים

פנחס ענברי

כדאי לשים לב לשינויים דקים בהתייחסות של שר הביטחון, יצחק רבין, ודוברים אחרים במערכת הביטחון בעניין המדיניות בשטחים. מאלה ניתן להבין, כי מתחוללים שינויים מרחיקי־לכת, שאם יימשכו — אנו עשויים לעמוד בקרוב לפני שינוי מהפכני בגישה הישראלית כלפי השטחים.

לאחרונה השמיע שר הביטחון שתי אמירות, שצירופן משקף שינוי רב־חשיבות בפעילות היום־יומית של ישראל בגדה המערבית. רבין אמר לאחר „יום האדמה", כי צה"ל החל ליזום מהלכים בגדה המערבית. במקרה אחר, הביע את השתוממותו על כי „העולם" לא העריך כראוי את ההוראה לחדול מירי אל מפגינים, ולעבור למכות באמצעות אלות, כדי לחסוך בחיי־אדם. רבין היה סבור, כי „העולם" יוקיר את ישראל על התחשבותה בחיי־אדם.

במאמר מוסגר יש להעיר, כי אמירה זו מעמידה בסימן שאלה גדול את המידה שבה קדושת חיי־אדם הם ערך מוסגם אצל שר הביטחון. חיי נערים מפגינים נמדדים לא על־פי אמות מודד הנשק והערכים ההומניים, שהתיימרנו לדבוק בהם עד עתה, אלא על־פי משקל בכתבות טלוויזיה כאלה או אחרות, או בתוקף הגינוי האמריקני.

לגופו של עניין — ראשית היוזמה, מצד אחד, והתרה לשימוש בירי, מצד אחר, יכולים להסביר את מספר הנפגעים הגבוה בסקטור הכפרי מאז „יום האדמה": דווקא בכפרים ש„קנו להם שם" כבעייתיים במיוחד: אידנא ושיוח שבהר חברון וימון שבשומרון. נראה, כי כפרים אלה זכו למנת „היוזמה" של צה"ל, פחות בגלל פעילות חריגה שהיתה בהם מאז „יום האדמה", ויותר בשל חשבונות העבר.

הכפר שיוח, למשל, „התפרסם" בהכרזות „עצמאות" פרובוקטיבית כלפי ישראל. בערב „יום האדמה" קיבל הכפר את פמלייתו של השר רבין במחסומי אבנים, לעיני צוותי הטלוויזיה שהורשו להצטרף לסיורו.

לפני כן הפליאו תושבי הכפר את מכותיהם בנהג „אגד" תמים, שטעה בדרכו ונקלע אל הכפר. אחר־כך העלו את האוטובוס באש. מתחקיר שנעשה מאוחר יותר התברר, כי איש מתושבי הכפר לא ניסה להיחלץ להצלת הנהג. חקלאי הכפר המשיכו לעבוד את שדותיהם ליד מקום התקרית, כמו אין הדבר נוגע להם. המסקנה מכך היתה, שהכפר כולו אשם במידה כזו או אחרת בהכאת הנהג.

תושבי הכפר מספרים, כי למחרת, „יום האדמה", חג מסוק ישראלי מעל לכפר, שנראה כמחפש תואנה. ואכן, לאחר תקרית של ידוי אבנים פעוטה, פתח צה"ל באש ופצע את תושב הכפר. תושבים אחרים שבאו לחלצו נורו אף הם. על־פי גירסת תושבי הכפר, היו ביניהם ילדים בני 8 ו־9 וזקנה בת 75. קציר הירי: הרוג ועשרות פצועים, רבים מהם גם ממטח מסיבי של גז מדמיע חריף במיוחד. במערכת הביטחון לא מתאמצים להפריך את החשד, כי מדובר היה בסגירת חשבונות.

סימני גישה צבאית

לפני כשנתיים העניק ח"כ בנימין (פואד) בן־אליעזר ראיון מקיף ל„על המשמר", שבו חזה כמעט במדוייק את המתחולל עתה. בן־אליעזר הציע או להוציא את הטיפול בשטחים מידי משרד הביטחון, ולהעביר את משרד תיאום הפעולה בשטחים למשרד ראש־הממשלה. נימוקיו היו, שהטיפול בבעייה הפלשתינית חייב להיות מדיני, ולא צבאי.

נראה, כי דברי בן־אליעזר תקפים עד היום. מתן האחריות לצה"ל משחררת את המדינאים מן הצורך לתת מענה פוליטי, שהוא המענה האמיתי לבעיית השטחים. צה"ל מאומן למלחמה. הפיתוי בתוכו לעבור לשיטות־ירי שלו גובר והולך, ככל שהבעייה הפוליטית מחריפה ויוצאת מתחום האפשרות, שצה"ל יתן לה תשובה שאיננה צבאית. כאן טמונה הסכנה הגדולה, בשינוי המהפכני בגישה של ישראל כלפי השטחים. עד־כה ניסתה ישראל למצוא מענה משטרתי או כלכלי לאתגר שבהתקוממות בשטחים, אבל היא נכנסת למצב של יאוש מפתרון דרסטי באמצעים האלה, ומתחילים לבצבץ סימני הגישה הצבאית, שעלולה להסתיים באסון.

בעניין זה ראוי לשים לב לשינוי הבסיסי בטיפולה של ישראל באתגר „יום האדמה" בשטחים, ובתחומי הקו הירוק. מאחורי המסך שהוטל בפרצופה של העיתונות, נקט צה"ל בשטחים מדיניות של מעורבות עמוקה, תוך נקיטת יוזמות קדם־צבאיות. זאת, בשעה שבקרב ערביי ישראל נקטה המשטרה מדיניות הפוכה של התרחקות ממוקדי האירועים, תוך הסתמכות על השפעתה של ההנהגה המקומית. השוני בתוצאות מדבר בעד עצמו.

נזק בלתי־הפיך

אי־אפשר לסיים דברים אלה בלי שתי הערות נוספות. שר הביטחון אומנם הביע תמיכה נמרצת בתוכנית שולץ. אבל השינויים החשובים במדיניותו בגדה מערערים את אחת מהנחותיו של שולץ, שעשויות גם לעמוד לנגד הממשל הבא בארצות הברית: שולץ רוצה להחזיר לקידמותו את הדיאלוג הירדני־פלשתיני ולשקם את מעמד תומכי אש"ף הפרגמטיים, המצויים בברית עם תומכי ירדן. אולם, מדיניות המעצרים הנרחבת, הנקוטה בעשרת הימים האחרונים, מרכזות במחנה־מעצר בנגב את ההנהגה הראדיקלית בשטחים. קיימת סכנה גדולה, שהתוצאה תהיה כמו במחנה אנסאר המקורי בלבנון — תצמח הנהגה מיליטנטית, אשר לאחר צאתה ממחנה המעצר תחסום ותבלום את הנטייה הפרגמטית של תומכי פת"ח כיום.

דבר נוסף, צה"ל בגדה ומשטרת ישראל במזרח־ירושלים — גורמים ליוקרתה של ישראל נזק בלתי־הפיך בקרב הפלשתינים בשטחים, בכך שהם פועלים יותר ויותר בשיטות של מיליציה, ולא כמשליטי חק וסדר של מדינה מתוקנת. בגדה מנסה צה"ל להתמודד עם ה„שבאב" על שעות המסחר והסגירה של החנויות, מתוך הנחה שצה"ל חייב להתמודד עם משליטי הסדר הציבורי בקרב הפלשתינים. אבל, התוצאה הפוכה. בשעה שצה"ל הוסף להיות „שבאב", הרי נפגעת בכך יוקרתה של ישראל כמדינה איתנה. היא מצטיירת יותר ויותר כמדינת פלנגות, העומדת על כרעי תרנגולת, כמו הצבא הלבנוני. אם נוסיף לכך את התנהגות הנקלית של קבוצות מתנחלים, בלי תגובה של צה"ל — יתמוטט כמעט לחלוטין דימוייה של מדינת ישראל כמדינה של ממש.

דברים אלה נכונים גם לגבי התנהגות המשטרה במזרח־ירושלים. כך למשל, פעילות מוזרה, שבה שוטרים מחופשים למתנחלים חטפו את בנו של שר פועלים פלשתיני, כדי להזהיר את האב. האב גסאן איוב, אכן נעצר ימים אחדים אחרי חטיפת הילד. הילד, קטין בן 14, הוכה והושפל בידי השוטרים ואחר־כך שוחרר הרחק מביתו.

תרגיל לחולים מותשים

נסים „גנב" את הניצחון במלחמת ההתשה נגד מערכת הבריאות כאשר הצליח להעביר במידמה תיקון לחוק התקציב המעניק לאוצר זכות וטו על הסכמים שנחתמים עם גופים נתמכים

יוסף שמי

בשעוקבים אחר המתרחש בשירותי הבריאות אפשר לומר, על משקל האימרה „צדק צדק תרדוף", „מרמה מרמה תרדוף". ה„סוילע שטיק" האחרון בוצע במשמרת האוצר, כאשר הועבר במרמה תיקון לחוק התקציב המעניק לאוצר זכות וטו על הסכמים הנחתמים עם גופים נתמכים, זכות שהיתה שמורה עד כה רק לגבי גופים „מתוקצבים".

בהסתמכו על התיקון, שהועבר בדרך של גניבת דעת נתן האוצר למרכז קופ"ח „פקודה" לבטל את ההסכם לקיצור תורים לניתוחים שנחתם עם הרופאים.

פורמלית אין לדרישה זו של האוצר שום יסוד משפטי. החוק אינו חל רטרואקטיבית, וחוק התקציב שנתקבל בכנסת במארס 1988 אינו יכול לגרום לביטול הסכם בין קופ"ח ובין ארגון רופאי בתי־החולים שלה שנחתם עוד בנובמבר 1987. הדבר לא יעמוד בשום בחינה משפטית.

סגירת ברזים לקופ"ח

גם התגובה של מרכז קופ"ח, השהיית ההסכם, אינה חוקית. אין לציית להוראות לא חוקיות, גם כאשר נותן הצו הוא שר־האוצר או איש המרכז בשמו. במדינה מתוקנת היו ננקטים הליכים משפטיים נגד צעד כזה, אך האוצר אינו חושש מכך. מרכז קופ"ח קיבל את הדין כי הוא מותש מההתערבות האוצר בענייניו המשבשת את תיפקודו של המוסד וגורמת לו להפסדים כספיים.

פעם זה היה יתרון להיות צמוד למערך ולמפלגת העבודה. כיום זה רק מקור לצרות. כל פעם כשיש לליכוד „חשבון" עם השותף הקואליציוני, כל פעם כשיש לאוצר עניין של מה בכך עם ההסתדרות, סופגת קופ"ח הכללית את המכה. כך גם רואים את המצב האומלל שנוצר עקב הנוהל של העברת כספי המס המקביל לביטוח הלאומי. השיפור הארגוני וייעול שיטת הגבייה גרמו לכך שהמוסד נמצא כולו בידי חבורת פקידים מופקרים שמאיימים מדי חודש בסגירת ברזים וגם מממשים את איומיהם.

ישנם גם „חכמי חלם" שמציעים להעביר לביטוח הלאומי גם את גביית המס האחיד. נקל לשער כיצד תיראה ההסתדרות כאשר המפתח לקופתה יימסר לאיש חירות.

אין שדולה לחולים

אך אלה דברים „צדדיים". יותר משנה יש שיבושים במערכת שירותי הבריאות ובעיקר בפעילות המחלקות הכירורגיות של בתי־החולים. חולים רבים הממתינים לניתוחים מתוכננים נדחים שוב ושוב. רבים מהם נכנסים לקטגוריה של מקרה חירום ונפטרים לפני הניתוח או במהלכו. במדינה הזו יש הפגנות סוערות אחרי רצח חבלני בשטחים, אך אין מי שיקום ויארגן הפגנה המונית נגד היחס הקיבלי כלפי החולים. אין שדולה בכנסת המוכנה ליטול על־עצמה את המשימה. אין גוף כמו „ארץ ישראל יפה", „מלר"ז", והאגודה למניעת העישון שידאג לחולים.

השר נסים, כנצר למשפחת רבנים, אינו מערים קשיים על הקצבות לישיבות, וכאיש ארץ־ישראל השלימה אינו סוגר את הברז כאשר מדובר בבניית שיכונים בשטחים. כל בעיות מערכת הבריאות היו נפתרות אילו הופנו אליה המשאבים הניתנים ל„מקורבים אידיאולוגיים".

ניתוק מהאוצר

נשאלת השאלה, האם לא הגיע הזמן שקופת־חולים תוותר על התמיכה המוערכת בשיעור 1.2 אחוזים מתקציבה ועל ערבות המדינה בסך 80 מיליון ש"ח ועל־ידי כך תתנתק לגמרי ממשרד־האוצר. ההסתדרות מסוגלת לצעד כזה. היא יכולה לפנות לגורמים שונים התורמים כספים להקמת בתי־חולים לילדים ומוסדות מחקר ולבקשם לשחררה מהכלוב ששמו משרד־האוצר.

האוצר ניהל כל הזמן „מלחמה מלוכלכת" נגד קופ"ח ונגד משרד־הבריאות, גם כאשר שמעון פרס היה ראש הממשלה. אין זה ברור מדוע לא הצליחו קברניטי מפלגת העבודה להציל את גדול המוסדות שלהם מהתנכלות מבישה זו.

השיבושים במתכונתם האחרונה נמשכים כבר שנתיים וניתן להניח שהם יימשכו עד ערב הבחירות. כולם נשבעים שטובת החולה לנגד עיניהם וכולם מאוחדים בטענה שרוצים לחסוך בהוצאות. האמת היא ששירותי הבריאות המופקדים בידי מפלגת העבודה אינם נכס אלקטורלי, והיא פחות מסוגלת להבטיח את תיפקודה התקין של המערכת כשהיא שותפה בממשלה מאשר כהיותה באופוזיציה.

כותרות משנה

● מדוע עבר חוסיין לבינלאומי?

חובה לעזור לשולץ. אחת הדרכים לכך — למנוע ממנו טיעון פגום. יש כזה לגבי הסיבות המניעות את חוסיין לדרוש פתיחה בינלאומית ולא להסכים למשא־ומתן ישיר. כי ההיגיון אומר, שאין מפגש יעיל ומעורר אמון יותר מאשר הישיבה פנים־אל־פנים בין שני הצדדים המעורבים בסכסוך. אבל חוסיין — אשר לפי השמועות ויתר כבר על אי־ויתור על אף שעל בגדה — מתעקש על פתיחה בינלאומית. זה מעורר חשדות. ההסבר, שמתפקידו להסיר את החשדות שלנו, הוא: האיש זקוק לפתיחה כזאת כדי לזכות באמונן ובתמיכתן של כל מדינות ערב. אבל גם הוא, חוסיין מסכים, שלאחר הפתיחה יהיו שיחות ישירות בינו לבין ישראל ומן הסתם יהיו גם ויתורים טריטוריאליים הדדיים.

מה כאן פגום: השיחות המוקדמות בינינו לא התנהלו בסודי סודות. זו לא היתה הסכמה שבשתיקה בין ישראל, ירדן וארה"ב, אלא ידיעה המתפרסמת כל שני וחמישי בכל העולם. כלומר, יודעים עליה, גם מדינות ערב. כלומר הן יודעות, שירדן מבקשת פתיחה בינלאומית כדי לזכות בתמיכה שלהן, למרות שהיא לבסוף תוותר לנו. כלומר, זה כאילו ירדן רוצה להוליך אותן שולל בידיעתן... את מדינות ערב או גם את אש"ף שירדן זקוקה בתמיכתם או לפחות בהסכמתם.

הפגם הוא, שיש כאן זלזול באינטליגנציה של התומכים הפוטנציאליים. לי נראה, שירדן מבקשת פתיחה בינלאומית, כי היא חוששת להישאר פנים־אל־פנים איתנו. בגלל הליכוד, בגלל ההנהגה המפולגת של ישראל, אולי כי היא חוששת שתואשם בכישלון השיחות, אולי בגלל יחסיה המורכבים עם אש"ף. אולי בגלל כל הסיבות האלה או בגלל חלק מהן ביחד. אז מדוע נחוץ הטיעון הפגום הזה של הצורך בוועידה בינלאומית כדי לזכות בתמיכת מדינות ערב דווקא?

● העם (ה'). „העבודה" והשלום

בגליונות עיתוני החג, מודעה על עמוד שלום בישרה לנו שה' עוז לעמו יתן, ה' יברך את עמו בשלום". המפרסם לא היה הריבונו־של־עולם אלא מפלגת העבודה הישראלית. שמה היה תחום באותיות גדולות כמקובל וכמתחייב במודעה כאלה. הרמז ברור: כבר במקורות כתוב, שבטחון ושלום כרוכים יחד. הקדוש ברוך הוא, הוא בעד תוכנית שולץ. גימט' מעניין.

אך אם מותר ללמוד מכאן משהו על קו המחשבה של אנשי ההסברה במפלגת העבודה, אשר מן הסתם לא שכחו, שבעוד כמה חודשים ייערכו בחירות בישראל, הרי לנגד עיניהם הופיע הרוב הדומם, שלפי המסורת מדברת אל ליבו.

כמודעה חד־פעמית של ערב־חג — ניחא. כקו הסברה יש כאן סכנה של הערכה מוטעית, שלא לומר זלזול ביכולת השיפוט של הבוחר הפוטנציאלי שלום. כולל בעלי הקולות הצפים המבוקשים. יש כאן סימני סתגלנות אל מה שנתפס כנעים לאוזני הקהל הזה, אבל גם סימני אי־הבנה בכושר האבחנה של הבוחר הדומם, הצף, בין אמונתו הכנה של המסביר לבין חנופתו הבלתי־משכנעת.

● תסביכים, משפטים, תיירים

אצל הליבראלים, לבסוף כולם מגיעים אל הפסיכיאטר. הפעם הגיע תורו של שר התיירות והמשפטים, אברהם שריר. הוא מציע למנות פסיכיאטר לאומי כדי להפחית את השנאה שכה רבים רוחשים אל נידוני המחתרת היהודית, כלומר, אל רוצחים מטעמים אידיאולוגיים. אם כי לשנוא רוצחים, זו לא בדיוק תופעה פאתולוגית.

מתלוננים אצלנו על ירידת ערך השקל. כדאי לזכור בידי מי מצוי המשרד המופקד על הערך. צריך להיות גם איזה קשר בין המצב לבין העובדה, שמכהן אצלנו שר תיירות נלעג על נסיעותיו הרבות, אשר כחלטורה עוסק גם במשרד המשפטים. מדי פעם הוא גם משפיע עלינו הצהרה המזיקות גם לתיירות גם למשפט. אלוהי התקשורת זימן לאותו יום את הצהרתו הפסיכיאטרית של שריר עם הערכתו שיבוטלו כ־20 אחוז הזמנות של תיירים, בגלל המצב בשטחים. באיזו דרך להסביר לו, שיש קשר בין הדברים. רוצחי הערבים מלבים יצרים ומקשים, אי־מנוחה, והתקרבות ישראלית ערבית, אי־מציאת הסדר בינינו מוביל להתקוממות. התקוממות מובילה לביטול הזמנות של תיירים וחזור חלילה.

מי זקוק כאן לפסיכיאטר?

אריה פלג

על הפרק

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב — עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אנטר

מנשקים את העולם

תה ונשק יש בסין

הסינים עושים מאמצים נמרצים להעלאת דמתו של צבאם, בין היתר על־ידי יבוא טכנולוגיות מודרניות מן המערב — אומר פרופ' אלי יפה ממכון טרומן שבאוניברסיטה העברית

רונית מורגנשטרן

„כן בבלי"ט או לא בבלי"ט, מה שידוע זה שסין מייבאת יבוא סלקטיבי ומוגבל, אמנם, של טכנולוגיות מודרניות מן המערב", אומר פרופ' אלי יפה, מומחה לענייני סין ממכון טרומן שבאוניברסיטה העברית בירושלים.

פרופ' יפה אינו מוכן להתייחס לידיעה שפרסם ה„סנדי טיימס" הבריטי, לפיה ישראל חתמה על עיסקה סודית של נשק עם סין. הוא כן מוכן לספר שלסין יש צבא מפגר מבחינה טכנולוגית בהשוואה לצבאות מודרניים ושהיא עושה צעדים נמרצים כדי לתקן את המצב הזה על־ידי מחקר ופיתוח של מערכות קיימות ורכישות בצד, כאמור, יבוא סלקטיבי ומוגבל של טכנולוגיות מן המערב, בעיקר מארצות־הברית.

לדברי פרופ' יפה, הסינים החלו לדאוג גם לשיפור המערכות הלא טכנולוגיות של צבאם באופן מהיר יותר. זה מתבטא בארגון מחדש, בשיפור המבנים ואפילו בשיפור התדמית החיצונית של החיילים על־ידי הכנסת מדים חדשים לצבא הסיני, שיהיו אטרקטיביים יותר.

בנושא הארגון מחדש של המטה הכללי הוחלט לפני שלוש שנים על צעדים מרחיקי־לכת לצמצום גודלו ב־25 אחוז כדי לשחרר משאבים לפיתוח הטכנולוגי ולייעול. מימוש צעדים אלה הסתיים באחרונה. „בין היתר נשלחו הביתה הרבה מאוד קצינים מבוגרים ולעומת זאת קודמו קצינים צעירים. בכלל, ניכרת מגמה להצעיר את הדרג הפיקודי בצבא הסיני", אומר פרופ' יפה.

אטרקציות למתגייסים

יש חוק שירות־חובה בסין, לדברי פרופ' יפה, המחייב גיוס לצבא בגיל 18. אבל לא כל אחד מגוייס — מגייסים רק את המובחרים. השאר עוברים אימונים במסגרת של מיליציות ומשטרה.

(סוף בעמוד 10)

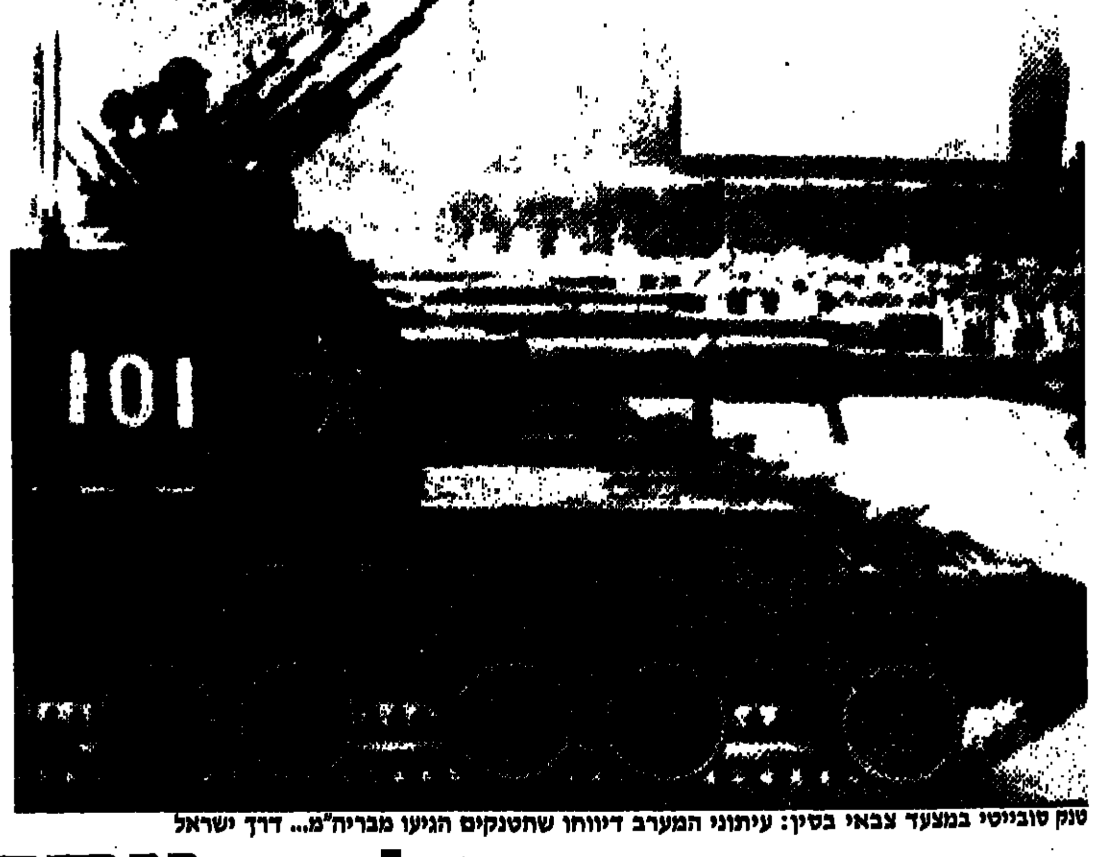

טנק סובייטי במצעד צבאי בסין: עיתוני המערב דיווחו שהטנקים הגיעו מבריה"מ... דרך ישראל

תחמושת קלה, עסקים כבדים

פרו, קולומביה, אקוואדור וארגנטינה היו והינן השוק לנשק הישראלי. אומנם ספרד וצרפת מספקות נשק לפינושה כפי שישראל מציידת את סומוזה. אך הדבר אינו מנחם את האינדיאנים הנטבחים על־ידי רובה ה„גליל"

יהודה צור

מזה זמן רב חדלה ישראל להסתיע את העולם בעיסקות הנשק שלה עם מדינות העולם בכלל ועם דרום־אמריקה בפרט. מסוף שנות ה־50 הורה ישראל לשוק המפתה והמבטיח של דרום־אמריקה, אשר ממשלותיה שלרוב הינן בלתי־דמוקרטיות, מהוות תמיד מקור לא אכזב של רווחים קלים למוכרי נשק, סוחרים ומתווכים.

בשנות ה־50 מכרה ישראל לדרום־אמריקה, שהיתה אז כמעט שוק הנשק הבלעדי שלה, בעיקר את מטוסיה הצרפתיים הישנים ועודפי הרכש של מלחמת העצמאות. ישראל התפטרה חיש מהר מעודפיה בתוספת שיפורים קלים לנשק הישן, שנרכש בדוחק מלחמת העצמאות. אולם התעשיה הצבאית והאווירית של ישראל התברכו במהרה במתוכנים זריזים, אשר סיפקו לבעלי־הבית בישראל את ההזמנות המפתות, שהזניקו את תעשיית הנשק הישראלית כלפי מעלה.

בסוף שנות ה־50 הגיע למקסיקו, כשליח הפועל המזרחי, למרכז אמריקה, מרכוס כץ. לאחר שסיים את שליחותו, החליט להישאר בגולה ולהיתרם במרץ לשיפור המשק הכלכלי־הישראלי, וכן לשיפור עסקיו הוא. הוא קשר קשרים הדוקים עם מרכז אמריקה ועם השלטונות הלא־דמוקרטים של היבשת. ישראל מכרה מטוסים צרפתיים ישנים, ספינות מלחמה מיושנות, ובעיקר נשק קל ותחמושת למשטרים של היבשת.

העסקים למעשה, החלו לפרוח, כאשר התקיימה מלחמת ששת־הימים. עודפי הנשק העצומים, מן השלל של ארצות ערב, נמכרו לרבים מן הארגונים וגם ממשלות במרכז ודרום־אמריקה. סוחרים מחולחים סייעו למכירה. לרוב היה מדובר אז כמו היום, בקצינים, אשר נשלחו ליבשת לייעץ ולסייע למשטרים השונים, ואשר במקביל לתפקידם אותם. סיומו נרתמו גם הם למאמץ הגברת המכירות העסקות שנבון לכיסם.

ישראל לא מסתפקת במכירת נשק. היא גם מוכרת טכנולוגיה של ביטחון, שומרי ראש לאליטה של ארצות היבשת: פוליטיקאים, גנרלים, אנשי המשטר השולט, הם חלק מצורכי הסחורה המבוקשת מאוד של ישראל ביבשת הדרום־אמריקנית. לעיתים קרובות, הקשרים העיסקיים מחייבים, על־פי פרסומים רבים ביבשת, את ישראל ואת שליחיה הלא רשמיים וסוחריה לעסוק בתמיכה במשטרים השנואים על עמם. רובה הגליל שימש במשך שנים רבות סמל לשונאי ישראל ודרום־אמריקה, כיוון שכל צבא גואטמלה, אשר רצח עם של אינדיאנים במשך 10 שנים, היה חמוש ברובה הגליל. לזה התלווה כמובן, נשק חריש, בתוספת סיוע צמוד ויעוץ ליחידות הפועלות בשטח.

פרו, קולומביה, אקוואדור וארגנטינה היו והינן שוק לנשק ישראלי. בעיקר מדובר בנשק משוריין, נשק קל, תחמושת וספינות משמר ומטוסים ישנים. רק 24 מטוסי „כפיר" נמכרו לאקוואדור ולקולומביה.

התנופה הגדולה לשוק הנשק ביבשת באה בדמותה של ארגנטינה. עם עלייתו של המשטר הצבאי ב־1976, התהדקו והלכו הקשרים בין שתי הארצות. ישראל העבירה לארגנטינה, לפי פרסומים זרים, כ־40 מטוסי „סקייהוק", עוד לפני מלחמת פוקלנד, כאשר פרצה המלחמה, הגיעו לישראל שליחים מחיל האוויר הארגנטינאי עם כסף מזומן לרוב, בסכומים המתקרבים למאות מיליוני דולרים, כדי לרכוש בו במקום טילים מכל הסוגים, ובעיקר מטוסים, כדי למלא את מקומם של עשרות מטוסים, שחיל האוויר האנגלי יירט מעל איי פוקלנד.

על פי הפרסומים הזרים, קנתה ארגנטינה במהלך ובעיקר לאחר מלחמת פוקלנד, עשרות מטוסי סקייהוק ומטוסי מיראז' משופרים עבור חיל האוויר שלה, וכן מערכים של טילים נגד מטוסים וטילי „גבריאל". ישראל גם מסייעת לתעשיה הצבאית הארגנטינית לפתח דגמים של מטוסי בוכנה, ולפני כשנה פורסמו ידיעות על כך, שישראל מסייעת גם לבניית נשק משוריין עבור צבא ארגנטינה. מדובר כאן בשוק עצום המכניס מאות מיליוני דולרים מדי שנה, כתב לא מזמן פרשן לעניינים בינלאומיים בשבועון ארגנטינאי יוקרתי. ב„ריירו קומרשייל", עתון ארגנטינאי, מרבים לעסוק בקשר הנשק הקושר את ארגנטינה לישראל.

ללא בושה ובגלוי

בשנים האחרונות מצטיירת ישראל ביבשת כמספקת נשק לכל המרבה במחיר. אין, כמובן, לבוא בטענות אליה, אם לוקחים בחשבון, שהמשטרים הסוציאליסטים של מיטראן בצרפת ופליפה גונזאלס בספרד הם ספקי נשק למשטרו של פינושה בצ'ילה וקולומביה. כל אלה המרבים לטעון כנגד ישראל, חייבים להיות הוגנים ולציין את העובדה, שישראל לא שונה בעניין זה מכל יתר ארצות העולם, סוציאליסטי או לא. אמנם ישראל היתה הארץ היחידה שהמשיכה למכור נשק למשטרו של סומוזה בניקראגואה עד לרגע האחרון ממש, והיום מרבים אנשי המשטר הסנדיניסטי ואנשי האינטרנציונל הסוציאליסטי, בעיקר מספרד ומצרפת, להזכיר זאת לעמיתיהם הישראלים, אך ספרד וצרפת מספקות נשק לפינושה ללא בושה ובגלוי, ואין כמובן הבדל מהותי בין משטרו של סומוזה בשעתו, לזה של פינושה היום.

אך הדבר אינו מנחם כמובן, את המפגינים ברחובי היבשת, אותם מפזרים בנשק קל מתוצרת ישראל. הדבר גם אינו מנחם את האינדיאנים בגואטמלה, שהצבא שחט ללא הפסק במשך שנים, כשהוא מצוייד בנשק ישראלי, כן, לא תהייה נחמה לארצות העלולות להיפגע במלחמות מנשק ישראלי שנמצא ברשות יריבותיה. בסכסוכי גבול יתכן מצב, בדרום־אמריקה לפחות, שהארצות היריבות ילחמו זו בזו בנשק ישראלי.

משלחת קניינים בתערוכת נשק בינלאומית: בוחנים, בודקים ובוחרים לא אחת כחול־לבן

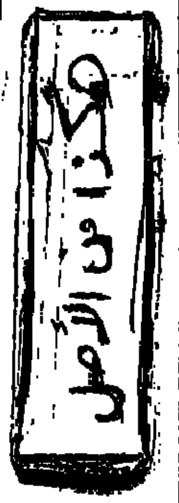

יצחק שור

לעומק או לרוחב?

האם האקדמאי המצוי הוא משכיל? האם תפקידה של האוניברסיטה „לייצר" גאונים, או להעלות את רמת ההשכלה הכללית של החברה? — שאלות אלה ואחרות מעסיקות היום את קובעי תוכניות הלימודים לתואר ראשון

פרופ' בן־פורת: הדור לא מתמעט

פרופ' אסא כשר: האקדמאי המצוי אינו משכיל

בשתי האוניברסיטאות הגדולות בישראל, בירושלים ובתל־אביב, שוררת אי־נחת עמוקה מתוכנית הלימודים ומדרך הבנתם של סטודנטים לקראת התואר הראשון. בדיון שנערך במועצת הפקולטה למדעי הרוח של האוניברסיטה העברית טען הדיקאן פרופ' יוחנן פרידמן, כי תלמיד אשר חייב לשבת בכיתה 24 שעות מדי שבוע, לפחות, אינו מוצא זמן לקריאה ולעיון, שהם לב־לבו של הלימוד האקדמאי.

לעומתו טענו אחרים, כי אם תפנה האוניברסיטה זמן לקריאה ולעיון, התלמיד המצוי לא ינצל אותו ללימוד עצמי, משום שאין הוא מסוגל או מעוניין לעסוק בלימוד עצמי. הוא מעוניין לעבור את הבחינות ולקבל תעודת בוגר. אבל פרופ' פרידמן משוכנע, כי אין טעם להעניק תארים אקדמיים לתלמידים, אשר אינם מסוגלים, או אינם מעוניינים להקדיש חלק ניכר מזמנם ללימוד עצמי. מובן מאליו, שאם תתקבל ההצעה להפחית את מספר השעות שהתלמיד יושב בכיתה, תצטרך האוניברסיטה למצוא דרכים לבדיקת עבודתו העצמית של התלמיד. מכל מקום, לאיש באוניברסיטה אין כוונה ליצור מצב שבו הפחתת מספר השעות הפרונטליות תוריד את רמת הלימודים, או תפחית את עומס העבודה המוטל כיום על התלמיד.

רעה זהה השמיע מנהל מוסר ואדליר ואיש אוניברסיטת תל־אביב, פרופ' יהודה אלקנה, ביום עיון שנערך לאחרונה בירושלים מטעם המועצה להשכלה גבוהה, על בעיות ופתרונות בלימודי התואר הראשון. „מהו המיתאם בין מספר השעות שלומד התלמיד בכיתה לבין היידע שלו?" שואל אלקנה, ומשיב: אף סטודנט אינטליגנטי אינו יכול לעקוב אחר המרצים שלו בדרך יעילה במשך 24־30־35 שעות שבועיות.

האוניברסיטאות קובלות על כך, שאין להן תקציבים לספרים. זה נכון, אבל מה זה חשוב? ממילא סטודנטים ממעיטים לשבת בספריות. לפיכך יש להקטין את מספר השעות שבהן לומד תלמיד בכיתה לתואר הראשון ל־20 לשבוע לכל היותר. גם מבחינתו של המרצה, כרוכה ההוראה בבזבוז זמן. מדוע מרצה, שהוא גם חוקר, צריך לבזבז את זמנו במתן הרצאות על נושאים שמצויים במקראות שונות (טקסט־בוקס)? המוסדות להשכלה גבוהה חייבים להתחיל לחשוב במונחים של תפוקות ולא של תשומות: קודם כל עליהם לקבוע מהן המטרות של הב.א. במונחים של ידע, השכלה, התמחות, ורק אחר־כך לקבוע את התשומות ואת דרכי ההוראה. פרופ' אסא כשר מאוניברסיטת תל־אביב טען, כי בישראל גדל דור של אקדמאים בלתי משכילים. האקדמאי המצוי הוא אדם בלתי־משכיל. תפקיד האוניברסיטה איננו רק להצמיח בטהובנים וניוטונים, אלא גם להעלות את רמת ההשכלה הכללית של החברה.

אך תפקיד זה נעשה כבד יותר ויותר, משום שבאוניברסיטאות שורר בלבול בדבר תפקידן: האם תפקידן העיקרי הוא להכשיר דור חדש של חוקרים ומרצים? האם תפקידן הוא להכשיר מומחים אך אולי תפקידן הוא לספק תעודות ב.א., לא חשוב באיזה מקצוע. אחת הדרכים להתמודדות עם סוגייה זו היא לבחון את צרכי אוכלוסיית הסטודנטים. הפתרון שנתנה אוניברסיטת תל־אביב הוא לפתוח מסלול לב.א. כללי. כדי שמסלול זה לא ייהפך לעיר מקלט לאלה המחפשים חיים קלים, קבעה האוניברסיטה, שסטודנטים בחוג זה ילמדו במסגרות הרגילות: מי שבוחר בקורס לארכיאולוגיה ילמד את המבוא למקצוע, או קורס ספציפי אחר, יחד עם הארכיאולוגים. ההבדל בין מי שלמד במסגרת החוג לב.א. כללי לבין מי שלמד בחוג לארכיאולוגיה, למשל, איננו ברמת המרצים, אלא ברוחב הידיעה או בעומקה. פתיחת חוג לב.א. כללי ענתה על הצורך של סטודנטים רבים, המתעתדים לעבוד בשירות הציבורי, לקבל תעודה אקדמית. רמת הלימודים בחוג זה איננה נופלת מרמתו של כל חוג.

רקטור האוניברסיטה העברית, פרופ' יורם בן־פורת, חולק מכל וכל על קביעתו של פרופ' אסא כשר, כי האקדמאי המצוי הוא בלתי משכיל: „אינני חי בתחושה, שהסטודנטים של היום גרועים מאלה שלמדו בזמן שאני הייתי סטודנט. תחושה זו נכונה באותה מידה גם ביחס למרצים. סטודנטים רבים מגיעים לאוניברסיטה לא כדי להרחיב את השכלתם, אלא כדי לפתח קריירה ולקבל תעודת כניסה למקומות עבודה מסוימים. גם לפני דור, כמו היום, תעודה אקדמית לא שמשה ערובה לכך, שהבוגר יהיה משכיל. יתכן שגם בין המרצים ישנם מומחים, שאין להגדירם כאנשי רוח. אני מכיר אינטלקטואלים, שהייתי מעניק להם ציון גבוה יותר בהשכלה כללית מאשר לכמה מן הפרופסורים. קיים גיוון במשקל היחסי של המומחיות ובמשקל היחסי של ההשכלה הכללית אצל סטודנטים ומורים באוניברסיטאות. לא משום שמתמעט הדור, אלא משום שההשכלה הגבוהה התרחבה והתגוונה.

אשר למסלול הב.א. הכללי, נדהם פרופ' בן־פורת מן הדמיון למתרחש בשתי האוניברסיטאות: הקונצפציה של מסלול זה זהה. לפני שלוש שנים הונהג המסלול לב.א. כללי בשתי האוניברסיטאות וכיום הוא אחד הגדולים בפקולטה למדעי הרוח. הצלחתו מצביעה על הצורך, הקיים בקרב סטודנטים רבים, ליהנות מהשכלה כללית רחבה על חשבון ההתמחות הספציפית.

סגור לבינוניות חוגגת

שש שנים חלפו מאז סגר משרד החינוך, בשם היעילות כמובן, את אחד המוסדות המקוריים ביותר שקמו אי־פעם במדינת ישראל: את המכון להכשרת מורים לחינוך ניסויי פתוח (חמ"ן). בשש השנים הללו קיימו כמה משוגעים לדבר קורסים בודדים להשתלמות — אם במסגרת בית־הספר הניסויי בירושלים ואם במסגרת בית־הספר לחינוך של האוניברסיטה.

בשנת הלימודים הבאה, תשמ"ט, ייפתח במכללת דוד ילין בירושלים מסלול להכשרת מורים לחינוך ניסויי פתוח. תחייתה של הכשרת מורים לחינוך ניסויי היא פרי חילופי המשמרות במשרד החינוך: בראש המשרד עומד עתה ד"ר שמשון שושני, הפתוח לניסויים וסולד מן הבינוניות החוגגת. בראש האגף להכשרת עובדי הוראה והשתלמותם עומד עתה ד"ר דורון מור, איש הקיבוץ הארצי.

במסלול החדש — מספרת רכזת התוכנית מילי אייזנברג — ילמדו כשלושים מורים, או סטודנטים לחינוך, המחזיקים בתואר ראשון. הלימודים יימשכו שנה אחת בלבד וייערכו ארבעה ימים בשבוע, עשר שעות מדי יום. כאשר העלו אנשי החינוך הניסויי את הרעיון של הקמת מסלול לפני כמה סמינרים, הם נענו בחיוב הן על ידי מנהל מכללת דוד ילין, ד"ר ניסן שיינין, והן על ידי מנהל מכללת לוינסקי ד"ר אברהם רוכלי. אלא שמשרד החינוך אישר, לפי שעה, פתיחת מסלול במכללת דוד ילין בלבד.

למסלול זה יוזמנו יהודים וערבים, חילוניים ודתיים. התואר הראשון יהיה תנאי מוקדם והכרחי להרשמה, אך כל מועמד יעמוד בפני ועדת קבלה, שתראיין אותו ארוכות. לאחר מכן תעבור קבוצת המועמדים תקופת גיבוש וסינון. צוות המורים בקורס יבחנו כיצד מתפקד כל מועמד בתוך הקבוצה. בין „השופטים" יהיו גם תלמידים, שיתבקשו לומר מיהם המועמדים שהיו בוחרים כמוריהם.

תוכנית הלימודים תתחלק לשלושה: שליש מן הזמן יוקדש לעבודה מעשית בכיתות של בתי־הספר, בתנאי שבתי־הספר אלה יהיו מוכנים לשתף את הסטודנטים של החינוך הניסויי בעבודה מעשית, ולא רק בהסתכלות פסיבית. שליש מן הזמן יוקדש ללימודים עיוניים בתחומים כמו התחנכות יוצרת, פסיכולוגיה ופילוסופיה. שליש מן הזמן יוקדש להעשרה ולעבודה בהתאם לרצונותיו של כל איש ואיש: מי שמוחר מריקודים, יכול להתנסות בריקוד, מי שחושש לעסוק בנגרות או בבדק בית, יוכל להתגבר על פחדיו ולהתנסות ביצירתיות בתיקון ברז או צינור ביוב.

בידי נביא החינוך הניסויי הפתוח בישראל, פרופ' משה כספי, מצויים כיום חומרי עבודה רבים ומגוונים, פרי נסיונו בניהול חמ"ן (1976־1981). כך, למשל, הוכנו הצעות להתמודדות עם השאלות הבאות: איך לעצב סביבה? איך לתכנן מסיבה? איך לכתוב עבודות קטנות? איך לנצל הורמנות במהלך שיעורים בכיתה, כדי להפוך את הלמידה למשמעותית?

מי שיעמוד במסלול הלימודים וההתנסות המפרכים של חמ"ן, ארבעים שעות מדי שבוע במשך שנה, יקבל תעודת הוראה מוכרת בידי משרד החינוך. בוגרי המסלול החדש יהיו סוכני שינוי במערכת החינוך כולה — מקווים משרד החינוך ומרכזת התוכנית, מילי אייזנברג.

אבא אופה עוגות

„אבא עושה בושות" — מאיר שלו. צייר — יוסי אבולעפיה. הוצאת „כתר", 1988

מאיר שלו, אבא עושה בו־שות. צייר יוסי אבולעפיה. „כתר" 1988.

אבא של אורים שובר את כל הסטריאוטיפים של המאצ'ו הישראלי המצוי: בבריכה הוא אף פעם לא נכנס למים עמוקים, רק יושב עם כובע בצל. בטיול השנתי של הגן, הוא הלך לאיבוד ואפילו לא התבלבל. בסרט מערבון הוא פחד מיריות. במסיבה הוא ישב לו בין האמהות. וכי במה יכול אבא כזה להצטיין, אם לא באפיית עוגות?

הסוף הוא טוב: בתחרות עוגות של אמהות בגן זכה אבא של אורים לקריאת התפעלות של הגננת ולמקום ראשון בתחרות. הגנן, כך לומד אורים, להדריך ולאהוב את אבי־כוכולות?. „גו, אורים, אומר אבא כשנגמרה התחרות, קח אותי הביתה, אבל תן לי יד. אני קצת מפחד בחושך לבד".

איוריו של יוסי אבולעפיה הם שווי־ערך לחרוזיו של מאיר שלו, כמו בספרים הקודמים, „גומות החן של הדי" — גם בספר שלפנינו ממחישים האיורים את יחסי הילדים וההורים, והם שופעים הומור וחן. מומלץ לגילאי 4־8.

רשות הקורא

הקו הירוק שריר וקיים

למרות היותה חלק ממדיניותם [illegible] של רבין־שמיר, יש צד של חיוב בגזרת השטחים — מי שלא הצליח להבין במשך [illegible] שנה, אולי יתחיל לתפוש עכשיו כי יש גבולות למדינת ישראל, וכי מעבר לאותם הגבולות חיים בני לאום אחר, הרוצים לחיות עם חופשי בארצם.

מסתבר, איפוא, שתקוותיהם של [illegible] שמיר, כי קטילת 5־4־3־2 פלשתינים [illegible] תגרום לעייפות ולהרגעה — נכזבו. [illegible] הורגשה עייפות־מה במחנה השמאל [illegible] התקשורת, ולא אחת ניתנה עדיפות לבורסה ולשביתות, ואילו הידיעות של [illegible] צעירים שקופדו באש כוחותינו [illegible] לעמודים פנימיים ואחוריים. היה, אם כן, [illegible] לתקוותם של חסידי האחרונות [illegible] מחיר כי בליל החג נתאחד כולנו [illegible] חמתך על הגויים".

אולם הצעדים האחרונים שנקטה מערכת הביטחון, ערב חג החירות, קלקלו את [illegible] הוורודה. אם יש טעם לשבת לסעודת [illegible] כאשר אצל שכנינו יושבים כ־100 [illegible] לסעודות־אבל — הריהו נעוץ בקריאת [illegible] הנפלא „השתא עבדי, בשנה הבאה בני־חורין" — גם אנחנו וגם הם.

דוד דמטר, [illegible]

איש לא הוכיח

במדור „רשות הקורא" מ־2.3.88 התפרסם מכתבי בו ערערתי על קיומו של האלוהים [illegible] וזוהי זכותי הלגיטימית, כבעל דעה ומחשבה עצמית וכבעל השקפת עולם הנובעת מעצמיותי שלי, ושאיננה תכתיב שהונחת עלי מצד גורם כלשהו. זכותו של ראובן ברטוב („רשות הקורא", 27.3) לתקוף את גישתי, לערער על נימוקי ולהביא ראיות כאוות נפשו לקיומו, כביכול, של אלוהים שבו הוא מאמין. מצד שני, אני דוחה בשאט נפש את הרשות שנטל לעצמו לזלזל בי, בכנותו אותי בכינויי גנאי בשל עמדתי, הנוגדת את דעתו.

את הטיעון ש„אלוהים צדיק וישר הוא" טוענת היהדות הדתית מאז קיומה, אולם פרט לציטוטים מן התורה, שאף היא מנוסחה בידי בשר ודם, ולא הוכיח איש את קיומו של אותו אלוהים. את „חסדיו" לבני האדם ואת גישתו „התבונה, החכמה והנבונה", כדברי ברטוב, טעמנו לצערנו מאז עשה [illegible] אותו אל את „הטובה" ואספנו תחת כנפיו. פליאה לי על המאמין, שעל אף כל מה שנגרם לנו לאורך כל ההיסטוריה — העוול, הרוע, הרשע, האסון והחורבן של עמנו — עדיין אנו, כאותו נוצרי, מגישים לאל את לחיינו השנייה. נבדלים אנו מן הנוצרי בכך, שיחד עם לחיינו השנייה מגישים אנו לאלוהים „שלנו" גם את כל גופנו.

ישראל גולדברג, תל־אביב

השמטה

במכתב „משאומתן ללא דיווח", בחתימת 14 תלמידי כיתה י"ב, שהופיע במדור אתמול, נשמט שם המוסד בו לומדים הכותבים — [illegible]

פחות דת ויותר דמוקרטיה

יצחק שור הביא לידיעתנו „על השטח" מ־15.3 כי שר החינוך והתרבות יצחק נבון „יגיש בקרוב" הצעת חוק, לפיה יוחזרו למערכת הלימודים בבתי הספר הכלליים שעות לימוד שקוצצו משנת 1979, על מנת לממש „מערכת לימודים מינימלית".

מוזר, אך לפני שבועות מספר היה זה [illegible] החינוך עצמו אשר הכניס שעות לימוד [illegible] „תפילות" כלימוד חובה באותה מערכת [illegible] ששמענו שנקט הליך חקיקתי כלשהו. [illegible] הכנסת שעות לימוד בנושאי דת איננה [illegible] הליך חקיקתי, בעוד שהחזרת שעות [illegible] משנת 1979 בנושאי לימודים כלליים דורשת הליך כזה?

לדעתי יש לעשות הרבה, ומהר, על מנת לממש תוכנית לימודים מינימלית [illegible] הספר של הזרם הממלכתי־כללי, [illegible] קצרה, ופשוטה בה הוכנסו לתוכה [illegible] הרבות של לימודי דת. יש לקצץ [illegible] העמוקת של לימודי קודש ודת [illegible] הכלליים (תפילות, סידור, תורה [illegible]) אלפי שעות תנ"ך, ובמקומם לתת [illegible] במקצועות חשובים כמו דמוקרטיה, [illegible] טובה ויותר המקצועות החשובים [illegible] התרבותית, רוחנית וטכנולוגית של [illegible] הצעיר בן זמננו. כל נשקת שלנו, [illegible] בעלי השקפת העולם החילונית, יש [illegible] אחד ויחיד ללימודי בניגוד [illegible] המעוניינות לתת לבנינו הגבוה [illegible] יש יותר משתי אפשרויות, [illegible] ספר של הזרמים הדתיים למיניהם.

[illegible]

מטען חבול

אבי בניהו

מינוי היועץ לענייני טרור

השיקולים מנומקים בחלקם

יוסי בן אהרון – לוחץ עם נימוק יחידי

צילום: חנניה הרמן

הפעלתנות לקראת ההכרעה על מינויו של היועץ לענייני טרור במשרד ראש הממשלה נימצאת בימים אלה בשיאה.

עם פרישתו של היועץ, עמירם ניר, בראשית חודש אפריל סומנו שני מועמדים עיקריים לתפקיד יוקרתי זה: אלוף מישנה יגאל פרסלר, המשמש למעלה משנתיים כעוזר היועץ לטרור ואל"מ (מיל) יגאל כרמון, ששימש בעבר כיועץ לענייני ערבים בגדה המערבית, ואף החליף לתקופת מה את ראש המינהל שם, מנחם מילסון.

בעוד שאל"מ פרסלר זוכה לתמיכתם המלאה של כל אנשי מערכת הביטחון, הן במטה הכללי והן בלישכתו של רבין, עומד ראש לישכתו של יצחק שמיר, יוסי בן אהרון, על דעתו, כי יש למנות לתפקיד זה את יגאל כרמון. בן אהרון ידוע כידידו של כרמון עוד מהימים בהם שירת במשרד ההסברה, תחת השר אהרון יריב. לקיום מועמדותו של כרמון, הפגיש השבוע בן אהרון את מועמדו עם יצחק שמיר, בטרם יכריע באופן סופי על מינוי היורש לעמירם ניר.

במערכת הביטחון מתריעים מפני שיקולים פוליטיים בכל הקשור למינוי רגיש כמו יועץ לטרור. חוגים רבים במערכת זו מתנגדים בתוקף למינויו של אל"מ כרמון, ומעדיפים את הסגן הוותיק של עמירם, אל"מ פרסלר. הנימוק העיקרי הוא שלפרסלר יש ניסיון רב בלחימה בטרור, הוא מיטיב להכיר את המערכת העוסקת בתחומים הללו, וכי הוא משוחרר מחישובים זרים.

במערכת הביטחון, טוענים נגד כרמון, כי בזמנו ניהל, בתפקיד היועץ לענייני ערבים, „מדיניות עצמאית" בכל הקשור למאבקו העיקש בפרו־ירדנים בגדה, וכי הוא ידוע בכך, שאינו מעביר תמיד מידע אל הגורמים שמעליו ושומר לו „קופת מודיעין" קטנה בצד.

במערכת הביטחון, שם מכירים היטב את כרמון, חוששים מהתנהגות דומה של האיש אם ימונה כיועץ טרור לראש הממשלה, מה עוד שמדובר ביועץ ליצחק שמיר, כאשר הרעיונות של כרמון עלולים ליפול „כפרי בשל" לידי הליכוד.

במערכת מעדיפים אישיות מודיעינית מקצועית לחלוטין על פני אישיות פוליטית. יש האומרים, כי הסיבה היחידה למינוי כרמון הינה פוליטית, כאשר בימים אלה, של סערה בשטחים והתמודדות קשה מול גלי טרור, חייב לשבת במשרד ראש הממשלה מומחה מיקצועי לנושא זה, ולא אדם שהוא מומחה לנושאים אחרים, וידוע כבעל דעות ימניות קיצוניות.

אולם יוסי בן אהרון לוחץ. הנימוק היחידי, שהצליח לגייס לטובת כרמון במערכת הביטחון, הינו שהאיש מיטיב להכיר את „הבעיה הפלשתינית", כנראה שזה לא מספיק.

לא חדירה לאבן

„אבנים, בקבוקי תבערה, פריצות, תאונות — האם אתה הקורבן הבא?" זועקת מודעה מסחרית בעיתון המתנחלים „נקודה". מקור המודעה הינו מפעל ירושלמי ליצור מגן שמשות, המגדיל את חוסנה של הזכוכית ברכב פי־18 מזכוכית רגילה.

כן. ישנם כאלה שהעסקים שלהם אמורים לפרוח כתוצאה מההתקוממות בשטחים.

מפעל נוסף, המנסה לשווק את תוצרתו לצה"ל ולכוחות הביטחון, הינו מפעל „אורן" של קיבוץ פלמ"ח צובא, המייצר שמשות ביטחון חבוקות לרכב. לאחר מאמץ רב, מאז פרוץ ההתקוממות בשטחים, הצליחו אנשי מיפעל „אורן" שבקיבוץ לייצר שמשות לרכב שאינן חדירות לאבנים.

משלחת רחבה של מינהל הרכש במשרד הביטחון מלווה בשמעון שבס, עוזר שר הביטחון, באה בשבוע שעבר למפעל, כדי לבחון את הפיתוח החדש.

אנשי המשלחת עמדו מול שמשת אוטובוס, שפותחה במקום והחלו ליידות בה אבנים גדולות ממרחק 4 מטרים. לאחר ש„פג זעמם" ניגשו הכל בסקרנות לשמשה, וראו כי היא עמדה בפני מטר האבנים.

בנסיונות, שנעשו במפעל, הוטל כדור ברזל במשקל של למעלה מ־2 ק"ג מגובה של 12 מטרים על שמשה משופרת של „אורן", והכדור לא חדר.

אנשי משרד הביטחון התרשמו משמשות הביטחון, והם שוקלים בעת כיצד לצייד בהן את כלי הרכב של צה"ל במיגבלות התקציב.

נודע, כי גם משרד התחבורה שוקל לחייב את האוטובוסים הנעים בשטחים להצטייד בשמשות המשוריינות, כדי להבטיח את שלומם של הילדים והנוסעים.

איתן ליב, מהנהלת המפעל אומר, כי המפעל עובד כעת ב־3 משמרות ומתכוון להכפיל את כושר הייצור. אם תימשך ההתקוממות, קיבוץ פלמ"ח צובא, כמו עוד מיספר קיבוצים ומפעלים, מועד לשיגשוג.

סיפור

איום ציוני

ערב חג הפסח אספתי במכוניתי חייל טרמפיסט בדרכו הביתה לחופשת החג. במהדורת החדשות בצהרי היום, רואיינה ברדיו קצינה בצה"ל המופקדת על הטיפול בחיילים בודדים. בקרב רב האזנו, הטרמפיסט־החייל ואני, לדבריה על החיילים הבודדים, המתארחים במשפחות ובקיבוצים לחוג את ליל הסדר.

החייל הבחין לפתע בתג „העיתונות" על השמשה הקידמית במכוניתי, וסיפר לי על חברתו — חיילת בודדת בצה"ל.

„היא ציונית אמיתית, באה לפני חצי שנה מארצות־הברית רק כדי לשרת שנתיים בצה"ל. זה היה חשוב לה עד מאוד. כשהגיעה לארץ הכרנו. לאחר הטירונות צה"ל שיבץ אותה בתפקיד מרכזנית ביחידת הקישור לכוחות זרים, בשל שליטתה בשפה האנגלית. היא היתה ממורמרת מהתפקיד, כיוון שחלמה על תפקיד קצת יותר משמעותי בצבא ההגנה לישראל.

ניסחנו ביחד מיספר מכתבים לכל הגורמים המתאימים ביחידה ומחוצה לה, ובהם בקשות לשלב את החיילת הציונית, שהיא גם חיילת בודדת, בתפקיד שדה אחר, בו תרגיש טוב יותר את תרומתה למדינת ישראל. הרי לשם כך היא באה לארץ. אך שום דבר לא עזר, והיא נתקפה יאוש.

לפני זמן קצר, לאחר שהיינו על סף יאוש, ממש ניסינו דרך אחרת. ניסחתי בשמה מכתב לקצינה שלה ובו הודעה כי היא מבקשת להשתחרר מצה"ל ולשוב מיד לארצות־הברית, מכיוון שנוצבה כאן בתפקיד שאינו משמעותי בעיניה.

וראה זה פלא מיד הגיעה תשובה עם הבטחה, כי תקבל תפקיד אחר, אולי פקידות מבצעים או משהו כזה. שמחנו מאוד. כעת היא בחופשה קצרה אצל ההורים בחו"ל, וכשהיא תחזור היא תוצב בתפקיד החדש.

„כדאי שאתה, כעיתונאי, תדע איך מתנהלים העניינים במדינה הזו. [illegible] נערה יהודיה [illegible] לארץ, כדי לשרת בצבאה".

הביטחון הוא באבטחה

אלוף יוסי פלד – משמעת, שייכות ותרגילי סדר.

מאז אירוע „ליל הגילשונים" בגבול הצפון משקיעים מפקדים בכל רחבי צה"ל זמן רב להסברה ולביקורות בנושא אבטחת מחנות ובסיסים.

בשבוע שעבר התקיימה בפיקוד הצפון השתלמות רחבת היקף; בה נטלו חלק כל קציני הפיקוד מדרגת סגן אלוף ומעלה, בנושא שיגרת המחנה ואבטחת המחנה. בהשתלמות הוצגו הצגות תכליות, בנושא אבטחת המתקנים, שמירת הנשקיה (מחסן נשק), אבטחת השער ותפקיד הש"ג.

את יום ההשתלמות נעל אלוף פיקוד הצפון, יוסי פלד, שעמד על חשיבות שיג־רת המשמעת באבטחת מיתקנים בצה"ל.

גאוה בשלשות

ועוד בנושא משמעת בפיקוד הצפון, על פי נוהל חדש בפיקוד מידי יום חמישי, בנוסף למסדר המפקד המסורתי, מחוייבים כל חיילי הפיקוד ביחידות שדה ובמתקנות עורפיים לבצע תרגילי ת"ס ותס"ח (תרגילי סדר).

הרעיון מאחורי הפקודה על תרגילי הסדר הינו שהדבר מוסיף לגאוות היחידה, להרגשת השייכות למסגרת ובעיקר למשמעת הצבאית. החיילים, חלומים שוב לצעוד יחד בשלשות קיבלו את הפקודה החדשה קצת בכעס, אולם כעבור מיספר שבועות הם צועדים ומוויכים.

חוזר לצינון

השבוע, כשננעץ המסמר האחרון בארונו של פרויקט ה„לביא", צצה בעיה נוספת, הפעם בתעשיה האווירית.

סמנכ"ל החברה לענייני כוח אדם, אביגדור קפלן, הפיץ חוזר השאי בין מנהלי חטיבות הייצור ודרכי כוח האדם, ובו איסור מוחלט להעסיק את „מורשי הלביא" כיועצים או כקבלני משנה בתעשייה האווירית בתחומים מיוחדים, אלא לאחר תקופת צינון של חצי שנה.

החוזר ניכתב והופץ לאחר שהתברר, כי חלק מאותם 3000 מהנדסים ועובדים, שפוטרו בעקבות החלטת הממשלה על ביטול פרויקט ה„לביא", ניקלטו מחדש בתעשיה האווירית כיועצים וכקבלני מישנה בתחומים שונים.

סוד גלוי הוא שהפרישה מהתעשיה האווירית לא היתה רק בתחום ה„לביא". כל מי שחש, שזהו הזמן לפרוש מרצון לטובת תעסוקה חלופית עם פיצויים מוגדלים, עשה זאת.

ההסדר הזה יצר „חורים" במיספר תחומים בחטיבות השונות של החברה, שנותרו ללא אנשים מומחים, מנהלי החטיבות, עקב רצונם למלא את „החורים", החליפו את צורת ההתקשרות עם העובדים לשעבר ותחתמו עימם על חוזים כקבלני מישנה או יועצים.

העניין חלף עם הלוח

עד לפני ארבעה חודשים, כאשר הייתי נאלץ לבקר בשטחים במסגרת תפקידי ככתב צבאי, הייתי מעיין ערב קודם לכן בפנקס צהוב קטן, המצוי דרך קבע במכוניתי.

הפנקס הוא לוח „תאריכי איבוד" — חגים, מועדים, ציון פעולות שבוצעו בעבר ועוד מיני סיבות שעלולות היו לגרום ל„מסיבות בשטח".

על פי לוח זה הייתי קובע את מידת ערנותי. [illegible] את הקו הירוק מזרחה. את הלוח הזה מכינה ומפיצה מדי שנה יחידת „חצב" של חיל המודיעין לשימוש הצבא. מדי ערב, לפני כל נסיעה לשטחים או ללבנון, [illegible] אם היום הוא „יום האסירים" או „יום הפת"ח", „חג הקורבנות", או שמא „יום השנה להפגנות [illegible]".

כעת, לאחר ארבעה חודשים בשטחים, כאשר כל יום הוא „סיבה למסיבה", לא נותר לי אלא להעביר בצער את לוח „תאריכי [illegible]" אל תא הכפפות [illegible] המטען, שם ישכון לבטח עד סופה של ההתקוממות.

יום	שם חג/מאורע	[illegible]	[illegible]	[illegible]
17	יום האסירים	פת"ח	[illegible]	[illegible]
20	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

[illegible]

שיח דיקטטורים

לנשיא זאיר מובוטו המבקר ברומניה יימצאו ודאי נושאים משותפים רבים עם נשיאה צ'אושסקו ● שניהם מנהיגים בלעדיים של מדינות לא דמוקרטיות ומפגרות מבחינה תרבותית, פוליטית וכלכלית

אריק לי

במבט ראשון קשה לנחש על מה ישוחחו נשיא זאיר מובוטו עם נשיא רומניה צ'אושסקו, בעת ביקורו של הראשון בבוקארשט השבוע. אלפי קילומטרים, וגם אלפי שנות היסטוריה, מפרידים בין שתי הארצות. אך נושאים משותפים רבים יש, וגם שפה משותפת לשני הנשיאים.

לפני כ־50 שנה היתה זאיר מושבה בלגית ענייה ומפגרת. רומניה היתה שייכת אז למשפחת הארצות האירופיות, וגם אם לא היתה דמוקרטית ולא היתה עשירה, היא היתה חלק בלתי־נפרד מהתרבות והציוויליזציה המערבית.

היום גם זאיר וגם רומניה שייכות, מבחינה תרבותית, פוליטית וגם כלכלית, לאותו גוש של מדינות שחובותיהן לבנקים הבינלאומיים הן הקובעות את מדיניותן הכלכלית. הן גם שייכות לגוש הארצות הלא־דמוקרטיות, המפרות את זכויות האדם ללא היסוס ובאופן גלוי. שתיהן גם ארצות עשירות ביותר. מי

מובוטו – ארמונות בזאיר ובאירופה

שביקר ברומניה, או שנולד שם, יודע שלא מדובר בארץ ענייה בכלל, אלא בארץ שהפוטנציאל הכלכלי שלה עצום. זאיר גם היא אחת הארצות העשירות בעולם, ולה כמויות אדירות של נחושת, יהלומים, קובאלט, אבץ וקפה.

כושר השרדות מרהים

מובוטו וצ'אושסקו עלו לשלטון שניהם באותה השנה, 1965. הם בין ותיקי המדינאים בעולם, בעלי כושר השרדות מרשים. גם בזאיר וגם ברומניה שולטות המפלגות ללא אופוזיציה חוקית. בזאיר חייבים כולם להשתייך ל"תנועה העממית של המהפיכה". אך ברומניה, רק מי שרוצה דירה טובה, מכונית, או אפשרות לנסוע לחו"ל מצטרף למפלגה הקומוניסטית. ההצטרפות איננה חובה. למרות המנגנון המפלגתי, בשתי המדינות השליטה היא אישית, בידי המנהיג. מובוטו בעצמו מחליט, ומפלגתו מאשרת. ברומניה מכין עתה צ'אושסקו את בנו, ניקו, לרשת את נשיאות הרפובליקה, תהליך שנקרא "סוציאליזם שושלתי".

בשתי המדינות משטרה פוליטית חזקה תחת שליטתו המלאה של המנהיג. "הסוכנות הלאומית לתיעוד" מבטיחה את המשך שליטתו של מובוטו, צ'אושסקו סומך על "המחלקה לבטחון המדינה" של משרד־הפנים. שני המנהיגים לא סובלים מצניעות־יתר לגבי עצמם. פירוש שמו של נשיא זאיר הוא "מובוטו הגואל". צ'אושסקו לקח על עצמו את התארים: נשיא הרפובליקה, מזכ"ל המפלגה הקומוניסטית הרומנית, יו"ר המועצה המדינית ויו"ר מועצת ההגנה הרומנית.

שני הנשיאים גם לא מחמיצים שום הזדמנות להרוויח קצת ממעמדם. על מובוטו מסופרים סיפורים רבים על ארמונות בזאיר ובאירופה ועל כסף רב שעבר מקופת המדינה לכיסו. כשזאיר אירחה את אליפות העולם בהתאגרפות ב־1974, רוב הרווחים זרמו ישר לחשבון הנשיא. כשממשלת זאיר הזמינה מטוס הובלה מדגם C-130 מארה"ב, מובוטו ביקש שיבוא מלא בקבוקי "קוקה־קולה" — וערכם כ־60 אלף דולר.

משטרו של צ'אושסקו הוא בין המושחתים במזרח־אירופה. הכנת בנו לרשת את כתר המלכות היא רק דוגמה למדיניות צ'אושסקו כלפי משפחתו ועמו. לא פחות מ־38 קרובי משפחה של נשיא רומניה ממלאים תפקידים מרכזיים במפלגה הקומוניסטית. הכל נשאר בתוך המשפחה.

העם משלם את המחיר

הדמיון בין שתי הארצות אינו מוגבל לצמרת. רמת החיים בשני העמים, האחד בלב אפריקה והשני באירופה, אף היא דומה. החובות העצומים שאיימו על זאיר ורומניה גרמו לשתיהן להתחנן בפני קרן המטבע הבינלאומי ולקבל את תנאיה.

בזאיר, שבה המערכת הכלכלית מעורבת, הורידו את רמת החיים של השכבות העניות על־ידי העלאת מחירים. ברומניה, שבה כל האמצעים הכלכליים החשובים בידי המשטר, פשוט החליטו על קיצוב מזון, בנזין, חשמל ובדומה. צ'אושסקו הכריז על מטרתו להחזיר את חובות המדינה עד סוף עשור זה. רומניה הצליחה להיות המדינה הקומוניסטית הראשונה שצמצמה את חובותיה לבנקים. אך היא גם משלמת את המחיר. מהומות הפועלים בעיר ברשוב לפני כחמישה חודשים איימו, בפעם הראשונה, על יציבות המשטר.

אין ספק, שעל סדר היום של שיחות מובוטו "הגואל" ועמיתו צ'אושסקו ובנו ניקו יהיו נושאים חשובים כמו פירוק הנשק, שלום במזרח־התיכון ובעיית הרעב באפריקה. אך כשהעיתונאים יסתלקו, והמצלמות איתם, ימצאו שני הנשיאים נושאים אחרים רבים שעליהם אפשר לדון ולהחליף מידע. וכל זה בתנאי ש"הסוכנות הלאומית לתיעוד" בזאיר ומשרד־הפנים ברומניה יעשו את עבודתם, וימנעו משני העמים מללכת בדרך "הפיליפינית".

תה ונשק (המשך מעמוד 7)

הצבא הסיני עצמו מונה כ־3 מיליון חיילים. בעבר נחשב איש צבא בסין לבעל מעמד. היום יש אטרקציות כלכליות מפתות יותר, במיוחד בכפרים. כשמשפחות גדולות מקבלות חלקות גדולות, לא כדאי להן שהבן יילך לצבא, אלא יישאר לעבוד עם המשפחה.

לכן, למען השמנת המתגייסת, וכדי לשפר את המוטיבציה שלה, אומר פרופ' יפה, עובדים בסין על תדמית יותר אטרקטיבית של הצבא, מה שבא לידי ביטוי, כאמור, גם בסממנים חיצוניים, כמו מדים יפים יותר.

בסך הכל, קובע פרופ' יפה, יש מגמה ברורה ונחרצת בסין לשיפור הרמה המקצועית של הצבא בכל התחומים, אם כי אין עדיין לצבא קדימות מבחינת התקציב הלאומי והוא עדיין מהווה נתח קטן בתקציב, משום שאין איום בטחוני ממשי על סין.

על קשריה בכלל של סין עם ישראל אומר פרופ' יפה: "אינני רואה שמפתחים בסין קשרים מיוחדים עם ישראל, לבד מביקורים פה ושם כמו של משלחת מפ"ם. ישראל באור שולית מבחינתם. עיקר הקשרים שלהם הם עם ארצות הברית ומערב־אירופה. יש היום בסין פתיחות מרחיקת לכת כלפי המערב וקשירת קשרים עימו".

תחקיר

חנה איש־הורביץ

של מי השמיים האלה

כליבך מעט תעופה, וכליבך הרבה חוקים. בחדרו של שי שהמי, ראש מינהל התעופה האזרחית, מונח כרך עב כרס, "קובץ חוקי טיס", ובו אלפי עמודים של חוקים ותקנות, החל משנת 1927 ועד היום הזה, המסדירים ביטחון ובדק, רישוי ורישום, מחירים ואגרות — הכל. למשרדו של שהמי נכנס אדם מבוגר, שזוף, המדווח על אירוע בשדה התעופה, על מישהו שלא פעל לפי ההוראות. האיש הוא אחד מצבא המפקחים שמפעיל המינהל. אומר שהמי: "בתחום התעופה, בכללי ובטיחותי, אין משטרה. המינהל הוא המשטרה, הגורם שצריך לאכוף את החוק. בכל מקרה של פעולה בניגוד לחוק ולרישיון, אנו פועלים".

האגף הוא גם המשטרה, גם התביעה, ובמידה מסויימת גם הרשות השופטת, לפחות בכל הנוגע לעבירות על תקנות של טיסות השכר. ראש המינהל שקוע זה תקופה ארוכה בקרבות משפטיים עם חברת "שחף". המלחמות האלה עברו גם למגרשים משפטיים אחרים, כמו בית הדין הגבוה לצדק וועדת הערר על החלטות המינהל, והיו להן הדים גם בגופים נוספים, כמו ועדת הכלכלה של הכנסת.

"שחף" מורצת לזירה

היכרות עם "שחף" — חברת תעופה קטנה, המפעילה טיסות סיור ובית־ספר לטיס — החלו, כאשר החברה הפעילה טיסות שכר

העניין הזה הוא פאסה. אנחנו לא עוקבים אחר יוסי הדרי (הבעלים של "שחף"). הוא קבור באדמה עם כל הניסיון שהיה לו, ואני לא חושב שיצליח לקום." ומזכיר החברה, עוה"ד דן יערי, אומר: "ארקיע" היום היא לא בעניין. אנחנו רק מסרנו למינהל התעופה האזרחית מה שהגיע לידיעתנו. הוויכוח הוא בין מינהל התעופה האזרחית ובין שחף".

גונן מוסיף: "יש חוסר הגינות בכניסה של 'שחף' לקו. אנחנו כמעט ארבעים שנה בקו הזה, אילת ו'ארקיע' כל הדרך ביחד. השקענו הון ופתאום, כשיש ביקוש, הוא מופיע. קו אילת מהווה 95% מפרנסתנו. כל נוסע חשוב לנו. מחירינו נמצאים בפיקוח. מאז יולי 1985 הם עלו בשקלים כ־20%, לעומת 50% אינפלציה".

יוסי הדרי, היזם והבעלים של "שחף" טוען: "כאשר 'שחף' קיימה טיסות לאילת, גדלה התנועה לאילת לפחות ב־50%. אפשר לבדוק זאת עם גורמי תיירות בעיר. אנחנו עשינו פרסומת גדולה וערכנו מבצעים זולים, שאיפשרו לאנשים שיש להם אמצעים מצומצמים לטוס לאילת. היתה תחרות. כל דבר כזה מעודד ומושך תושבים ישראליים לערוך את חופשותיהם באילת, אם כחופשה שנתית או כחופשה נוספת".

לדעתו, מדיניות המונופולים גורמת לפרוטקציוניזם, לתלות הפקידות ולנזק לצרכן הישראלי. בעניין העבירות ש"שחף" מואשמת בהן אומר הדרי: "ארקיע ומשרד התחבורה שלחו בלשים לחקור נוסעים שלנו, לעשות פרובוקציות, כדי להוכיח שאנחנו מפרים את החוק". לדבריו, "ארקיע" מבצעת

המונופוליסטית הוא גבוה, אבל [illegible] "ארקיע" הן זולות והציוד של החברה [illegible] וחדש. היא אף מעניקה תעריפים [illegible] לתושבי אילת ולנוסעים בתעריף ADD ON, המגיעים ללוד בטיסה מחו"ל וממשיכים לאילת, וגם טסה בקווים לא־רווחיים כמו ת"א־מחניים. לדעת מקור זה, "שחף" [illegible] בעצם להפעיל קו סדיר במסווה של טיסת שכר, ולכך אין הצדקה.

לדברי שהמי, מדיניות האגף, שאושרה על ידי משרד התחבורה, התקבלה גם על ידי ועדת הכלכלה של הכנסת, שלפניה הוצג [illegible] אבל חבר ועדת הכלכלה ח"כ אליהו שפייזר [illegible] אינו נשמע מאושר מהמצב.

אומר שפייזר: "שלחו מסמך, אבל [illegible] נדון. כשהתעוררה פרשת 'שחף' היה דיון [illegible] בשאלה האם יש מקום לעוד מוביל. היה [illegible] עם השר, היו כמה שאלות, והיו תשובות [illegible] השר. לא היה כל סיכום. השאלות [illegible] בעינן".

לדעת שפייזר, בעוד שלגבי [illegible] בינלאומית יש נימוקים כבדי־משקל המצדיקים מתן מונופול למוביל לאומי, [illegible] כך הדבר בתעופה פנימית. "מדוע [illegible] פנימית לא יכולה להיות תחרות? [illegible] תל־אביב־אילת לא יכול לשאת שני מובילים? והלא משרד התחבורה עצמו מביע את [illegible] הנחת שלו מהמונופול הקיים באוטובוסים, והוא אף איים להפעיל גורמים מתחרים [illegible] שלא תהיה תחרות? השאלות האלה [illegible] בעינן. ישראל, שכבישיה בליבך [illegible] זקוקה ליותר גמישות וקלות בתנועה האווירית".

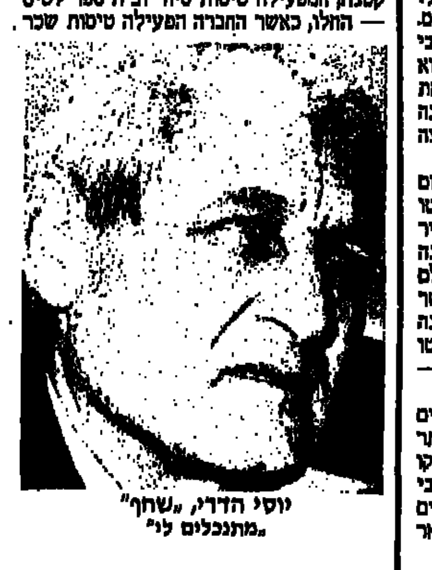

יוסי הדרי, "שחף" "מתנכלים לי"

דדי בורוביץ, "ארקיע" בעל זיכיון בלבדי

שי שהמי, ראש מינהל התעופה האזרחית
השוטר האווירי

בקו־תל־אביב־אילת. הפקחים של שהמי היו מתחזים לנוסעים ופונים אל עובדי "שחף", אם בשדה התעופה ואם בטלפון, ומבררים אם החברה עומדת במיגבלות שנקבעו לה ברשיון הפעלת טיסות השכר. גם חברת "ארקיע", שהיא המובילה העיקרית בקו זה ובעלת הרישיון הבלבדי להפעלת טיסות סדירות, הפעילה חוקרים ודיווחה על ממצאיהם למינהל. "שחף" נתפסה בעבירות על הרישיון. היום היא אינה טסה עוד בקו אילת, ול"ארקיע" יש שמיים נקיים. המינהל ביטל את רשיון טיסות השכר של "שחף" בקו תל־אביב־אילת, וקטנים הסיכויים שהרישיון יחודש. הסיבות לפסילה, כפי שהן מוצאות ביטוי בהחלטת המינהל:

● "שחף" הטיסה נוסעים שלא היה להם מקום במטוסי "ארקיע", ואשר "ארקיע" היתה מוכנה להטיס תוך שעתיים מאותה טיסה.

● "שחף" הציעה ומכרה כרטיסי טיסה אחרי השעה 10 בבוקר, לטיסות של אותו יום.

● "שחף" הציעה ומכרה טיסות הלוך ושוב לאילת באותו יום, במסווה של טיסות סיור־עיר.

הרעיון של טיסות שכר הוא טיסות מוזלות לנוסעים מסוגים מיוחדים. מדובר בעיקר בקבוצות של תיירים, המעוניינים בחבילות־תיור זולות, כולל בתי־מלון וסיורים, המוכנים לנסוע בתנאים פחות טובים, לעתים בשעות לא רגילות, תוך התחייבות למועדי יציאה וחזרה קבועים מראש. מדינות וארגוני תעופה מאפשרים טיסות כאלה מחוץ לקווים הסדירים, הן בטיסות בינלאומיות והן בטיסות פנימיות, בהנחה שהן מוסיפות נוסעים מחוץ למעגל הנוסעים הרגילים ואינן פוגעות בהכנסותיהן של החברות המנהלות את הקווים הסדירים.

בהיתר שניתן ל"שחף" היו הקלות לעומת התנאים הרגילים של טיסות השכר, אך נקבעו בו כללים שנועדו להבטיח כי החברה תטיס רק עודפי נוסעים של "ארקיע", ולא תתחרה עם "ארקיע" על אותו ציבור. מאחר שפעולותיה של "שחף" חרגו מתנאי הרישיון, והיא התחרתה עם "ארקיע" בטיסותיה הסדירות, ביטל המינהל את הרישיון שניתן לה.

"ארקיע", שהיתה מודאגת מאד מהתקופה בה פעלה "שחף" ונאלצה למכור כרטיסים במחירים מוזלים, רגועה היום. צבי גונן, מנהל המכירות של "ארקיע", אומר: "בשבילנו,

לא פחות עבירות בטיסות שלה. עוד אומר הדרי, כי שכר משרד חקירות, חשף עבירות שביצעה "ארקיע" בטיסותיה והתלונן לפני מינהל התעופה האזרחית. לדברי שי שהמי, "ארקיע" נקנסה על ביצוע עבירות אלה.

"תעופה זה לא חנות נעליים"

המונופול של ארקיע בקו ת"א־אילת, שהוא הקו העיקרי והרווחי של טיסות הפנים בישראל, מעוגן במסמך־מדיניות שעיבד מינהל התעופה האזרחית בינואר 1987, בו נאמר: "אין מקום ליותר מאשר מוביל אחד בטיסות סדירות. אם יפעל יותר ממוביל אחד, הרווחיות, הנמצאת כיום על גבול האיזון, תיעלם... יירד מספר הטיסות, המחירים יעלו והשירות עלול להתמוטט. אפשרות אחרת היא, שעקב התחרות הפרועה יירדו המחירים לרמה כזאת, שכל החברות המתחרות תתמוטטנה". בהמשך המסמך קובע משרד התחבורה, כי "המוביל שנקבע, בעיקר מסיבות היסטוריות, הוא חברת 'ארקיע', שהיא כיום החברה הגדולה והמבוססת בתעופה הפנים־ארצית בישראל ושהושקע בה הון רב".

מדוע המונופול של ארקיע בקו אילת?

שהמי: "תעופה זה לא חנות נעליים. בשום מדינה בעולם אין יותר מחברה אחת לטיסות סדירות בקווי תעופה פנים־ארציים".

באף מדינה? מה, למשל, עם בראזיל, ארה"ב?

שהמי: "בראזיל היא ארץ ענקית. ארה"ב, ב־1985, פתחה את השמיים לכל חברה שרצתה בכך, ונכנסו הרבה חברות לכל הקווים שנחשבו לרווחיים. בינתיים נעלמו החברות הקטנות ונותרו רק שש חברות גדולות, המתחלקות ביניהן בקווים".

האם נערכה בחינה כלכלית של השוק הפוטנציאלי, ושל תחשיבי ארקיע?

שהמי: "לא נערכה בדיקה כזאת. אבל ידוע לי שהיקף השוק היה 250,000 טיסות לשנה. בהסתמך על נתון זה קבענו, שהיקף כזה, ובחלוקה הקיימת, הציוד של ארקיע מספק. ארקיע מגישה לנו דו"חות חודשיים על מספר הנוסעים ואחוז התפוסה".

עמדה דומה לזו של מינהל התעופה משמיע גורם מקצועי במשרד התיירות. לדברי אותו גורם, בתנאים הנוכחיים, די בחברת תעופה אחת בקו ת"א־אילת. מנקודת המבט של כלכלה לאומית, כל פיצול גורם לבזבוז משאבים. יכולה להיות הצדקה להקמת חברה נוספת רק כאשר המחיר של החברה

הפנימית", אומר שפייזר, ומתריע [illegible] הסירבול וההכבדה בהפעלת מטוסים [illegible] וקווי שירות תעופתיים מיוחדים [illegible] המדינה.

מספר הנוסעים בעלייה

מספר הנוסעים בקו ת"א־אילת [illegible] בעלייה. בעוד שראש מינהל [illegible] האזרחית מדבר על רבע מיליון נוסעים [illegible] זה, מציין מנהל המכירות של "ארקיע" [illegible] בשנה שעברה כבר הטיסה בו החברה [illegible] נוסעים.

המלחמה בין מינהל התעופה [illegible] לבין "שחף" היא אפיזודה, שהתרחשה [illegible] של הערר תכנית מפורטת לפיתוח [illegible] הפנים־ארצית. מסמך העקרונות של [illegible] התעופה האזרחית אינו כולל את [illegible] הדרושים לצורך קבלת החלטות [illegible] הלאומי.

ככלל, קיימת אפשרות לנהל מדיניות [illegible] שמיים פתוחים, שבה חברות תעופה [illegible] ביניהן אופן חופשי, ולעומתה אפשרות [illegible] מתן מונופול לחברת תעופה. יש מקרים [illegible] מתן מונופול הוא הדרך הנכונה [illegible] מבחינת הכלכלה הלאומית, במיוחד [illegible] מדובר במדינה שבה היקף התנועה אינו [illegible] מתן מונופול גם עשוי לאפשר [illegible] להשיג יעדים של מדיניות. ניתן להתנות [illegible] המונופול בקיום קווי תעופה שיש בהם [illegible] לאומי, אף אם הם בלתי רווחיים [illegible] מחירים מסובסדים, או לקבוע [illegible] בקווים מרוחקים או בלתי רווחיים [illegible] יותר מהמחירים בקווים מבוקשים [illegible]

מתן מונופול מחייב מערכת של [illegible] ושל פיקוח ממשלתי. רצוי גם להבטיח [illegible] של גוף שיוכל לשמש אלטרנטיבה [illegible] למונופוליסט. ואכן, במסמך המדיניות [illegible] מצביע המינהל על הצורך ב"קיום [illegible] מובילים אוויריים נוספים, שיוכלו [illegible] כאלטרנטיבה למוביל האווירי העיקרי [illegible] של הפסקת פעילות מכל סיבה שהיא".

קיימת בעייתיות לגיטימית בבחינה [illegible] מדיניות של שמיים פתוחים [illegible] מונופול, והתשובה צריכה להינתן [illegible] של בחינה מקצועית. יש צורך [illegible] מפורט, שיצביע על המגמות [illegible] התעופה הפנים־ארצית בישראל [illegible] הלאומיים, ויאפשר קבלת החלטות [illegible]

סדר עדיפות מעוות בעוכרי הייצור

כלל ישראל השקיעה בתעשייה 1.4 מיליארד ש"ח במונחי סוף דצמבר 87. החברה מכרה 811 מיליון ש"ח מוצרי תעשייה, והרוויחה על כך 40 מיליון ש"ח ברוטו, או 20 מיליון ש"ח נטו. הרווח הברוטו הסתכם ב־5% אחוזים מהמחזור.

הרווח ברוטו הגיע ל־3% משווי הנכסים ששימשו את מגזר התעשייה. לשם הפקת רווח זה הפעילו 12,500 עובדים במשך שנה בתחומי המתכת, טקסטיל, חומרי בניין, אלקטרוניקה, דפוס וענפים אחרים. לשם הפקת רווח זה נשלחו 100 מיליון דולר יצוא לארבע יבשות.

"כלל" עוסקת, בנוסף לפעילותה התעשייתית, גם בבנייה, בביטוח, במסחר ובשירותים. בכל יתר הפעולות הועסקו כ־1500 איש בלבד. אך תרמו לרווח ברוטו 31 מיליון ש"ח, ורווח נטו של 23 מיליון ש"ח העולה על רווח הנטו התעשייתי. ההשקעות בנכסים בבנייה, מסחר, שירותים וביטוח הסתכמו רק ב־870 מיליון ש"ח, אך פעילות זו נתנה שיעורי תשואה גבוהים יותר ושילמה פחות מסים מאשר הפעילות התעשייתית. המחזור של כל ענפי הפעילות, פרט לתעשייה הסתכם ב־635 מיליון ש"ח, כ־45% מכלל הפעולות. על־פי כל המדדים ביחס למחזור או להשקעות, הרווח הברוטו היה גבוה יותר במסחר, בשירותים, בבנייה וביטוח, מאשר בתעשייה. תופעה זו מקבלת דגש־יתר אם בודקים את הרווח לאחר המס.

התעשייה נתנה 55% מכלל הרווח, אך שילמה 68% מכלל תשלומי המס, או במהופך, הענפים האחרים תרמו 45% מהרווח של כל ישראל אך שילמו רק 32% ממסים על ההכנסה.

לכן הגיע מנכ"ל הקונצרן אהרון דברת למסקנה, שבישראל לא כדאי להשקיע בתעשייה, ויש לצמצם במידת האפשר את היצוא לשם השגת הרווחיות המירבית. גם הרווחיות בתעשייה הושגה לא במעט הודות לנזילות הקונצרן והודות להוצאות מימון נמוכות יחסית, אחרת אולי גם "כלל תעשיות" היתה מגיעה להפסדים, בדומה ל"כור".

אהרון דברת מותח ביקורת חריפה על

אהרון דברת מנכ"ל "כלל"
במדינה זו לא כדאי לייצר ולייצא

מדיניות הריבית של בנק ישראל, על שמירתה על רמה גבוהה לעומת הקפאת שער החליפין, ומה שהוא כינה העדפת היציבות על פני משתנים כלכליים אחרים, כגון צמיחה, השקעות, יצוא ותעסוקה. אולם, סביר יותר להניח כי הניגוד איננו בין יציבות לבין צמיחה — הניגוד הוא בסדר עדיפות מעוות של בנק ישראל והאוצר.

העיוות בסדר עדיפויות בולט, למשל, בתמיכה האוניברסלית הניתנת באמצעות הוזלת עלות העבודה מהביטוח הלאומי. כלומר, את סכום התמיכה לתעסוקה פיזרו בין כל הענפים. לבעל קיוסק ניתנת אותה תמיכה כמו ל"אורדן"; לבעל מספרה בדיזנגוף אותה תמיכה כמו למפעל באיזור פיתוח. סדר עדיפות מעוות זה בא לידי ביטוי גם במאזן "כלל". ההעדפות באות לידי ביטוי מובהק בדו"ח הכספי בתחום המס. בישראל פעילות בעיסוק ובמשלח יד חייבת במס מלא, בעוד שריבית בדרך כלל פטורה מכל מס.

מכאן, שהאלטרנטיבה איננה בין יציבות לבין צמיחה, אלא בהפניית המשאבים המצומצמים הקיימים ליעדים כלכליים לאומיים בעלי עדיפות. יש לתת עדיפות לתעשייה, כי היא מייצרת ערך מוסף גבוה יותר מאשר התעסוקה ביתר חלקי המשק. כל עוד את המשקיע הפרטי מעניין רק הרווח בשורה האחרונה, לאחר המס, המדינה חייבת להעדיף פעילות כלכלית בעלת הערך המוסף הגבוה יותר, כי מבחינת הכלכלה הלאומית הערך המוסף נשאר בארץ בצורת שכר, רווח תעשייתי או ריבית.

לכן, מבחינת המשק הלאומי, עדיפה תמיכה סלקטיבית בענפים היוצרים ערך מוסף גבוה, על פיזור התמיכה בין כל ענפי השירותים והמסחר. אולם בנק ישראל והאוצר, דווקא בתחום הזה, מצאו לנכון לדגול בתמיכות אוניברסליות, בעוד שבשירותים הסוציאליים בדרך כלל הם תומכים בתמיכה סלקטיבית לנצרך.

צבי טימור

חדשות המשק

סוגרים את המיכסות בענף החלב

● החיפזון בשינוי השיטה גורם קשיים ופוגע ברפתות יעילות

מחשש לאפשרות של היווצרות עודפים בענף החלב, שלא ניתן יהיה לשווקם, החליטה מועצת התאחדות מגדלי בקר להטיל קנסות כבדים על חריגה ממיכסות חלב מאושרות ליצרנים. יצרנים שיחרגו מהמיכסה מעל ל־10 אחוזים יקבלו עבור חלב חריג רק 30 אחוז ממחיר המטרה (המחיר ליצרן), ולא 70 אחוז כפי שהיה נהוג עד כה. חישובי החריגה ייערכו כל שלושה חודשים, במקום חישוב שנתי כיום, חישוב זה הופך למעשה את המיכסה השנתית לרבעונית.

על־פי ההחלטה, לא יינתן עוד לקזז גרעונות באחד הרבעים, ולא יהיה ליצרן שום פיצוי על כך.

יוסף יורוביץ', מנהל אגף החלב בתנובה, טוען שבדרך זו אפשר יהיה להתגבר על חריגות בייצור חלב שגברו והלכו בשנת 1987. לדבריו, הסיבה לכך היא ירידה בביקוש חלב. הצרכנים נסוגים עתה משימוש במוצרים עתירי־שומן, צורכים פחות גבינות ופחות חמאה, והנטייה היא להשתמש יותר ויותר בחלב רזה. יורוביץ' מזכיר, כי בשנת 1987 עמדה צריכת החלב על 840 מיליון ליטר. לדבריו, הצריכה בשנת 1988 תקטן וזו סיבה נוספת לשמור על המיכסות.

ענף החלב הינו יציב, משום שבידי "תנובה" 85 אחוז מהמפעלים לעיבוד סופי של החלב, מוצרי חלב, גבינות ומעדנים אחרים, מה שמאפשר לה לכוון את השוק ואת המחירים, ולמנוע התחרות פרועה. יורוביץ' טוען, שעל־פי מחקר שנערך בנושא הזה, החריגה יותר גדולה במושבים מאשר בתנועות הקיבוציות, אך גם בקיבוצים חורגים מהמיכסה וגם הם יצטרכו להתרגל למציאות החדשה, משום שלנגד עיני החקלאים חייבת לעמוד הדוגמה של ענף הלול, בו שוררת אנרכיה מוחלטת.

ישי ליפשיץ, מהתארגנות הרפת והמפעלים האזוריים גרנות, טוען כי הדרך היחידה לגמור עם חריגות החלב היא להכות על הכיס של יצרני חלב חריג, כלומר להטיל עליהם קנסות כבדים.

אורי גיל, רכז התארגנות הרפת בגרנות, מצביע על הצטברות של עודפי חמאה, וטוען כי ייאלצו למוכרם במחיר נמוך והעול יפול על כל היצרנים, במיוחד על אלה השומרים על המיכסות.

משה שפירא, רכז הרפת בעין שמר, מצדיק את ההחלטה של ההתאחדות בדבר הטלת קנסות על החורגים מחלב, אך טוען שאת ההחלטה הזאת היו צריכים לקבל לפני 5 חודשים, כדי שהרפתות יוכלו להתארגן למצב החדש. ההחלטה שהתקבלה בימים האחרונים תפגע לדעתו ברפתות יעילות, בהן קיים תכנון שנתי ותנובת חלב גבוהה.

חיים מרגלית

גביש יפרוש לפני ההכרעה בגורל "אליאנס"

ב־17 באפריל אמור להתכנס דירקטוריון "כור" כדי לקבל את התפטרותו של ישעיהו גביש מתפקיד מנכ"ל החברה, ועד למינויו של מנכ"ל קבוע יכהן ד"ר שמעון רביד כממלא מקומו.

בשבוע שעבר ביקש דירקטוריון "כור" מגביש להמשיך בתפקיד, אבל לאור נחישותו להתפטר, יאשר הדירקטוריון את ההתפטרות בישיבה הבאה. בחברת העובדים מעריכים, כי גם אם בני גאון יסכים לקבל את המינוי לאחר החג, הוא ייכנס לתפקיד בעוד מספר שבועות. עם זאת מעריכים, שגביש יבקש לעזוב את התפקיד לפני ה־22 באפריל, מועד כינוס אסיפת בעלי המניות של "אליאנס". באסיפה זו אמורים בעלי המניות לדון בעתידו של המפעל ועשויה לעלות הצעה למנות לו כונס נכסים. נושא זה עמד במרכז המחלוקת שהביאה להתפטרות גביש, ולכן מעריכים כי גביש יבקש לעזוב את התפקיד לפני הכרעה כלשהי בעניין "אליאנס".

מזכ"ל חברת העובדים, דני רוזוליו, הגיב אתמול על הידיעות בדבר פגישת בכירי חברת העובדים לאחר התפטרותו של גביש. לדבריו, נדהם לקרוא בעיתונים כאילו הציע "מרד מנהלים".

"הסיפור הזה לא היה ולא נברא, כנראה שמישהו מעוניין לחרחר מריבה ביני לבין ישראל קיסר", אמר רוזוליו.

דובר בנק הפועלים, שבמשרדיו התקיימה הפגישה, הכחיש אתמול את הידיעה לפיה הועלתה בפגישה זו הצעה להתפטרות קולקטיבית של כל המנהלים הבכירים.

אודי נחשון

סודות הביטחון — למשקיע הסביר

[illegible]

אודי נחשון

הרפורמה בשוק ההון

גדל גיוס ההון, ירדו תקציבי ההשקעות

● הריבית לטווח ארוך ירדה ל־4.9% ● החוב הפנימי קטן

הממשלה הזרימה בשוק ההון כ־1.3 מיליארד שקל ב־1987 וב־1.0 מיליארד ב־1986. לאור הירידה בגרעון התקציבי של הסקטור הציבורי בשנתיים אלו, מיחזרה הממשלה רק 84 אחוז מהמילוות שלה בשוק ההון, לעומת מיחזור כמעט מלא ב־1985. התזרימה הגדילה את המקורות הכספיים בשוק ההון שעמדו לרשות הסקטור הפרטי בשנתיים האחרונות — מימצאים אלו עולים מחוברת המגמות והתפתחויות בשוק ההון, שהתפרסמה אתמול ע"י המחלקה המוניטרית בבנק ישראל.

כתוצאה מכך, הרמה הריאלית של החוב הפנימי ירדה והוא הסתכם בכ־69 מיליארד שקל בסוף 1987, לאחר ירידה של כ־4.5% ריאלית בשנת 1986. גם תקופת הפדיון הממוצע של החוב הפנימי עלתה והסתכמה ב־5.8 שנים ב־1987 לעומת 5.4 שנים ב־1986 ו־4.9 ב־1985, בבנק ישראל ציינו, שעלייה זו היא פרי מדיניות של הארכת התקופה לפדיון של אגרות החוב סחירות שהונפקו בשנתיים האחרונות.

בהתאם לרפורמה, נקטו בנק ישראל והממשלה שורה של צעדים שהגדילה את אפשרויות גיוס ההון הישיר של הסקטור [illegible] והן על־ידי הרחבת המקורות [illegible] של מערכת הבנקאות למתן אשראים. כך נמצא, שגיוס ההון (נטו) של הסקטור הפרטי ע"י מכירת מניות ואג"ח בשוק ניירות הערך המקומי הסתכם בכ־900 מיליון שקל במשך 1987, לעומת כ־390 ב־1986 וגיוס (נטו) שלילי של כ־240 מיליון שקל ב־1985. מאידך, הסיוע הישיר מתקציב המדינה למימון פעילות הסקטור הפרטי פחת ב־1987 בכמיליארד שקל בהשוואה ל־1986.

עם זאת, חל גידול רב בשנת 1987 באשראי צמוד, לזמן בינוני וארוך, שהועמד למימון ההשקעות של הסקטור הפרטי, באמצעות המערכת הבנקאית. אשראי זה הסתכם בכ־2 מיליארד שקל ב־1987 לעומת כחצי מיליארד ב־1986 וסכום אפסי ב־1985. מקורות ההון לזמן בינוני וארוך, שהועמדו למימון הסקטור הפרטי (מגיוס הון מקומי, אשראי בנקאי ואשראי ממשלתי), הסתכמו בכ־2.8 מיליארד שקל ב־1987, בכ־1.7 מיליארד ב־1986 ובסכום אפסי, של כ־80 מיליון שקל, ב־1985.

במקביל להרחבת מקורות ההון לפעילות הסקטור הפרטי חלה ירידה בעלות גיוסו. נמצא, שהתשואה הריאלית לגיוס ההון של הסקטור הפרטי הגיעה ל־3.4 אחוזים ב־1987 לעומת כ־6.1 אחוזים ב־1986.

מניתוח התפתחות תיק הנכסים של הציבור עולה, שנמשך מעבר הציבור לנכסים שקליים לא־צמודים, תוך הקטנת חלקם של הנכסים צמודי־מט"ח. הנכסים הכספיים שבידי הציבור גדלו ב־1987 בכ־8.8 אחוזים ריאלית והסתכמו בכ־100 מיליארד שקל. הנכסים השקליים הלא־צמודים של הציבור גדלו ריאלית ב־32%, כן חל גידול ניכר באגרות־חוב סחירות בידי הציבור, בשיעור של 54% ריאלי, ובתכניות החיסכון הצמודות למדד המחירים חל גידול של 14%. מאידך, בנכסים צמודי־מט"ח, של הציבור חלה ירידה ריאלית.

מימצא בולט נוסף מצביע על ירידת משקל התחייבויות של הסקטור הציבורי בתיק הנכסים של הציבור. בעקבות הרפורמה בשוק ההון ירד משקלן של התחייבויות הממשלה בתיק הנכסים הכספיים של הציבור, מ־83% ב־1985 ל־75% ב־1986 ול־69% ב־1987.

העורך הכלכלי: צבי טימור

פרוייקט תיירותי הגדול בסוגו יוקם בנתניה

"שיכון עובדים", "סולל־בונה" ו"שיכון ופיתוח" עומדות להקים פרוייקט תיירותי ומגורים, הגדול בסוגו בארץ, בהשקעה של 350 מיליון דולר. הפרוייקט יוקם בחוף נתניה על־ידי החברה לפיתוח קריית נורדאו, שבבעלות שלוש חברות הבנייה הגדולות, וישתרע על פני 2,000 דונם.

700 דונם ישמשו לבתי־מלון, דירות־נופש ומלונות דירות, ויתרת השטח תשמש לכ־2,000 דירות ברמה גבוהה. במקום יוקם גם מרכז מסחרי בשטח של למעלה מ־20 אלף מ"ר, כדוגמת הקניון ברמת־גן, ולידו כ־1,000 מקומות חניה.

הפרוייקט יוקם בין רמת פולג לחוף הים, על שטח הנמצא בבעלות "שיכון עובדים", "שיכון ופיתוח", "סולל בונה" ומינהל מקרקעי ישראל. משרד התיירות כבר הודיע על תמיכתו בתוכנית, המתגבשת עתה בתיאום עם עיריית נתניה.

א.ג.

בעריכת עלינא תורי

מפופ ומשם

מה חדש

מופע למען מנדלה

עופר ניר

איצטדיון וומבלי יארח הקיץ, בין ג'ורג' מייקל למייקל ג'קסון, מופע מיוחד, שכל הכנסותיו קודש למאבק נגד האפרטהייד ולמען ארגונים לרווחת ילדי השחורים בדרום־אפריקה.

במופע, שיתקיים ב־11 ביוני, במלאת 24 שנים לגזר־הדין של מאסר עולם, שהוטל על נלסון מנדלה, מנהיג הקונגרס האפריקני הלאומי, ישתתפו בין היתר, וויטני יוסטון, להקת „מוחות פשוטים", הארי בלפונטה (שגם ינחה), להקת „דייר סטרייטס" (שזו תהיה הופעתה היחידה השנה) ואחרים, ששמותיהם טרם הותרו לפרסום.

כעבור שבוע, ייערך אירוע־צדקה חשוב נוסף, במילטון קינס, סמוך ללונדון, מטעם ארגון „אמנסטי". בין המשתתפים: הלהקות „סקרנות הרגה את החתול", „רטוב רטוב רטוב", „ארין גדולה", „מוטורהד", הזמר האירי ואן מוריסון ואחרים. מופע זה יימשך יומיים רצופים, ב־17 וב־18 ביוני.

גן־העדן הגנוב

שתי תביעות פלגיאט על הפרק. האחת כבר נתבררה והוכרעה, האחרת הוגשה לא מזמן נגד בון ג'ובי, מנהיג להקת הרוק הכבד הנקראת על שמו, תובע לדין את צמד הכותבים נואלס ושיפליי, שחיברו את להיטה הגדול של בלינדה קרלייל „גן־עדן הוא מקום עלי־אדמות".

בון ג'ובי – פלאגיאט

בון ג'ובי טוען, כי השיר הזה דומה דמיון חשוד לשיר שכתב עבור להקתו, „חיים על תפילה". עוד לפני שהוגשה התביעה, נרמז ביותר מעיתון אחד, על הדמיון בין הלהיט הזה לבין שיר מוכר אחר של הלהקה — „הוצאת שם רע לאהבה".

תביעה אחרת, שהגיש קאווין מקאלי נגד הלהקה הגרמנית „ננה", הוכרעה לפני זמן קצר, לטובתו של המבקש — תמלילן אנגלי, שטען כי לא קיבל תשלום מן הלהקה, עבור הגירסה האנגלית שכתב ללהיט „99 כדורים אדומים", שזכה להצלחה עצומה באירופה ובארצות־הברית. השופט קבע, לאחר שהישווה בין הגירסה הגרמנית לאנגלית, כי מקאלי לא רק תירגם את השיר, אלא הוסיף לו משלו. בכך, למעשה, כתב אותו מחדש, ומגיעות לו זכויות היוצרים עבור התמליל. עכשיו, צריך רק לחשב, כמה מגיע לו, מאז 1984 ועד היום.

סטראמר נגד כולם

ג'ו סטראמר, איש להקת ה„קלאש" לשעבר הופך להיות אחד ממלחיני הסרטים המבוקשים ביותר בקרב במאי הדור החדש. לאחרונה, היה קשור בשני פסקולי סרטים — „ווקר" ו„שיא תמידי". הפסקול האחרון, הביא אותו להתנגשות חזיתית עם חברת התקליטים שלו, בעקבות סירובה לדחות את הוצאת הפסקול לשוק הבריטי.

הסיבה: הסרט, שבויים על־ידי מאריסה סילבר, לא יגיע למסכי הקולנוע באנגליה לפני אפריל 89. חברת התקליטים אינה ששה להוציא פסקול של סרט, בשעה שהסרט אינו זמין לקהל. סטראמר אינו מוכן להמתין עד שמפיצי הסרטים באנגליה יביאו את „שיא תמידי" אל האקרנים. „זהו תקליט של כאן ועכשיו, לא לעוד שנה," אמר סטראמר. „אני לא מבין מדוע אי־אפשר להביא את הסרט כבר עכשיו ומדוע התקליט צריך לסבול בגלל חוסר יעילותם של המפיצים".

בחודש אוגוסט מתכנן סטראמר מסע־הופעות מיוחד, שכותרתו — „רוק נגד העשירים". הכוונה היא לעזור לבעלי אולמות קטנים ומועדוני־רוק, העומדים בפני סכנת סגירה מיידית, משום שאינם עומדים בתנאי השכירות או מול המיסים העירוניים. „הקבלנים והיזמים גורמים לרחיקת המועדונים ממרכז העיר וכבר אין מקום לרוקנ'רול, „התרעם סטראמר. הוא לא ירוויח פני אחד על מסע־ההופעות הזה, ובעלי האולמות יצטרכו לשלם עבור הוצאות הלהקה בלבד. בחור טוב, סטראמר.

תקליטים

הו הימים ההם

יוסי ונונו

„ז'אן קונפליקט „ז'אן קונפליקט" תקליטי בום צ'ח בשיתוף האוזן השלישית.

„ז'אן קונפליקט" כבר לא קיימת, גם קול־נוע רן שינה יעוד, פינגווין זה לא מה שהיה פעם. „מינימל קומפקט" מתפרקים, ואם מישהו עדיין מאמין שיכולה לצמוח כאן תרבות אינדי אמיתית — שיהיה בריאו התקליט הזה מתעד תקופה, שבה האמנו שאפשר לקיים כאן תרבות שוליים אמיתית. מאז חלק גדול מהמשתתפים נסעו ולא חזרו, או מתכוונים לחזור, חלק אחר התפשר או חזר אל האנונימיות.

ז'אן קונפליקט היו השיא והלהקה הטובה ביותר שקמה לרוק, גל חדש, פאנק ישראלי. התיעוד חשוב מפני שמעבר לנוסטלגיה יש בתקליט הרבה קטעים טובים ששווה להדפיס אותם. חלק גדול מן הקטעים הוקלטו בהופעות חיות בפינגווין ובקולנוע דן, החלק האחר הוקלט באולפני די בי, השייכים לרונן בן טל, חבר ההרכב.

הדמות המובילה בהרכב, כמו בהרבה הרכבים אחרים באותה תקופה, היה [illegible] פורטיס שעזב אחר־כך ל„מינימל קומפקט". [illegible] השתתפו ז'אן ז'ק גולדברג, פליט הקליק [illegible] ב„פליטים" של אחוד בנאי, וויקי אבימון, [illegible] באס. עזרה מידידים הם קיבלו מ. ברי סח[illegible], מלכה שפיגל, מיכה מרגלית ותמר גלבז.

הקטעים כולם באנגלית ובג'יבריש. דבר אחרת להסביר את המלמולים של פורטיס. המוסיקה מאופיינת בצליל [illegible] בחלק גדול מלהקות השוליים של הגל ה[illegible] גם בחו"ל, מוסיקה שבטית, קצב [illegible] סהרורי, חוזרת על אותו קו מלודי, שאמור ליצור את הטראנס. התוצאה טובה, יש [illegible] קטעים פחות טובים אבל בקונטקסט של התקליט זה עובר. צריך להקשיב [illegible] ל„אורות מיוחד" „יום אחר אני אוהב" ו„תרגיל".

אם אני מכיר נכון את השוק, את התקליט הזה הודפס בכמויות קטנות, ובוודאי [illegible] ביקוש נוסף, לא התנפלות. מעבר לנוסטלגיה יש בתקליט קטעים טובים רבים גם [illegible] בגללם שווה לקנות אותו. מוסיקה טובה, נקודה.

ולתפארת — המאזן

יוסי ונונו

„אהבת שנות ה־70" אוסף, איטט־רוניקס.

לא כל־כך ברורה לי הסיבה להדפסת התקליט הזה, אבל למה בעצם שתהיה סיבה ולמה שתהיה ברורה. בעסק כלכלי שם המשחק הוא כסף, והתקליט הזה נועד לעשות כסף, זהו!

כותרת הגג „אהבת שנות ה־70", מעוררת כמה שאלות: האם הכוונה שבשנות ה־70 אהבו אחרת? או אולי יש פה נסיון לתעד, למען ההיסטוריה, את שנות ה־70 המאוהבות. או אולי בשנות ה־70 אהבו אחרת מאשר בשנות ה־60 וה־80. אולי 70 אהבות נתנו לשנות האהבה 70 שנים, אולי תקליט זה בגימטריה 170

האמת פשוטה יותר והיא כתובה [illegible] בפתיחה. אהבת שנות ה־70 יכולה [illegible] לחברת התקליטים את ההכנסה של [illegible] שנות ה־80. מה יש לנו כאן? קומודורס [illegible] ריצ'י עם „שלוש פעמים גברת" מתוק, [illegible] אגב ריצ'י הוא מועמד ודאי לככב גם בתקליט של אהבת שנות ה־80. מייקל ג'קסון עם [illegible], כריס ריאה עם שיר בשם ארוך, ריאנה [illegible] ומרווין גיי ז"ל וביצוע ארוך במיוחד (11 דקות) של דיוויד פורטר ל„החזיקי [illegible] סלומי". היא מחזיקה.

יש עוד כמה מאוהבים נוספים, ממש [illegible] צופים. צד א' — הוא „הצד הקשה" וצד ב' — „הצד הרך". זו לא המצאה שלי אלא כתוב [illegible] העטיפה. אם אתם צריכים באופן [illegible] תקליט־מסיבות, זו אפשרות. אם לא, תמשיכו להתעסק בשנות ה־80.

אחורה בכיף

עופר ניר

„שומעים 60־60" (פונוקול)

מוכן להסתכן בטענה שאני חוזר על עצמי, אבל אני אוהב את החומר הזה. יופי של נוסטלגיה. לפי מצעדי־המכירות, כותב שורות אלו אינו היחיד ששומר פינה חמה, מה פינה? סלון שלם בלב, ללהיטי העשורים הקודמים. רוב חברות התקליטים בארץ כבר השתלבו בגל הזה. „פונוקול" התמהמה, אבל היה שווה לחכות ל„שומעים 60־60", שערך דני קרמל, נוסטלגיסט ותיק מגל"צ, והפיק יוחאי חי.

תקליט־אוסף־כפול של דברים טובים. מפופ ועד רוק פסיכודלי. שמות גדולים באמת, מן הסוג העמיד, הכמעט נצחי, כמו: ג'ימי הנדריקס („היי ג'ו"), להקת „הקצפת" („זוהר אהבתך"), ג'יימס בראון („זהו עולמו של גבר"), „האחים הצדיקים" („איבדת רגש אהבה זה"), „חמודי בלוז" („לילות משי לבן"), דסטי ספרינגפילד („אינך חייב לומר שאתה אוהב אותי"), „בי.ג'יז" („התחלתי בדיחה"), מריאן פייתפול („ציפור קטנה זו") ואוסף הקטנה („לוקומושן"), „הטורנדוס" („טלסטאר").

יש עוד כמה פנינים, רגעי נוסטלגיה [illegible] נשכחים, מראשית ועד סוף שנות [illegible] למשל: הדואט הושני של ג'יין בירקין [illegible] גינזבורג („ארני אוהב אותך, אני כבר לא"), להקת „קיטור" עם השיר שהפך, בשעתו, מתבקשים, להמנון חובבי כדורגל באשר [illegible] „נה נה נה היי היי, נשקיהו לשלום", [illegible] דירועם כלהיטו האחד והיחיד „משהו באוויר", הקטע היבבני של לזלי גור „זו המסיבה שלי", אחד השירים היפים ביותר של להקת [illegible] היוונית „בנה של אפרודיטה" — [illegible] ודמעות", הקריוז של „הנזירה המזמרת הבלגית", בלהיט „דומיניק", [illegible] האינסטרומנטליים וזכורים לטוב [illegible] משרתו של הקיסר ביל" [illegible] ו„לך אל תרוץ" של „התרפתקנים" [illegible] נוסטלגיה נפלאה.

רני קרמל עשה עבודה יפה. אבל עם [illegible] שכזו, אין פלא בכך... זריקת נוסטלגיה [illegible] נפשות.

טלוויזיה

הלוליטות ב„עד פופ"

עופר ניר

ביום ראשון הקרוב יגישו אברי גלעד ומיכל ניב את התכנית „עד פופ" שתציג מגוון של להיטים לועזיים ועבריים. בין היתר, שירים של שלום חנוך, מתוך התקליט הכפול החדש שלו, כפי שהוקלטו בהופעה; שירים של דני סנדרסון, אלון אוליארצ'יק, מתי כספי ואהוד בנאי.

סעיף מיוחד בתוכנית יעסוק בלוליטות הפופ החדשות, שהציפו לאחרונה את מצעדי הפזמונים בעולם, אולי כריאקציה לגל הנוסטלגיה, שעבר על אנגליה וארצות־הברית, בשנתיים־שלוש שחלפו. אולי, מתוך רצון של צרכני התקליטים הצעירים, להזדהות עם כוכבים בני גילם ולא עם בני עשרים־שלושים־פלוס, שכבר עשו את הכסף שלהם וכבר שכחו מהי אהבה ראשונה וכאב הלב הראשון ומצעי הבגרות המטרידים.

שתיים מן הכוכבות הגדולות של הפופ הצעיר הזה, הן טיפאני מארצות־הברית ו־ואנסה פאראדי מצרפת. טיפאני (דארוויש, שם משפחתה, שהושמט, מטעמים מובנים, על־ידי חברת התקליטים שלה) היא בת 17, תלמידת תיכון, שכבר הוניקה שני להיטים גדולים לראש המצעד האמריקני — „אני חושבת שאנחנו לבד עכשיו" (מקום ראשון גם באנגליה) ו„יכול היה להיות". אלבום הבכורה שלה הגיע אף הוא לצמרת מצעד המכירות. פאראדי, בת 15, מכרה שני מיליון עותקים, מזה מיליון בצרפת, בלהיטה הראשון „ג'ו לה טכסי", שתפס את המקום הראשון במצעד הצרפתי, כשלושה חודשים רצופים.

טיפאני – 2 מיליון תקליטים

טיפאני, ילידת קליפורניה, גדלה על תפריט מאוזן של קאנטרי ורוקנ'רול. היא מציינת את פט בנאטר, כאחת ממקורות ההשפעה הגדולים, זכתה בתחרויות רבות של כשרונות צעירים והוחתמה על חוזה בחברת „אמ.סי.איי", לפני כשלוש שנים. תקליטה יצא לפני זמן רב, יחסית, אבל החל להימכר רק לאחר שטיפאני יצאה למסע־הופעות. תחילה, סיבוב משותף, עם להקה אחרת המורכבת מבני־נוער, ה„ג'טס" ואחר־כך, לבדה, הופיעה בקניונים ובמרכזי־קניות ברחבי ארצות־הברית: מדי סוף־שבוע, כשלוש הופעות. ההופעה היתה חינם, על במה מיוחדת שהוצבה לכבודה, הקהל קנה, עצר לשמוע ולרוב, חזר הביתה עם התקליט שלה. שיטת קידום המכירות המיוחדת הזאת הצליחה היטב. בסוף החודש שעבר יצאה טיפאני למסע־ההופעות הראשון שלה ככוכבת. עם סיומו יראה אור תקליטה השני; בינתיים, כדי שלא תפסיד לימודים, מתלווה אליה מורה פרטי.

את ההצלחה של ואנסה פאראדי, היא חייבת, בראש וראשונה, לקרוב־משפחתה, שחקן קולנוע צרפתי. הוא שמע אותה שרה באירוע משפחתי, הריח שיש כאן פוטנציאל לכוכבת, וביקש בשמה מלחינת שירים ידועה בצרפת, שתכתוב לה שיר. „ג'ו לה טכסי", סיפור על נהג מונית שחולם על מקצבים רוקיים, ארצות רחוקות, מעבר לפקק התנועה בפריז, הפך ללהיט ענק. אפילו באנגליה, מדינה שיצא לה מוניטין כשונאת כל זמר צרפתי מושבעת, למעט כמה חריגים (האחרון שבהם „וויאו, וויאו" של ריינירלס, שהיה להיט אצלנו עוד קודם לכן), התאהבו בשיר הזה, עד כדי הכתרתו כ„תקליטון השבוע", בכמה עיתוני פופ. לפאראדי יש כבר להיט חדש, המוקדש ללוחם פרים ידוע, שמת — „מנולו מנוליטו". היא זמרת מבוקשת באירופה. גם אצלנו.

עוד צעירות ומוכשרות, שזכו לאחרונה ללהיטים, הן דבי גיבסון („נער את אהבתך") וקיילי מינוג („הלוואי שזה לי מזל כזה"). גיבסון אמריקנית, מינוג אוסטרלית, גיבסון בת 16, מינוג בת 19. הלהיט של מינוג הצליח יותר, חמישה שבועות רצופים בראש המצעד הבריטי, אבל אין בכך פלא, היו לו כל הנתונים והאפשריים להצלחה. שכן: מינוג היא גם שחקנית פופולרית, המככבת בסדרת טלוויזיה אוסטרלית, המוקרנת בבריטניה — „שכנים". את הלהיט, שלה כתבו והפיקו שלושת המיראסים של הפופ האנגלי סטוק־אייטקן־ווטרמן. כל הנתונים להצלחה. עמדו לימינה והיא לא הכזיבה.

רדיו

מרתון ג'וני מיטשל

עופר ניר

ביום שישי הקרוב, משעה עשר בלילה, ישודר בגלי צה"ל מרתון ג'וני מיטשל, אין קשר לפסח, אבל מגיע לה, משום שלא מזמן, יצא תקליט חדש שלה, ראשון זה משלוש שנים, ושמו „סימני גיר בסופת־גשם". התקליט ראה אור גם בארץ, בשבוע שעבר.

לג'וני קוראים בתעודת הלידה, רוברטה ג'ואן ואת שם המשפחה השאירה לעצמה לאחר גירושיה מן הזמר צ'אק מיטשל. הם הופיעו יחד, בצמד פולק, עד שהפכה להיות כוכבת בזכות עצמה. עד היום הוציאה 15 תקליטים, גיוונה הרבה, שרה פולק ורוק וניסתה גם ג'אז („מינגוס"). בגיל 45 היא כמעט מוסד בפופ־רוק העולמי. מוסד שאינו תלוי בתקליט או בהופעות, כדי להתקיים.

את התקליט החדש שלה הפיקה מיטשל יחד עם בעלה, הבאסיסט לארי קליין. השירים הוקלטו באולפנים שונים, בלוס־אנג'לס ובאנגליה, בין היתר, באולפן של פיטר גבריאל, בעיר באת'. גבריאל גם מתארח בתקליט הזה.

בכלל, „סימני גיר בסופת גשם", נראה כמו רשימה של המי ומי בפופ העולמי. מיטשל אירחה עמיתים וידידים ובהם בנג'מין אור (יוצא להקת „המכוניות"), תום פטי, בילי איידול והגיטריסט שלו, סטיב סטיבנס, ווילי נלסון, דון הנלי (לשעבר ב„הנשרים"), תומס דולבי, וויין שורטר [illegible] לשעבר כוכבת של [illegible] וכיום, צמד פעיל בזכות עצמו.

עשרה שירים בתקליט החדש, בנוסף לעשרות השירים האחרים שכתבה ושרה מיטשל, מאז 1968, ישמעו גם הם במרתון הצה"לי, לכל מעריציה ואוהביה.

בעריכת צביה בן־שלום

מרשמים למחברת

מרק תפוחי־אדמה בנוסח אמריקאי

המצרכים:
6־8 כוסות מים
1 כפית שטוחה מלח
4 תפוחי־אדמה בינוניים, חתוכים לקוביות קטנות
5 גבעולי סלרי צעירים, חתוכים לפרוסות דקות
1 גזר חתוך לקוביות קטנות
50 גרם מרגרינה
1 בצל בינוני, חתוך לקוביות קטנות
1 כף גדושה קמח
1 כוס חלב או מים
1 כף גדושה אבקת מרק „עדיף"
מלח ופלפל לבן לטעם
1 כף גדושה שמיר קצוץ

ההכנה:
מבשלים את הירקות במי־מלח, בתוך סיר גדול, במשך 10־12 דקות, כמעט עד לריכוך, ומוסיפים כפית מחוקה מלח. ממיסים במחבת את המרגרינה ומזהיבים את הבצל, תוך כדי בחישה. מוסיפים את הקמח ומזהיבים אותו תוך בחישה, מוסיפים כוס חלב או מים תוך כדי בחישה ומקפידים שלא ייווצרו גושים. מוסיפים את התערובת למרק ומבשלים יחד עד לסמיכות הרצויה, מערבבים את אבקת המרק במעט מים חמים, מוסיפים למרק ומתבלים במלח ופלפל לשיפור הטעם. סמוך להגשה מוסיפים שמיר קצוץ, או מפזרים מעט שמיר קצוץ על כל מנה ומנה בנפרד.

סלט תפוחי־אדמה – מרשם בסיסי

המצרכים:
3־4 תפוחי־אדמה בינוניים, מבושלים בקליפתם
2 כפות מיונז אמיתי או רוטב סלט צרפתי
מלח ופלפל לבן לטעם
פטרוזיליה קצוצה

ההכנה:
קולפים חותכים את תפוחי־האדמה לקוביות קטנות ומערבבים בעדינות עם המיונז, או עם הרוטב. מתבלים ומוסיפים פטרוזיליה קצוצה. מגישים קר.

גיוונים לסלט תפוחי־אדמה בסיסי

אפשר לגוון את סלט תפוחי־האדמה בתוספות שונות כיד הדמיון ולפי המצוי בבית, להלן כמה הצעות:
★ להחליף הפטרוזיליה בעירית
★ להוסיף מלפפון כבוש במלח, או בחומץ, חתוך לקוביות קטנטנות
★ להוסיף רצועות בשר עוף מבושל
★ להוסיף קוביות נקניק הודו משובח
★ להוסיף דג מלוח קצוץ
★ להוסיף ביצים קשות ומלפפון כבוש
★ להוסיף גזר מבושל, חתוך לקוביות, אפונה ומלפפון כבוש
★ להוסיף קוביות סלק מבושל ומלפפון כבוש
★ להוסיף בצל ירוק קצוץ וכפית חרדל
★ להוסיף מלפפון כבוש, גמבה כבושה, גזר מבושל ואפונה. — ועוד אין סוף שילובים וגיוונים

תפוחי־אדמה וסלרי – אפיו

המצרכים:
1 ראש סלרי גדול
6 תפוחי־אדמה גדולים
2 גזרים בינוניים
2 כפות שמן
מלח ופלפל לבן לטעם
מיץ לימון
קורט סוכר

ההכנה:
רוחצים היטב את הירקות וקולפים אותם. חותכים את הסלרי לפרוסות ואת הפרוסות לחצאים. פורסים את הגזרים ומבשלים יחד עם הסלרי בסיר רחב. מוסיפים שמן, מלח ופלפל. כאשר הירקות מתרככים מעט, מוסיפים את תפוחי־האדמה החתוכים לפרוסות עבות ומבשלים יחד עד שכל הירקות רכים. טועמים ומשפרים את הטעם בתוספת מיץ לימון וקורט סוכר.

הערה:
את מי הבישול רצוי לשמור כתוספת להכנת מרק ירקות טעים.

מאפה תפוחי־אדמה, קישואים וגבינה

המצרכים:
1 ק"ג תפוחי־אדמה
1 ק"ג קישואים
1 בצל בינוני
2 בצלים ירוקים
4 ביצים
גביע גבינה 9%
100 גרם גבינה קשה מגוררת („עמק" או „גלבוע")
1 כף שמיר קצוץ
2 כפות מרק „עדיף"
2־3 כפות מים פושרים
מלח ופלפל לבן לטעם
מעט אגוז מוסקט
4 כפות שטוחות פירורית
כוס חלב
1 כפית פפריקה אדומה
מעט מרגרינה
מעט פירורית

ההכנה:
מרסקים תפוחי־אדמה, קישואים ובצל במגוררת דקה או במעבד מזון, חותכים את הבצל הירוק לפרוסות דקות. טורפים בקערה גדולה את הביצים ומוסיפים את הגבינה הלבנה, מחצית כמות הגבינה הקשה ושמיר קצוץ. מוסיפים את כל הירקות, מערבבים בעדינות, מוסיפים את הפירורית ומתבלים. משמנים תבנית אפייה במעט מרגרינה, מפזרים מעט פירורית (כולל הדפנות), יוצקים את העיסה לתבנית האפייה ומיישרים. מערבבים את החלב, יתרת הגבינה הקשה ופפריקה ויוצקים מלמעלה. מכניסים לתנור שחומם מראש ואופים בחום בינוני 180° כ־25 דקות, או עד שהמשטח מזהיב והגבינה נמסה.

חוק ההימורים בזבל

סליחה שרק עכשיו אני מטפלת בנושא חבורת הזבל, פשוט לא היה בראש שלי. האמת היא שאני מחבבת מאוד את הדמויות הגועליות של רינה משתינה, אילון חילזון, בינרת בוורת ואמיר בסיר, אולי אפילו יותר ממה שאהבתי את הקלפים החינוכיים של פלאי עולם, עולם התנ"ך, ספורטאים מצטיינים ומטוסי קרב, שהילדים שלי אספו. מה שהחמיר מאז הימים ההם באשר כתבתי על הנושא, היא שיטת השיווק. אולי אני טועה, אבל היא נראית לי בלתי חוקית.

כי מה קורה כאן? הילד קונה אלבום ומתחיל למלא אותו בתמונות, הנמכרות במעטפות סגורות. חצי שקל מעטפה ובה שלושה קלפים. להדביק באלבום. כעבור זמן מה מתחילות הדמויות שבמעטפות לחזור על עצמן, מתפתח סחר „החלפות", אבל הילדים גם סוחטים מההורים יותר ויותר כסף למעטפות חדשות. כל פעם שקל או שניים, יש משפחות שהשקיעו באלבום הזבל עשרות שקלים. השיטה אינה חדשה וייחודית לחבורת הזבל, כבר ידענו צרות דומות לפני עשר ועשרים שנה. אבל במרבית המקרים קמה צעקה צרכנית והיוזמים התחייבו להחליף כעבור כך וכך זמן את הקלפים המיותרים בחסרים.

הפעם הצעקה היתה חינוכית ואיכשהו התעלמו מהגורם הצרכני והחוקי. כי אם מישהו מוכר לך חתול בשק, הוא מחייב אותך להמר על תכולת שק זה ובכך עובר על חוק הגבלי ההימורים, המחייב — בין היתר — את מגן דוד אדום ואת הוועד למען החייל לקבל רשות מיוחדת לערוך הגרלות. מי נתן רשות למפיצי חבורת הזבל להגריל פרסים בין רוכשי הקלפים? אמנם יצרנים רבים עורכים הגרלות בין הקונים, כל רוכש ממתק לוכנגולו מקבל תמונה של כדורגלן, כל השולח שלוש עטיפות „קימלי", עשוי לזכות במכונית וכו'. אבל במקרים אלה ההגרלה, והפרס, הם תוספת למוצר, תפקידם להגביר את מכירתו. אין הם נמכרים בזכות עצמם.

עקרונית. (ונדמני שגם לפי החוק) אין מוכרים מוצרים ארוזים מבלי לפרט את התכולה על גבי האריזה וגם כך — במקרה של אי־התאמה — חייבים להחליף או להחזיר את הכסף. ורק הילדים — הפקר. מוכרים להם מעטפה סגורה ולך, שחק ב„החלפות". אחד מחברי הכנסת ששמו פרח מזכרוני הציג לשר החינוך והתרבות שאילתה בדבר חבורת הזבל.

אילו הייתי בכנסת הייתי גם כן מגישה שאילתה, אלא שלשר התעשייה והמסחר. האם אין כאן עבירה על החוק?

אגב, לאחרונה מבטיחים יצרנים רבים קלפים של מעטפות זבל לרוכשי מוצריהם. זאת שיטה הוגנת של קידום מכירות וגם אם הילדים יקבלו את הדמויות במעטפות סגורות, בלי אפשרות לבחור את הרצויות להן, אין הם משלמים תמורתן, כי אם בעד מוצר אחר. הוגן בהחלט.

צב"ש

תערוכה למען הקשיש

סידרות פרחים בסגנון יפאני ואירופי וערוגות פרחים בשילוב מזרקות־מים, אביזרי תאורה וקישוטי גן ומרפסת הוצגו בתערוכת פרחים מרהיבה, שנערכה ביוזמת מתנדבים ממועדון ליונס בכפר־סבא. כל ההכנסות הוקדשו לשיפור חיי היום־יום של קשישים נכים ובודדים.

סידורי הפרחים בתערוכה הססגונית עוצבו בסיוע תלמידי בית־הספר „גיל איקבנה", כאשר הפרחים וצמחי הנוי נתרמו ברוחב־לב, על־ידי בעלי משתלות מכפר אז"ר, מעלה החמישה ומרחביה. יד־עוזר למבצע הושיטה חברת „גל פיתוח ועיצוב במים בע"מ", המייצרת ומשווקת מזרקות ביתיות. בתערוכה היא המחישה תכנון וביצוע אלמנטים בשילוב מים, בגינות קטנות ובגנים ציבוריים. בעלי מרכז אחרוני העמידו לרשות התערוכה אולם רחב יד.

בתצלום: סידור פירות הדר וירקות על־ידי חיה כהן ממושב בני דרור שבשרון.

כתבה וצילמה חנה נדל

לשיזוף ולהגנת העור

להיות שזוף אומר: להיות יפה. היופי הזה עולה ביוקר, יבוא היום והעור יראה את הנזק שהצטבר במשך השנים. כיוון שאי־אפשר ללחום נגד הרצון לחשוף את גופנו לקרני השמש, מציעים לנו שפע של תכשירי מגן מפני הקרניים האולטרה־סגוליות, היכולות אפילו לגרום לסרטן העור. אחת החברות המובילות בתחום זה היא ד"ר פישר, שאיננה חברה קוסמטית, אלא תעשייה פרמצבטית, שהצליחה להוציא ממעבדותיה תרופות משובחות. השנה זכינו בכמה תכשירים חשובים מאוד, חידושים בסדרת „אולטרסול" תכשירים לשיזוף והגנה מפני השמש.

במסיבת עיתונאים הסביר ד"ר פישר, בעל המפעל ואחד מחוקרי המעבדות שלו: „הגנה מפני השמש או נכון יותר מפני הקרניים האולטרא־סגוליות. נחוצה לא רק למשתזפים על שפת הים אלא לכל איש, אשה או ילד המסתובב בימי הקיץ ברחובות. האוויר ספוג קרניים אולטרא־סגוליות וכיוון שהישראלי הממוצע איננו חובש כובע, או מחזיק מעל ראשו שמשייה הוא צריך למרוח את עורו, גם הפנים, גם אברי גופו הבלתי מכוסים במשחת מגן".

חברת פישר מציגה בראשונה בישראל (אולי אפילו בכל העולם) תוכנית שיזוף המורכבת אך ורק מאלמנטים המקטינים את ההשפעה המזיקה של עודף קרינת שמש. התוכנית מורכבת משלושה שלבים: 1) הכנת העור לפני השיזוף, 2) הגנה על העור בזמן החשיפה לשמש ו־3) טיפול בעור אחר ששהייה בשמש.

תכשירי „אולטרסול" (לשיזוף והגנת העור) מבוססים על ידע רפואי ופרמצבטי עדכני. ד"ר פישר מדגיש שבמפעלו לא מייצרים מוצרים קוסמטיים, אלא אך ורק תכשירי רפואה, וכבר יצאו לשוק תכשירים אשר ידועים היום בכל העולם ביעילותם כנגד תכשיר נגד פצעי בגרות ותכשיר נגד פיגמנטציה. התכשירים שפותחו במפעל של ד"ר פישר נבדקו במעבדה בארצות־הברית לפי תקני משרד הבריאות האמריקאי. אולטרסאן הוא תכשיר חדש המיועד להכנת העור לקראת השיזוף. הוא מכיל טירוזין חומצת אמינו טבעית, ריבופלבין (ויטמין B2) וחומרים נוספים המספקים לעור ומזרזים את היווצרות הפיגמנט המעניק את גוון השיזוף לעור.

תכשיר זה יצא לשוק בצורת קרם פנים ותחליב גוף.

משחות ההגנה מסודרות לפי כוח עצירת וחדירת הקרניים האולטרא־סגוליות לתאי העור. ד"ר פישר הוא אחד היחידים שהוציא לשוק את מספר 30, תכשיר שכמעט ב־100 אחוזים מעניק לעור הגנה. תכשיר זה חשוב מאוד לתינוקות ובעלי עור רגיש. בשוק הישראלי נמצאים כיום 26 תכשירי אולטרסול החל מקרם רגיל, מזרז שיזוף, שמנים, קרם נחולי לגוף, מגן לשפתיים ועוד רבים אחרים. המחירים לצרכנים נעים בין 6,90 ש"ח ל־19,90 ש"ח.

לי, היתה חוויה פרטית קטנה עם תכשיר ד"ר פישר. ביליתי כמה ימים בכפר שוויצי ששוכן גבוה מאוד באלפים. השמש והשלג היכו קשה את עור פני והלכתי לרופא הכפר, הוא הביט בפני ואמר בהשתוממות: את באה מישראל, בה מייצרים קרמים מופלאים להגנת העור של ד"ר פישר, ובאה הנה ללא ציוד? כמובן שקניתי לי קרם בבית־המרקחת ובאמת: הכוויות חלפו ועורי קיבל את הצבע השחום שכל אחד כל־כך רוצה בו.

חיה יוסף

בוננזה מתחדשת

הוותיקים שבינינו זוכרים את „בוננזה", אחת הסדרות הראשונות שהוקרנו בטלוויזיה הישראלית. אניני הטעם עיקמו את האף על הגישה הפשטנית (טרם ידענו את „שושלת"), אבל שאר הצופים עקבו בשקיקה אחרי קורותיה של משפחת קרטרייט — האב האלמן בן ושלושת בניו: אדם, הוס, ג'ו הקטן. הסדרה הופקה בשנים 1959־1973, הוקרנה ב־123 ארצות ואלינו הגיע רק חלק קטן מ־420 פרקיה.

עתה „בוננזה" מתחדשת מכבר החלו הכנות לסרט טלוויזיה בשני המשכים (בשלב זה) בשם (המני) „בוננזה — דור שני". לא נפגוש בו כבעליה הישנים של חוות פונדרוזה — לורני גרין רצה אמנם מאוד לחזור ולגלם את בן קרטרייט, קשישא ולדהור על סוסים אצילים — אך הוא נפטר לפני חודשים אחדים, בתחילת הצילומים. אף דן בלוקר, שגילם את הוס אינו בין החיים וגם „אחיו" פרנל רוברטס (אדם) ומייקל לנדון (ג'ו) לא ישתתפו בסרט. הם מפנים מקום לדור של בנים. בסרט יופיעו מייקל לנדון ג'וניור (שישחק את בנו של ג'ו הקטן) וג'יליאן גרין, בת ה־19, בתו של לורני. יש גם שחקנים ללא זיקה משפחתית אמיתית. כך, למשל, מגיע לפונדרוזה איש צעיר בשם ג'וש, שמתגלה כבנו הבלתי חוקי של הוס השמן. את ג'וש מגלם שחקן צעיר ארם א. שמידט שאינו בן־של אחד מגיבורי הסדרה הישנה.

ב„בוננזה" החדשה אין עוד מלחמות עם אינדיאנים וגנבי הסוסים. הן הוחלפו במאבק נגד קונצרן תעשייתי, השואף לכרות היערות, לבנות מפעלים, להרוס את הטבע. האיש הרע הוא איש „מנוול" בשם דאנסטון, והחפץ להטיל את פונדרוזה ולהפוך את עיירת הכורים וירג'יניה סיטי לקריה תעשייתית מכוערת. אבל הדור הצעיר של בני קרטרייט מתייצב כנגד ואם ירצה השם — ורשות השידור — נדע מה יהיה הסוף.

בתצלום: ג'יליאן גרין ליד תמונת אביה.

מכבי תציב שמירה חדשה־ישנה

הערב, ב־6.30 בגנט מול פרטיזן בלגראד בחצי גמר גביע אירופה לאלופות, יציב מאמן מכבי תל־אביב רלף קליין שמירה שמכבי טרם השתמשה בה העונה ★ אמש כבר תורגלה השמירה שהעקרון שבה: ניטרול השחקנים הגבוהים של פרטיזן ★ שמירה בטחונית בגנט ★ קליין: „סומך על החבר'ה" ★ מיקי: „טוב שפרטיזן אינה קבוצה אגרסיבית" ★ מוטי: „במעמדים כאלה אנו מתעלים" ★ קווין מאגי: „מקווה לחגוג בתל־אביב" ★ החמישיה: ג'מצ'י, בארלו, ליפין, מאגי וסימס ★ שידור ישיר ברדיו ובטלוויזיה משעה 6.20 בערב

ישראל פז, שליחנו לגנט

„מה שיקבע במשחק הערב נגד פרטיזן לא תהיה היכולת אלא בעיקר רוח הלחימה והמזל" — כך רלף קליין, מאמן מכבי תל־אביב, לפני משחק חצי הגמר בגביע אירופה לאלופות בכדורסל, הערב ב־6.30, בין אלופות ישראל ויוגוסלביה.

תכונה רבה שוררת בגנט לקראת שני משחקי חצי הגמר הערב. האוהדים כבר החלו למלא את העיר הבלגית העתיקה והסולידית, ששבתה אתמול כליל בגלל חג הפסחא. הבלגים לא כל כך יוצאים מגידרם אולם מספיקים כמה מאות

יוגוסלבים, יוונים, איטלקים וישראלים כדי להבין מה יקרה הערב באולם הירידים הענק פלנדרס־אקספו.

מתקבל הרושם שכל ארבע הקבוצות שהגיעו לטורניר יעשו כל מאמץ כדי לנצח הערב ולא יוותרו במלוא הנימה. כל אחת רוצה לזכות בגביע האירופי. את זאת אפשר היה לראות ברצינות של האימונים המסכמים אמש. רצינות, דריכות ומאמץ איפיינו את אותם אימונים.

מכבי תל־אביב התאמנה אתמול פעמיים. בבוקר באולם בורנגרין, אולמה של הקבוצה המקומית הלאס. לפנות ערב נערך האימון באולם המשחקים עצמו ולכל הקבוצה הוקצו 90 דקות.

כ־100 עתונאים

הבלגים בתדהמה. העתונאים מהמדינות שקבוצותיהן משתתפות בחצי גמר הגביע אירופה „יורדים עליהם". די עם אציין שמיוון בלבד כבר הגיעו למעלה מ־40 עתונאים, מיוגוסלביה 25, ומאיטליה זרם בלתי פוסק.. אין עדיין מספר סופי.

ישראל מיוצגת במספר הקטן ביותר של עתונאים — כתריסר.

אמצעי בטחון חמורים ננקטו במיוחד לקבוצת מכבי תל־אביב. באימוניה לא ניתן לאיש מאוהדיה להכנס פנימה. הבלגים נחרצים מאוד ומרחיקים כל איש מקירבת הישראלים.

בלי מתנות

לדעתו של רלף קליין נמצאת מכבי תל־אביב בכושר הטוב ביותר העונה: „אחוז הקליעה מהחוץ לא יהיה גבוה בגלל המרחב העצום של האולם אבל אנו בהקלט בכושר טוב וכמורל גבוה".

מאמן מכבי תל־אביב הוסיף: „פרטיזן היא היריב הנוח ביותר שיכול היה להיות למכבי תל־אביב. נגד אריס סלוניקי וטרסר מילאנו יהיה קשה הרבה יותר. הבעיה של מכבי תל־אביב היא בעבירות של בארלו ומאגי. אם אלה יספגו עבירות בשלב מוקדם אין למכבי שחקנים מחליפים גבוהים. לדעתי, ישחקו היוגוסלבים במטרה לגרום לנו לעבירות אישיות רבות ככל האפשר, במיוחד לשחקני המפתח".

קליין גילה כי מכבי תל־אביב תירגלה שמירה חדשה־ישנה שהעונה טרם השתמשה בה כשהעקרון לנטרל את השחקנים הגבוהים של היריב.

מאמן מכבי תל־אביב סבור כי פרטיזן היא קבוצה צעירה, אבל מאוד מסוכנת. „בכל מקרה גוראן גרבוביץ' הוא שחקן המפתח אבל אני חושש במיוחד מהענק דיבאץ', שלא היה בכושר בשני המשחקים נגד מכבי. דווקא מענק זה יכולה להפתח הרעה. גם פאספאלי הוא שחקן מסוכן מאוד".

„אני סומך על החברה שיעשו היטב את העבודה" — אמר קליין וציין „שהפעם יהיה שונה מאשר בעבר במשחקי הגמר שכן אין זה משחק אחד אלא טורניר של ארבע קבוצות שהן הטובות בכדורסל האירופי. אף אחת מהקבוצות לא קיבלה את הכרטיס למעמד הגמר במתנה. שתי קבוצות בולטות מבחינה מנטאלית. הן משחקות למען האומה. אלה הן אריס ומכבי. אני מקווה שמכבי תנצל זאת במשחק הערב נגד פרטיזן".

הנבואה של ארואסטי

משפט המפתח בין הדברים שהשמיעו אתמול שחקני מכבי תל־אביב שייך לותיק מוטי ארואסטי: „אם נעבור את פרטיזן ניקח את הגביע. מכבי תל־אביב מוכנה לקרב. במעמדים כאלה אנו מתעלים. הגיע כבר הזמן שהגביע יחזור לתל־אביב. זמן רב מידי לא היה בארץ"...

קווין מאגי משתוקק לזכות בגביע. „אני עדיין לא זכיתי בגביע אירופי. היו לי הזדמנויות ולא ניצלתי אותן. אני מקווה לזכות הפעם ולחגוג בתל־אביב כמו שראיתי כיצד חוגגים בסרטי הוידיאו. אנו חייבים לאלץ את היוגוסלבים לעשות דברים שאין הם רוצים, להרחיק אותם מהסל ולבצע כמה שפחות שגיאות".

מה אומר הקפטן מיקי ברקוביץ'?: „אסור לשכוח שהערב זה רק חצי גמר. קודם כל חשוב שנעפיל לגמר. למזלנו פרטיזן איננה קבוצה אגרסיבית. זה טוב. כל מעמד כזה הוא מרגש ואנו אוהבים מאוד מעמדים כאלה. כקפטן אני משתוקק מאוד להניף את הגביע".

שמעון מזרחי, יו"ר מחלקת הכדורסל של מכבי תל־אביב התלונן ש„העונה לא היה לנו פירגון בכלי־התקשורת. לדעתי עצם ההגעה למעמד זה היא תעודת כבוד לכדורסל הישראלי".

לגבי החמישיה אין חדש: חן ליפין, וילי סימס, דורון ג'מצ'י, קווין מאגי וקן בארלו.

במשחק ישפטו הצ'כי קוטלובה והספרדי סאנשס.

שפיגל ירקוד על שתי חתונות בבלגיה

ישראל פז, שליחנו לגנט

במטוס „אליעל" שהגיע אתמול מלוד לבריסל היה גם מאמן הכדורגל הוותיק אליעזר שפיגל. בנמל התעופה קיבל את פניו חתנו אייל בגלייבטר המשחק בבלגיה.

שפיגל ובני משפחתו באו לברית המילה של הנין. כדורגל הוא המאפיין של משפחת שפיגל אבל המאמן הוותיק מנצל את ההזדמנות שהוא נמצא בבלגיה ויבוא הערב לחזות במשחק הכדורסל בין מכבי תל־אביב ופרטיזן בלגראד.

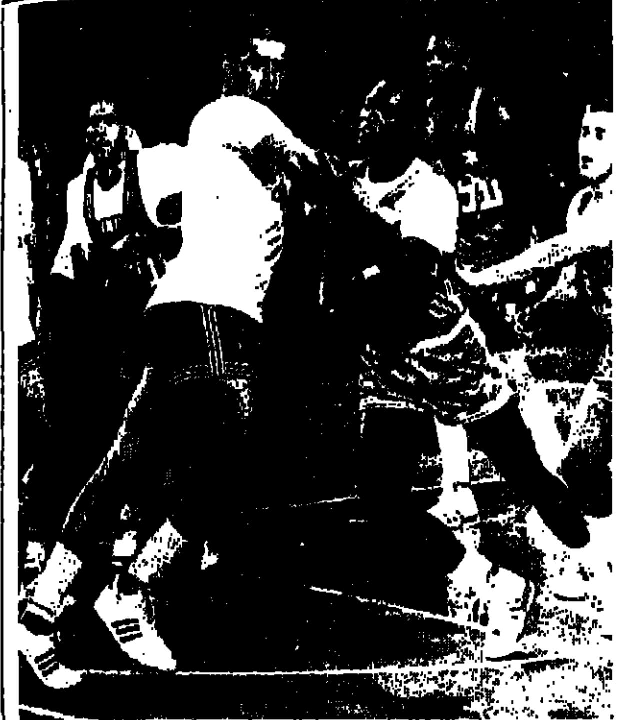

כשדיבר מאמן מכבי תל־אביב רלף קליין על שמירה חדשה־ישנה, האם התכוון לתצלום תרדיו הזה שנשלח אמש מאימון מכבי באולם בגנט? מכל מקום כך חסם אמש מוטי דניאל את נסיון הפריצה של וילי סימס שחום העור, מימין נראה חן ליפין ולוזו קווין מאגי. משמאל נראה דורון ג'מצ'י ומאחוריו קן בארלו. פרט למוטי דניאל, החמישיה שבתמונה תפתח הערב בגנט. מאבקים חריפים יותר צפויים מתחת לסלים. (תצלום: אי.פי)

ההרכבים

מכבי תל־אביב

מס'	שם	גיל	גובה
4	וילי סימס	30	1.93
5	מוטי דניאל	25	1.96
7	ארואסטי	34	1.88
9	ברקוביץ	34	1.91
10	חן ליפין	23	1.84
11	גלעד כץ	20	1.90
12	דורון ג'מצ'י	27	1.97
13	קווין מאגי	29	2.03
14	איציק כהן	20	2.04
15	קן בארלו	24	2.06

מאמן: רלף קליין
עוזר מאמן: יאיר שרון

פרטיזן בלגראד

מס'	שם	גיל	גובה
4	דז'ורדז'ביץ	21	1.89
5	אורצב	18	1.91
6	אוברדוביץ'	28	1.86
7	לקיצ'ביץ	29	1.93
8	איגניאטוביץ	18	2.07
9	גרבוביץ	27	2.02
10	סאווביץ'	28	2.07
11	פצ'רסקי	21	2.10
12	דיוואץ	20	2.12
13	פופוביץ	18	2.00
14	פאספאלי	22	2.07
15	נאקיץ'	22	2.00

מאמן: דושאן ויושביץ
עוזר מאמן: צ'ורקוביץ

מספיק נצחון בנקודה!

ישראל פז

מכבי תל־אביב — בפעם הד' שישית בשלב־הגמר בגביע־אירופה לאלופות בכדורסל, מאז 1977. הישג, שקבוצות רבות ביבשת יכולות להתקנא בו. מעמד אירופי חשוב. הערב נגד פרטיזן בלגראד, באולם בגנט, תעשה מכבי ת"א, מאמץ גדול להעפיל למשחק המכריע מחר־תיים נגד המנצחת בין טרסר מילאנו ואריס סלוניקי.

שתי זכיות ושלוש פעמים נוספות בגמר. מיקי ברקוביץ ומוטי ארואסטי היו שותפים החל מהזכייה הראשונה, ועד היום, למסכת הד' הישגים המצויינות של מכבי תל־אביב.

מה יהיה הערב בגנט נגד פרטיזן בלגראד? לפני 12 יום בהיכל־הספורט ביד־אליהו ניצחה מכבי ת"א את אלופת יוגוסלביה, בהפרש של 14 נקודות (84:98). הלוואי תוצאה כזו גם הערב. אפשר להסתפק גם בנצחון־נקודה. העיקר לנצח ולעלות לגמר.

לא תהיה זו משימה קלה. פרטיזן היתה רחוקה מיכולתה הטובה ביד־אליהו. נוצר אז מצב נתון: מכבי ת"א היתה זקוקה לנצחון בכל מחיר כדי לעלות לחצי־הגמר, בעוד שיריבתה כבר הגיעה אליו קודם־לכן.

מלאכה קשה

אופי המשחק הערב יהיה שונה לחלוטין. היוגוסלבים לא יוכלו להרשות לעצמם לשחק כמו ביד־אליהו. הפעם יהיה למכבי ת"א קשה יותר גם מתחת לסלים. שחקני פרטיזן הגבוהים מאוד (מתוך 12 כדורסלנים יש לפרטיזן שמונה מ־2 מטר ומעלה), ישתדלו להשתלט על הריבאונד, דבר שכשלו בו במשחק בארץ. המלאכה הצפוייה לגבוהים של מכבי ת"א, כמו קווין מאגי וקן בארלו, תהיה קשה שבעתיים.

בכל זאת, יש לקוות שאם מכבי ת"א תהיה בכושר טוב הערב היא מסוגלת לפצח את היריב היוגוסלבי החזק. למכבי ת"א מנטליות־של־מנצחים ונסיון רב, בעוד שפרטיזן היא קבוצה החסרה לעתים את כושר ההתמודדות ברקות המכריעות אף־כי בגביע־אירופה העונה הוכיחה יכולת טובה. עובדה, ניצחה בארבעה משחקי־חוץ.

מכבי תל־אביב מכירה היטב את הכדורסל היוגוסלבי. במיוחד, מכירו המאמן רלף קליין, שהצעיד את שחקני הנבחרת הלאומית מכבי תל־אביב למשחקים רבים נגד ה„פלאבי" (הכחולים).

ההתחלה היתה בעונת 1962/63, נגד אולימפיה לובליאנה ואח"כ באו התמודדויות נגד הכוכב האדום בלגראד, יוגופלסטיקה ספליט, בוסנה סאראייבו, צירבנה זוזדה, זאגרב, ואחר ושלוש פעמים עם פרטיזן בלגראד.

ת"א מעמיים את פרטיזן בלגראד — 71:87 ו־91:95. בעונת 1981/82 שוב היתה ידה של מכבי ת"א על העליונה בשני המשחקים — 86:88 ו־83:84, ואילו הפעם ניצחה פרטיזן במשחק הראשון, בבלגראד — 77:85, והפסידה בשני, ביד־אליהו.

בסוף שנות ה־70 — ראשית הד' 80 היתה פרטיזן עם צמד הצלפים, קיצ'אנוביץ' ושליפאגיץ', הקבוצה הבכירה בכדורסל היוגוסלבי אחר־כך חלה נסיגה מסויימת ובשנתיים האחרונות, עם הרכב שחקנים צעיר, משתדלת הקבוצה לחזור למיטבה.

זכיות מתוקות

ההתמודדויות של מכבי ת"א בשלבי הגמר בגביע־אירופה היו תמיד צמודות ומרתקות. בשתי הזכיות שלה, ב־1977 וב־1981, גברה בנקודה על הקבוצות האיטלקיות, מובילג'ירג'י וארזה (77:78) וסינודינה בולוניה (79:80). ההפסדים היו גבוהים יותר: נגד ריאל מדריד ב־1980 בברלין (89:85); נגד סקויב קאנטו ב־1982 בקלן (86:80) ונגד טרסר מילאנו, בשנה שעברה בלוזאן (71:69).

מה שאיפיין את מאבקי מכבי ת"א במשחקי הגמר היתה שאפתנות בלתי־רגילה, מאבק על כל כדור — דברים שהוציאו לא פעם את היריבים משווי־משקלם.

בלגראד באפריל, 1977: הפעם הראשונה היא המתוקה ביותר. היתה זו סנסציה כאשר מכבי ת"א נטלה את הגביע והקפטן שלה, טל ברודי, הניף אותו מעלה לאחר משחק מרתק והפכפך נגד מובילג'ירג'י וארזה, אז מקבוצות הצמרת של הכדורסל האירופי, שעד לאותו הפסד זכתה חמש פעמים בגביע האירופי. 2000 ישראלים שהגיעו לבלגראד עמדו, שרו והזילו דמעה. המתח הגיע לשיאו דקה ו־16 שניות לסיום: הכוכב האמריקאי של וארזה, בוב מורס, דייק בשני כדורי־עונשין — 75:76 למכבי ת"א: בוטרייט הגביה מייד בסל — 75:78: האיטלקי ביסון העלה את לחץ־הדם — 77:78. לקראת הסיום החטיא לו סילבר, הסתער על הכדור החוזר, אך השופט האנגלי דייויד טרנר שרק ל„צעדים". נותרו שבע שניות. הכדור בידי כדורסלני מובילג'ירג'י. והאיטלקים חיפשו את כוכבם מורס. הכדור שנמסר לו חמק החוצה. ואז כאשר נשמעה שריקת הסיום נפרצו כל סכרי־השמחה. את הנקודות למכבי ת"א קלעו: ג'ים בוטרייט 26, מיקי ברקוביץ' 17; אולסי פרי 12; טל ברודי 9; לו סילבר 8; שוקי שווירץ 4 ומוטי ארואסטי 2.

ברלין, 27 במארס 1980. מכבי ת"א שוב בגמר, הפעם נגד ריאל מדריד. האלופה הישראלית היתה הפייבוריטית, אבל ריאל איכזבה את הישראלים שנהרו לברלין והגנו מוקדם מדי. מכבי ת"א נוצחה — 89:85. הספרדים גילו עדיפות ברוב שלבי המאבק. אפילו 31 נקודות שקלע ארל וויליאמס ו־22 מידיהם של אולסי פרי וג'ים בוטרייט, לא הצילו את האלופה הישראלית. מיקי ברקוביץ' הסתפק ב־10 נקודות כשלו סילבר ומוטי ארואסטי לא הצליחו לקלוע אף נקודה.

שמפניה בצרפת

שטרסבורג, 26 במארס 1981. שוב שמחה ישראלית בעיר הצרפתית שטרסבורג. האוהדים הישראלים רוקנו בלילה שלאחר זכיית מכבי ת"א בקבוקי שמפניה בעקבות נצחון מכבי ת"א בגמר על סינודינה בולוניה — 79:80. 14 שניות לסיום חזרה פרשת־בלגראד. השופטים ההולנדי ואראדהוליגה והצ'כי קוטלובה, שרקו ל„צעדים" למיקי ברקוביץ', במצב של 77:78 למכבי ת"א (תוצאת הסיום כבלגראד). הכדור עבר לאיטלקים, אבל השחקן המצטיין של סינודינה ברונאמיקו, הסתבך בהתקפה, והכדור עבר למכבי ת"א. מוטי ארואסטי מסר למיקי ברקוביץ', שפרץ והעלה ל־77:80. האיטלקים יכלו רק להגיע בסל־בזק.

מיקי ברקוביץ' קלע 20 נקודות למכבי ת"א ארל ויליאמס — 19; אולסי פרי — 18; ג'ים בוטרייט — 12; לו סילבר — 6 ומוטי ארואסטי — 5.

קלן, 25 במארס 1982. מכבי ת"א בפעם הרביעית בגמר. הפעם לא יכלה האלופה הישראלית לקבוצה איטלקית מצויינת, סקויב קאנטו. האיטלקים ניצחו — 80:86 בעיקר הודות למשחקם המצויין של שני האמריקנים, קופק (23) ופלאוארס (21). גם האיטלקים הוותיקים מרזורטי (18) וריבה (16) תרמו רבות לנצחון קבוצתם. מכבי ת"א היתה חלשה בהתקפה. ואז אפשר לראות בקולעי הנקודות: מיקי ברקוביץ' ולו סילבר — 16 נקודות כל אחד; ארל ויליאמס ואולסי פרי — 15 כל אחד.

לוזאן, 2 באפריל 1987: אחרי חמש שנים רצופות שמכבי ת"א נעדרה מהגמר היא שוב הופיעה בו. הפעם נצחון דרמטי של טרסר מילאנו על האלופה הישראלית — 69:71, לאחר שבמחצית הוליכה האלופה הישראלית — 36:43. אחד המצויינים בטרסר היה... בארלו העונה במכבי ת"א. למכבי ת"א היה הכדור בשניות האחרונות, אך חן ליפין עיכב את המסירה המכרעת לדורון ג'מצ'י, וכאשר זה זרק לסל לא היה במצב קליעה נוח והחטיא. פרמייר (23), מקאדו (21) ובארלו (18) היו הקלעים הטובים בטרסר. הבולט במכבי ת"א היה לי ג'ונסון (24), בעוד שקווין מאגי הסתפק ב־16 נקודות ודורון ג'מצ'י ב־15.

זה סיפור חמשת משחקי הגמר, בהם היתה מכבי ת"א מעורבת. הערב, בגנט, תקיים מכבי אלופת ישראל משחק בחצי־הגמר. בגלל שינוי שיטת המשחקים בבית־הגמר. אנו כמובן, רוצים לחזור מהרחיים לגמר... ולא חשוב נגד מי.

ליגה אירופית־אמריקנית

דייוויד שטרן, המפקח הראשי של ליגת האנ.בי.אי. יגיע היום לגנט. הוא ידון עם ראשי פיב"א על אפשרות של הקמת ליגה אירופית־אמריקנית.

האמריקנים טוענים שבימי מטוס הקונקורד אין כל בעיה להטיס קבוצות אמריקניות לאירופה. האירופים לא מתייחסים לרעיון ברצינות.

פרטיזן: נזכה בנצחון

ישראל פז, שליחנו לגנט

פרטיזן בלגרד הגיעה רק אתמול אחה"צ לגנט עם הרבה יומרות. גם העיתונאים היוגוסלבים, עמוסים ותיקים, שופעי בטחון. „לא תכירו את פרטיזן, זו תהיה קבוצה אחרת מזו ששיחקה בתל־אביב" אמר לי פרשן הכדורסל של עתון הספורט היוגוסלבי „ספורט".

גם המאמן דושאן ויושביץ נראה מחויך: „נדמה לי — ואני מקווה מאוד שלא אתאכזב — אנו עומדים לזכות בנצחון. שחקני התכוננו כהלכה למשחק. תירגלנו היטב שיטות משחק. אנו מכירים כיום את מכבי. זו קבוצה טובה אבל אנו ננצח".

מי תהיה החמישיה היוגוסלבית? אלכסנדר דג'ורג'ביץ' (1.87), גוראן גרבוביץ' (2.02), זארקו פאספלי (2.07), ולאדו דיבאץ (2.12) ומירוסלב פצ'רסקי (2.11).

במשחק השני הערב בין טרסר מילאנו ואריס סלוניקי ישפטו דוידוב מבריה"מ וזיך מפולין.

המשחק בין מכבי ופרטיזן יועבר בשידורים ישירים בטלוויזיה (יורם ארבל) וברדיו (גדעון הוד).

דורון ג'מצ'י (עם הכדור בידו) מול מיקי ברקוביץ באימון מכבי תל־אביב אתמול באולם בגנט. (תצלום: איי.פי)

האחים טורטן למשחקי סיאול

סיימו את השיוט אתמול במקום ה־9 ובדירוג הכללי 10 ★ פיניש מצויין של צמד אנגלי העניק להם את התואר העולמי בשייט מפרשיות מדגם 470 ★ האנגלים הקדימו צוות מאיטליה וצוות מארה"ב

● שייט

יוסף גלזר

הצמד האנגלי נייג'ל בוקלי ופיטר ניולנס הם אלופי העולם בשייט מפרשיות מדגם 470. דן ורן טורטן הם נציגי ישראל למשחקי סיאול — שתי עובדות אלה נקבעו בתום ששת ימי אליפות העולם שהסתיימה אתמול בחוף השקט בחיפה. את הפרסים העניק בטקס הסיום, בטיילת בת גלים, מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס.

זכייתם של האנגלים בוקלי וניולנס היתה מפתיעה ורק אתמול בשיוט השישי הם דורגו לראשונה במקום הראשון. הם הקדימו את שני הצוותים שהתחלקו בהובלה בחמשת השיוטים הקודמים — האחים סנדרו ופאולו מונטסקו מאיטליה שזכו במדליית הכסף וג'ון שיידי וצ'רלי מקאי מארה"ב.

על המאבק לתואר העולמי העפילה ההתמודדות על כרטיס ההשתתפות של צמד ישראלי במשחקי סיאול. מלכתחילה הוגבל הייצוג לצמד שייטים אחד בין עשרת המקומות הראשונים. במשך ארבעה שיוטים היו אלה הוותיקים איתן פרידלנדר ושמשון ברוקמן שנראו קרובים לסיאול אולם לפני השיוטים האחרונים חל מהפך והצמד הצעיר יותר רן ודן טורטן הצליח לחלוף על פניהם וממש בשיוט האחרון אף להתברג במקום העשירי.

בשיוט אתמול סיימו הטורטנים במקום התשיעי, האחים אדיר ואלדר עזרא במקום ה־26, ברוקמן ופרידלנדר במקום ה־27, האחים גיר ורן שנטל במקום ה־52, גבי ביאלה ויצחק סויסה במקום ה־49 ושי בכר וארז שמש במקום ה־57.

הסיכום הכללי בין הצוותים הישראלים שהשתתפו בתחרות: האחים טורטן במקום 10, ברוקמן — פרידלנדר 19, האחים עזרא 34, האחים שנטל 56, סויסה — ביאלה 57, בכר — שמש 60.

בין הנשים התחרו 46 צוותים וכבר שלשום הבטיחו השבדיות מריה סודסטרום ובריגיתה בנגסדום את זכייתן בתואר העולמי. הן היו יכולות לוותר על השתתפותן בשיוט השלישי אולם החליטו ליטול חלק גם בו ואישרו את היותן הגדולות מכולן כאשר גם בו זכו בבכורה.

סגניותיהן בתואר העולמי האמריקניות ליסה מיטי ופטריקה ריגולד הגיעו במקום השני גם בשיוט אתמול וגם המקום השלישי נפל בידיים אמריקניות של ג'י הייסלר ואמי וורדל.

ראש מטה האליפות ד"ר מרדכי פרי מעירית חיפה נראה מאושר. לדבריו „הפנים המחייכות של השייטים, גם אלה שהפסידו, של המאמנים והשופטים מעידים כי כולם יצאו מרוצים וחלקו שבחים לארגון. העובדה כי בימי האליפות היו תנאי מזג האויר שונים מן הקצה אל הקצה הופכות את התוצאות למחרות עוררין ולא מקריות. עכשיו אנחנו כבר נערכים לארח בעוד כחודשיים וחצי בחיפה את אליפות העולם בגלשני מפרש (רוח). הזמנו 30 מדינות ורבות מאלו שהשתתפו הפעם, ביניהן הונגריה, כבר הבטיחו לבוא גם לאליפות העולם ביוני".

סטודנט לרפואה וחייל עם כרטיס בכיס לסיאול

יוסף גלזר

„קשה לומר שאנחנו מופתעים בזכייתנו בכרטיס לסיאול אבל בכל מקרה אנחנו שמחים שהשגנו את המטרה" — כך אמרו האחים דן (23) ורן (21) טורטן, תושבי רחובות, אלופי ישראל בדגם 470 מזה שלוש שנים, לאחר שתפסו את המקום העשירי באליפות העולם בחיפה שמשמעותו — ייצוג המדינה בסיאול.

דן טורטן, סטודנט לרפואה באוניברסיטת באר שבע (שנה חמישית) אומר כי „אחרי שדורגנו בשני השיוטים הראשונים במקומות 35 ו־37 כבר היו לנו ספקות לגבי הסיכוי להתברג בעשיריה הראשונה אך אז חל שיפור קיצוני, חזרנו לעצמנו והשתפרנו בהדרגה כשהגענו למקומות 14, 11, 4 ו־9. בשני השיוטים הראשונים התבססנו על הנתונים שאספנו אודות הרוח בכל ימי האימונים בחיפה אולם דווקא באליפות היו נתוני הרוח שונים לחלוטין. החל מן השיוט השלישי התחלנו להתייחס לרוח באופן ספציפי לכל יום וזה מה שחולל את השינוי".

מיד בתום האליפות נתבשרו הטורטנים ע"י מנכ"ל הוועד האולימפי אורי אפק ומזכ"ל ההתאחדות לספורט שמואל ללקין על הזכיה בכרטיס לסיאול. הצוותים האחרים, שיריבותם חסרת הפרופורציות היא מן המפורסמות, גילו רוח ספורטיבית ובין ראשוני המברכים היה גם שמשון ברוקמן אשר יחד עם איתן פרידלנדר נראו כמי שחרב עליהם עולמם, מיעטו לדבר ונעלמו כעבור זמן קצר.

מאושר היה גם האבא לבית טורטן, מיכאל, פרופ' במכון וייצמן שהשקיף מידי יום על התחרויות מסירתו האישית.

דן ורן, חייל בחיל הקשר, כבר נושאים עיניים לסיאול: „לא מדברים עדיין על מדליה אך מקווים להצליח גם שם. בענף כמו שייט הכל אפשרי".

ומי כמו האחים טורטן, שאחרי אליפות העולם, יודע זאת.

הוועדה המקצועית שמעה את התירוצים

מדובר בתירוצים מהמסע לאוקייאניה בו נכשלה נבחרת הכדורגל ★ הכל כמעט שיבחו ורק חבר המזכירות שלמה שושני היה ריאלי: „המטרה לא הושגה ויש להגדיר את המסע כשלון" ★ בעוד שבועיים ייערך הדיון

● כדורגל

ראובן חנניה

הוועדה המקצועית של ההתאחדות לכדורגל ומזכירות ההתאחדות שמעה אתמול את דו"חות המאמן הלאומי מיליאנקו מיהיץ' ושני ראשי המשלחת לאוקיאניה — חיים צימר ואליעזר ריבלין.

מאחר שהדו"חות לא היו יוצאי דופן נשמעו הדברים על מי־מנוחות ורק בעוד שבוע, או שבועיים, יתקיים דיון בנושא מסע השחקנים הכושל של הנבחרת הלאומית באוסטרליה ובניו־זילנד.

במשך כשעה ועשר דקות שמעו חברי הועדה המקצועית והמזכירות את השלושה. היו"ר שאול סווירי הודיע מראש כי בישיבה יישמעו הדברים ורק במועד מאוחר יותר יתקיים דיון.

המאמן הלאומי מיליאנקו מיהיץ' סיכם: „ההכנות, הנסיעה והתוצאה היו טובות. ההכנה של הנבחרת היתה על הצד הטוב ביותר. הנבחרת הלאומית הוכנה ברמה פיזית טובה. במשך הזמן התגבש הרכב. והכל נעשה כדי להגיע למשחק הראשון נגד אוסטרליה באוסטרליה בשיא הכושר. המסע, הטיסה ועוד גורמים נוספים אובייקטיביים היקשו על השחקנים והשפיעו עליהם אולם המסע בכללותו היה מאורגן למופת. אילו היה לי את אבי כהן, רוני רוזנטל ואלי אוחנה לאחר שהתאמנו והיו אמורים להגיע מוכנים למשחק הראשון הרי שהטורניר היה עשוי להראות אחרת לגמרי".

מיהיץ' הבהיר כי אילו הטורניר היה מתחיל בניו־זילנד יתכן שאוסטרליה היתה צוברת רק ארבע נקודות ונבחרת ישראל היתה חזקה יותר בתמונה, אלא שהטורניר בכללותו הוכרע כבר במשחק הראשון בעקבות טעויות שיפוט שהביאו במישרין לנצחונה של אוסטרליה 0:2.

המאמן הלאומי הוסיף כי לדעתו יש היום בנבחרת 70 אחוז שחקנים שיוכלו לייצג את ישראל לפחות חמש שנים והוא שלך לקראת המשחקים הקדם־עולמיים. „משמח אותי שהשחקנים שיחקו עבור הסמל ולפי התוצאות, אמנם לא השיגו את המטרה אך המסע באופן כללי היה טוב". אמר המאמן שציין את ניר לוין, את השוער בוני גינצבורג את ניר אלון, את ניר קלינגר ואת מוטי איוניר. מיהיץ' ציין לרעה את הרחקתו של אבינועם עובדיה במשחק השני מול אוסטרליה שהיתה כתם לנבחרת הישראלית.

ראשי המשלחת אליעזר ריבלין וחיים צימר הגישו גם הם דו"חות משלהם. הגדיל לעשות אליעזר ריבלין שבצורה היפותטית סיפר לראשי מזכירות ההתאחדות כי אילו נערכו המשחקים בין ישראל לאוסטרליה במדינה זרה היתה מנצחת ישראל בתשעה מפגשים לפחות. ריבלין אמר עוד כי המאמן האוסטרלי פראנק ארוק הצליח להחדיר בנבחרת הישראלית פחד ולעומת זאת בנבחרתו האוסטרלית מוטיבציה. „יש לתת את הדעת לנושא זה". אמר ריבלין.

חבר המשלחת השני חיים צימר התייחס באופן כללי יותר לצד האירגוני ושיבח את התנהגות השחקנים במהלך 37 ימי השהות באוסטרליה ובניו־זילנד. הוא בחר לציין כי בדרך־כלל נותקו העתונאים מן הנבחרת פרט לשני מקרים שנאלצו לנסוע באוטובוס עם שחקני הנבחרת בניו־זילנד.

צימר הדגיש כי לנושא הפירסומים על מענקים כביכול שההתאחדות לכדורגל מעניקה לרוני רוזנטל ואבי כהן המשחקים באירופה. אחראית העתונות והיא גרמה נזק רב בקרב שחקני הנבחרת הלאומית והביאה לתסיסה.

כמה מחברי מזכירות ההתאחדות ביקשו את רשות הדיבור. שלמה שושני אמר כי כל הכבוד לייצוג של השחקנים הישראלים אולם למרות תשע הנקודות שצברו לא הושגה המטרה ויש להגדיר את המסע ככשלון.

רב שחר אמר כי באוסטרליה התקדמה הנבחרת הלאומית שלנו ואין צורך להלקות את עצמנו למרות האכזבה.

ראובן פריגנר אמר: „לא נכשלנו באוקייאניה ויש להדגיש כי כל המשחקים מבחינתנו היו משחקי חוץ".

עזריקם מילצ'ן אמר: „אנו לא נשחק באולימפיאדה וזו אכזבה. אולם צריך להעריך את המאמץ, לא במקרה יש אוירה טובה מאוד בנבחרת. גם הרחוב הישראלי די גאה בנבחרת למרות שבסופו של דבר לא הצלחנו להעפיל למשחקים האולימפיים בסיאול".

גומלין בין נערי ישראל ואנגליה

יוסי סנטילנט

משחק הגומלין בין נבחרות הנערים של ישראל ואנגליה ייערך היום באיצטדיון העירוני בהרצליה בשעה 3 וישפוט בו השופט יהושע לויה.

נבחרת הנערים של אנגליה תעלה היום למשחק הגומלין עם נבחרת ישראל במטרה ל„נקום" את ההפסדה 1:0 במשחק הקודם שהיה בשבת. מנהל הנבחרות האנגלית סקסטון אמר אמש: „אני מאמין בבחורים שלי שלא יחזרו על הטעויות מהמשחק הקודם ויחזרו הביתה עם טעם טוב בפה".

מאמן נבחרת הנערים של ישראל, אמנון רז דווקא חושש מהמשחק מאחר שהאיצטדיון בהרצליה קטן יותר מהמגרש בבלומפילד שם ינסו האנגלים להגביה כדורים לרחבה. „שהאורחים גבוהים יותר מהשחקנים שלי ואני חושש מהגביהות שלהם" אמר רז.

קפטן מנצ'סטר יונייטד בראיין רובסון מכניע את שוער ליברפול ברוס גרובאלר וקובע 0:1 ליונייטד במשחק המלהיב אתמול שלא הוכרע — 3:3. (תצלום: איי.פי)

היונייטד פיגרה 3:1 ועם 10 שחקנים השוותה מול ליברפול

● ליגה אנגלית

יותר מ־43 אלף צופים ראו באיצטדיון אנפילד בליברפול משחק מצויין ומלא אירועים כאשר שתי הראשונות בטבלה ליברפול ומנצ'סטר יונייטד נפרדו בתיקו 3:3.

כתוצאה מכך לא חל כל שינוי בין שתי הקבוצות כשלליברפול יתרון של 11 נקודות (77 מ־33 משחקים) על מנצ'סטר יונייטד (66 מ־35 משחקים).

המשחק החל בהתקפה מוחצת של האורחים וכבר בדקה ה־2 כבש הקפטן של היונייטד בראיין רובסון שער. יתרון האורחים החזיק מעמד דקות מספר כשבהתקפות נגד הצליחה הקבוצה המארחת להבקיע 3 שערים רצופים על ידי פיטר בירדסלי, גאלספי וסטיב מקמאהון. לאחר מכן הורחק שחקנה של היונייטד קולין גיבסון. זה היה דקות מספר לאחר ההפסקה ומנצ'סטר המשיכה לשחק עם 10 שחקנים אך זה לא השפיע עליה לרעה, אלא ההפך. היא הצליחה להשוות ל־3:3 על ידי בראיין רובסון והסקוטי גורדון סטראכאן.

פרשנים ציינו שהיה זה אחד המשחקים המצויינים שנראו העונה בליגה האנגלית.

ליברפול הצועדת לזכייתה ה־17 בליגה האנגלית שואפת לזכות בדאבל כשבשבת תשחק בשפילד מול נוטינגהאם בחצי גמר הגביע האנגלי.

נוטינגהאם הצליחה אמנם לצמצם את הפער כשהיא תופסת את המקום השלישי עם 63 נקודות מ־33 משחקים, לאחר שהשיגה נצחון חוץ על קבוצת התחתית פורטסמות 0:1. את שער הנצחון כבש טרי וילסון.

הרביעית בטבלה האלופה אברטון סיימה בלונדון בתיקו אפס עם ווסטהאם. ואילו החמישית בטבלה קווינס פארק ריינג'רס ניצחה בדרבי הלונדוני את טוטנהאם 0:2 כשאת שני השערים הבקיע דייב קירסלייק.

במשחק תחתית ניצחה צ'רלטון את ווטפורד 0:1 משער שכבש רוברט לי. הפסד זה של ווטפורד שילח אותה לליגה השניה.

ארסנל השיגה סוף סוף נצחון לאחר 6 שבועות. היא ניצחה את נוריץ' 0:2 משעריהם של אלן סמית ופרי גרובס.

קבוצת אוקספורד, הלפני אחרונה בטבלה, הצליחה רק לסיים בתיקו אפס עם סאותהמפטון ונשארה במקומה.

אך קבוצה אחרת מהתחתית, דרבי, ניצחה את ניוקאסל 1:2 אבל יש לציין שהקבוצה האורחת הפסידה את פול גאסקוין לאחר שהורחק מן המשחק.

הטבלה האנגלית

1.	ליברפול	33	20־73	77
2.	מנצ'. יונייטד	35	35־58	66
3.	נוטינגהאם	33	29־58	63
4.	אברטון	34	21־46	61
5.	ק.פ.ר.	34	32־42	61
6.	ארסנל	34	29־49	58
7.	וימבלדון	33	38־50	50
8.	שפילד	34	54־41	46
9.	קובנטרי	33	48־40	43
10.	טוטנהאם	37	45־35	43
11.	ניוקאסל	33	46־43	42
12.	סאותהמפטון	35	46־41	42
13.	נוריץ'	35	45־36	42
14.	לוטון	30	43־44	41
15.	דרבי	33	41־32	38
16.	ווסטהאם	34	45־33	37
17.	צ'לסי	35	60־44	36
18.	צ'רלטון	35	49־33	35
19.	פורטסמות	34	52־28	33
20.	אוקספורד	34	63־38	30
21.	ווטפורד	34	44־20	24

הצלחה לישראלים בטורניר הנוער הבינלאומי בבת־ים

● טניס

יצחק אשל

הטניסאים הצעירים הישראלים הצליחו אתמול לזכות בנצחונות ולהדיח את הטניסאים האורחים מאנגליה ומשבדיה בשלב רבע הגמר של האליפות הבינלאומית לנוער המתקיימת בבת־ים ע"ש של יצחק דוביצקי ז"ל.

רביב ויידנפלד, המדורג מספר 1, גבר על השבדי מילברנג 3:6, 0:6.

בועז מרנשטיין ניהל מאבק שנמשך יותר משלוש שעות מול האנגלי בישוף לפני שניצח 3:6, 6:3, 6:1.

אבי פולון המשיך בנצחונותיו ואתמול הוא גבר על האנגלי קוקס 6:7, 3:6.

משה לובצקי ניצח את שגב לוי 4:6, 2:6.

גם בתחרות לנערות הדיחו הישראליות את האורחות מחו"ל. יעל סגל גברה על שוסקה מגרמניה 1:6, 2:6. מדי דרוש גברה על באור, אף היא מגרמניה, 2:6, 1:6. שירה גפני הפתיעה בנצחון על המדורגת מספר 1 חגית אוחיון שחשה כאבים בגבה 1:6, 2:6 וענת ורון ניצחה את רונה מאייר 3:6, 3:6.

בחצי הגמר, החל משעה 3 היום הצהרים, יתמודדו ויידנפלד מול פולון ומרנשטיין מול לובצקי. בין הבנות גפני מול ורון וסגל מול דרוש.

בתחרות לזוגות העפילו לגמר האנגלים בישוף וקוס והשבדי מילברינג וקריקשטיין. ובין הבנות העפילו לגמר חגית אוחיון וענת ורון והן יתמודדו מול ציפי אוכוליר ורונה מאיר.

התחרות בחסות ראש העיר בת־ים אהוד קינמון.

היום חצי הגמר לותיקים

יצחק אשל

על מגרשי הטניס של מכבי צפון בתל־אביב יתקיימו היום אחה"צ משחקי חצי הגמר באליפות הפסח לותיקים בה נוטלים חלק כ־300 טניסאים מכל הארץ.

בגיל 35 הפתיע אתמול רוני גולדמן בנצחון על אורי סטרסון המדורג מספר 1, 4:6, 6:4, 4:6. מיקי ורגרי גבר על שמואל לוי 2:6, 1:6 אריאסי ברמן גבר על רפי מור 1:6, 1:6.

בגיל 45 ניצח ד"ר ראול גלר את ראול שצקי 0:6, 1:6.

בין הנשים גברה בת־שבע מגהל על אורית לב 0:6, 0:6.

דאלגליש: לבתי יש יותר שכל מאלכס פרגוסון

מנהל מנצ'סטר יונייטד, אלכס פרגוסון, ויריבו בליברפול, קני דאלגליש, היו מעורבים אתמול בקטטת מילים, לאחר שקבוצותיהם שסיימו בתיקו 3:3 במשחק מרתק בליגה הראשונה באנגליה.

פרגוסון, שקבוצתו ממשיכה לפגר ב־11 נקודות אחרי המובילה ליברפול, קבל על כך שהשופט ג'ון קי החליט לשלוף כרטיס אדום נגד המגן של מנצ'סטר, קולין גיבסון, 59 דקות לאחר התחלת המשחק באיצטדיון אנפילד של ליברפול.

„היה זה נס אילו ניצחנו כאן", אמר לאחר מכן לכתבים.

„אני יכול להבין עכשיו מדוע קבוצות המסיימות כאן את משחקיהן, נאלצות לבלוע את לשונותיהן, ביודען כי השופטים „סידרו" אותן. יש כאן אוירה של הפחדה, הודות למונופול שממנו נהנו כאן משך שנים רבות" הוסיף.

השחקן־המנהל של ליברפול, קני דאלגליש, שעבר במקום כשבזרועותיו בתו לורן בת ה־6, שמע את דברי פרגוסון וצעק לעבר העתונאים: „כדאי לכם לשוחח באותה המידה עם בתי. יש לה יותר שכל ממנו".

דברים אלה גרמו לויכוח סוער בין שני המנהלים.

בפתיחת משחקי הפליי־אוף לנשים בכדורסל:

הפועל חיפה הפתיעה בנצחון חוץ על מכבי ת"א

● כדורסל

יוסף חכם

המאבק על תואר אליפות הליגה הלאומית בכדורסל לנשים לעונת 1987/88 נפתח אמש בהפתעה כאשר במשחקי הפליי־אוף זכתה קבוצת הפועל חיפה בנצחון חוץ על מכבי תל־אביב 64:76, במשחק נוסף גברה קבוצת אליצור תל אביב על הפועל גבעת חיים 68:70.

● באולם בכפר הירוק גברו שחקניות הפועל חיפה על מכבי תל אביב 64:76 (31:43). האורחות מחיפה הוליכו במחצית השניה 44:60 אך במשך העתודות וינצקי וקסטן הקטינו עד כדי 60:64 לחיפה. קלעו להפועל חיפה: מוסקוביץ 25, ליברמן 20, שריקי 15 וגולדשטיין 12. למכבי ת"א: קסטן 19, וינצקי 19 ופרישברג 12. שפטו: רדמוסקי ווריף.

● באולם האוניברסיטה ברמת אביב התנהל דו קרב מרתק שבו ניצחה אליצור ת"א את הפועל גבעת חיים 68:70 (30:30). שחקניות אליצור הוליכו לאורך כל המחצית הראשונה אך לקראת המחצית הצליחה גורן להשוות ל־30:30. את היתרון הראשון במשחק השיגו שחקניות גבעת חיים בדקה ה־28, 43:45 ובדקה ה־38 הוליכה גבעת חיים 63:64. עד הסיום קבעו רון ודרייגור 68:70. קלעו לאליצור ת"א: דרייגור 30, גרוסמן 25, רון 8, קויטנסקי 5 וביירקן 2. להפועל גבעת חיים: גורן 36, פרנק 16, סלי 3, דימנט 12, רוטשילד 2 ובלאו 2. שפטו: דהר דגן ודרוליך. לעיני 100 צופים.

משחקי הגומלין ייערכו ביום שני בשבוע הבא.

האלוף עמרם מצנע נטל אתמול פסק זמן ובילה במופע החגיגי של יהורם גאון וירדנה ארזי שהתקיים בקיבוץ עין־גב – קיבוצו של האלוף מצנע. במרכז – זאב שור, ראש המועצה האזורית עמק הירדן (צילום: ליאון מינסטר)

מתיישבים מגבול רצועת עזה קיימו עצרת למען השלום

עזרא אבירן

כ־200 מתיישבים מהישובים השוכנים על גבול רצועת עזה, קיימו אתמול אחר הצהרים עצרת למען השלום ליד מחסום ארז. בעצרת שאורגנה על־ידי אהרון כהן משדרות, יורם שושני מכפר עזה וג'מי פארן מקיבוץ רורות, נשאו דברים סגן שר החקלאות ח"כ כץ עוז, דני לור מקיבוץ סעד, ובנימין יסעור מקיבוץ מגן.

ח"כ כץ עוז אמר שיש צורך לשחרר את מדינת ישראל מרצועת עזה וכי שרון וחבריו רק מפחידים את מתיישבי היישובים שעל גבול רצועת עזה, מנפילת קטיושות במקום לדבר על פתרון מדיני שלום. דני לור מהקיבוץ הדתי סעד אמר כי אין מצווה גדולה יותר ביהדות ממצוות הגר החי בתוכנו. בנימין יסעור מקיבוץ מגן אמר, כי רה"מ שמיר אומר שהפלשתינאים אינם מסתפקים בשטחים, אלא רוצים גם את יפו וואדי ערה, ואנו לעומתו נדגיש את העובדה, כי המדינה חזקה וצה"ל חזק ויש בכוחנו להגן על מדינת ישראל גם בלא השטחים. באי העצרת חתמו גם על עצומה הקוראת להענות ליוזמה אמריקנית לשלום, ובתוכה את העקרון להעברת הרצועה לשלטון ערבי במסגרת הסכם השלום.

סרטי תעמולה של אש"ף לחיזוק ידי המתקוממים

ניצה רימון

"התקשורת מהווה היום מכשיר אסטרטגי של הטרור", אומר ד"ר ברוך גיטליס מנהל המכון ע"ש הארי קארן למחקר תעמולה.

ד"ר ברוך גיטליס ירצה היום במסגרת יום עיון בנושא קולנוע, אש"ף וטרור, במרכז לחקר התעמולה בבית יד לבנים בהרצליה. במהלך הרצאתו יוקרנו סרטים שהופקו ע"י מח' ההסברה של אש"ף. הסרטים יועדו לתצוגה פנימית לחיזוק ההתקוממות בשטחים. לדעת ברוך גיטליס, הסרטים מתוחכמים מאוד מבחינה תעמולתית, ובהם קריאה לאחוז בנשק.

ביום העיון ירצה גם ד"ר מרדי בנושא הטרור המודרני ואמצעי התקשורת.

כוהן דת שיעי בלבנון: הקטיושות נופלות אצלנו

יהודה צור

אחד מכוהני הדת של העדה השיעית בדרום לבנון, תקף אתמול בחריפות את האירגונים המשגרים קטיושות נגד ישראל. השייך עבדול אמיר קבלאן פרסם גילוי דעת בו הוא מציין שהנפגעים העיקריים מירי קטיושות, הם דווקא תושבי הכפרים ברצועת הבטחון. השייך קבלאן מכנה את אנשי חיזבאללה והאירגונים הפלשתינאיים "מחרחרים ומגרי לב", שכן "הם יורים כמה טילי קטיושה מצפון לליטני ואחר כך נמלטים".

הוא מציין שבחודשים האחרונים רוב הנפגעים הם דווקא תושבי רצועת הבטחון ובעיקר שיעים, משום שהקטיושות נופלות ברוב המקרים בישוביהם. השייח' קבלאן אומר גם שנפילת קטיושות בגליל גורמת לתגובות לא שקולות מצד צה"ל, וכך נפגעים תושבים נוספים.

השייח' קורא לאירגונים להפסיק את ירי הקטיושות. אולם השייח' אינו מוותר על המשך המאבק לשיחרור דרום לבנון. הוא דוגל בהמשך התנגדות לצה"ל וצד"ל, בדרך של פיגועים ברצועת הבטחון, תוך שימוש באמצעים מתוחכמים.

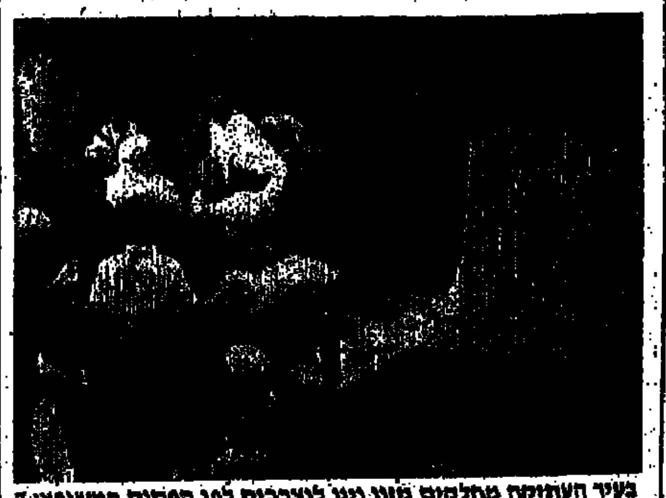

בעיר העתיקה מחלקים מזון ויין לנצרכים לפני הפסוק המשונה: 7 ימים תאכלו חינם – כאן (צילום: אליהו הראתי)

טלוויזיה

(כ) כתוביות מיוחדות ללקויי שמיעה.

09.00 עד כאן, חדשות קול ישראל. 09.05 שעת כושר. 09.15 עדי סיפור, הוקו והתמיהה. 09.25 רחוב סומסום. אביב הגיע פסח בא — אביב בסבע בגע הפסח ברחוב סומסום. 09.55 הרפתקאות בגן חיות (פרק 23). 10.20 ספורט לגו. 10.25 סוכן חשאי מ.י.ל (פרק 12). 10.45 זכוכית (פרק 5): תוצ. 11.10 תמונות בתחרות. 14.00 עד כאן, חדשות קול ישראל. 14.05 סרט קולנוע, ברנשים ותתיכות. לוטננט בראנדון (מרלון ברנדו) קיקי) מזמין את נתן דטרויט (פרנק סינטרה) למשחק, למרות שנתן הבטיח לארוסתו, זמרת מועדוני הלילה אדלאיד (וויוויאן בליין), כי יפסיק להמר הוא מתפתה רתוף 1000 דולר. ההזדמנות מגיעה ברמות סקיי מסטרסון (מרלון ברנדו) המוכן להמר על כל דבר. נתן מתערב עמו על 1000 דולר כי לא יצליח לקחת עמו להוואנה את הנערה שבסמה יקרא נתן. התתיכה היא שרה בראון (ג'ין סימונס). מסטרסון מצליח לשכנע את שרה לבוא עמו להוואנה ובסופו של דבר הם מתאהבים אחד בשני. 16.25 סדרה חדשה, עדי הזהב הבטחתה: שלושה ילדים ברחוב אמריקה בתקופה כיבוש ספרד. 16.50 40 עד כאן. מידע הסטורי, 40 שנות מדינת ישראל. 17.00 ערב חדש, מנחה: אילנה דיין. 17.30 זגב לתרשות. 18.00 המרובעים, שם הפרק: פרשת השומרון. 18.20 קטנטן, סרט הנפשת. 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 נקודת מוצא. הנושא לדיון: פולקלור־ישראלי. משתתפי התכנית ירונו על החיקוי באורחות חיים, מנהגים ולבוש. 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 סרט טבע תיעודי, נמרים באזור ים המלח. את הסרט צילם צוות טלוויזיה גרמני. הצוות עקב בטלפוטו אחר אורחות חייהם של הנמרים, שהתגלו במדבר יהודה, באזור ים המלח, במשך 4 שנים. 21.00 מבט לחדשות. 21.40 מבט שני. 22.20 סדרת דרמה אנגלית חדשה, שלי ודיק שלי. 23.10 מסך אישי, אהוד מנור מארח העם את השחקנית חנה מרון. 23.50 פסוקו של מקום. נעיף מבט אל דרך ארץ פלשתים, המצוייה במרשה בשלח, הנקראת בשביעי של פסח חדשות הלילה.

ערוץ 2

18.30 קימבה, האריה הלבן. 18.55 מבחר סרטי ריסנוי. 19.00 סדרה תיעודית, איזון שביר. פרק ראשון: תוספה ביער. 20.00 האורטוריה ישראל במצרים, מאת הנדל. 21.30 לקט שירים של סיניטה וסטינג.

רדיו

"קול המוסיקה"

06.02 "צלילי בוקר". 07.05 "בהאזנה ניגוחה" של פיליס עמנואל באקו 5 פולונזים: היידן: סונטה מס' 30, ברה מג'ור, לפסנתר; ויוטי: קונצ'רטו מס' 16, במי מינור, לכנור ותזמורת; מוסאו: קטע קונצרטי ל־4 קרנות ותזמורת; בטהובן: סימפוניה מס' 8, בפה מג'ורה. מוצרט: אדג'ו במי מג'ור לכנור ותזמורת, ק. 261. 09.00 "קונצרט בוקר" ראמו: מעולות מתוך "זורואסטר"; היידן: קונצ'רטו מס' 11, ברה מג'ור לפסנתר ותזמורת; פולנק: השיר "ליל שלג"; דביסי: טויסה זעירה; מאהלר: 4 שירים מתוך "קרן הפלא של הנער"; ליסט: קונצ'רטו מס' 2, בלה מג'ור, לפסנתר ותזמורת. 11.57 "פינת השיר" — משירי אבא קובנר. 12.00 "מנהורטיה". 13.05 "בהאזנה ניגוחה" גלינקה: סימפוניה על נושאים רוסיים; צ'ייקובסקי: וריאציות רוקוקו אופ. 33; אורינסקי: לילות מדריו; רימסקי קורסקוב: שחרזאדה. 15.00 "מוסיקה צעירה". 16.00 "מאולמי הקונצרטים בעולם" הנוו. הקוא. של ספורצהיים/יוליוס קאר ברטולין מוצרט: דיוורטימנטו ק. 138; פרגולזי: סונטה לארבעה ולדימיר טוגלו. "לזכרו של פרגולזי" לטנור ותז. לינצבאו מאנה: סוף מרנרה לכלי קשה. 17.30 "עלית" הקונצרט אף מיוזיק; מדריגלים ושירי תהנה. 18.00 "מפרץ התקליטים". 19.00 "פניני אופרה" קטעי שירה ומוסיקה לבאלט מתוך האופרות "אאידה", "כח של גורל" ו"ערביות סיציליאני" מאת ורדי. 20.05 "אינטרלוד". 20.27 "פינת השיר". 20.30 קונצרט "קלאסיקל" הנוו. הסימפוניה יט רשוויץ/פיטר מארק; סולנית: מרינה לויט. סופרן/אלן גלסמאן טנור מרקו אופרה מאת: בליני, ורדי, סניצ'ר, לאונקבאלו, דוניצטה ומסקניה. "אנתולוגיה קטנה לשירה": "באב הבוולה משירת גבריאל פיירל עם המשורר שלמה לאור. 23.00 "מחוזרי יצירות" מוצרטו מוסיקה קאמרית עם כלי נשיפה שוברט: סימפוניות.

רשת א'

07.30 "רדיו־קל". ... "חוגה", עם גני תגורל. 09.05 "טלודיה", שירות מידע. 10.05 "שידיקור", מחולות ושירים. 11.05 "פניני בוקר" עם גרשון חזר. 12.05 "מעורב ירושלמיבנה". 13.00 חדשות ותכניות באנגלית. 13.30 חדשות ותכניות בצרפתית. 14.05 "בראש צעיר" לילדים ולנוער. 15.30 "ואנציבליסטה המתחדשת" "חסים בינלאומיים בעידן הגרעיני", הכח הגרעיני הסיני ומשמעותו האזורית והגלובלית" ד"ר יצחק שיחור. 16.05 "מועדון שעון הזהב", מעולמו של הפרס והמבוגר. 17.10 "צבעי הקשת": "שירים: מסורת אידופית". 18.05 "מינחת ערב". 19.05 סיכום המשנה היומית. 19.03 שידורים לעולים. 22.05 "שניצו יחד וכל אחד לחוד", סוף ומנתנו יובב צילה/כץ.

רשת ב'

07.00 "הבוקר הזה". 08.05 "עושים עניין". 09.05 "בראש צעיר" לילדים ולנוער. 10.05 "כל־צבעו הרשת". 12.10 "אלקדאלף" "בית", עם אהוד מנור. 13.05 "בחצי היום", חדשות ומזמונים. 14.05 "לראות או לא לראות", יומן חדשות לתרבות ולאמנות. 14.30 "בת צחוק", הור והמור. 15.05 "תוצרת הארץ", שירים עבריים. 15.55 "קראתי ספר", קוראים ממליצים. 16.05 "יומן כלכלה". 16.30 "על מספרים ואנשים", מגזין המשק והחברה. 17.05 "רגעי קסם". 18.05 "שירים מטולטלים". 18.45 היום בספורט. 19.00 "היום הזה". 19.35 "עולם חדש", מגזין חדשותי לענייני הארם וסביבתו. 20.05 פרקי חזנות "בכשחך", מזמור שיר 22.05 "שוטטות", עם דני אלדר. 00.15 "להאחו בחלום", שירים לסיומו של יום.

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת. מבוא לתולדות המתמטיקה, לקראת סופה וניוונה של המתמטיקה היוונית. מרצה: פרופ' שבתאי אונגורו. 06.30 "פוקחים עין". 07.07 "שבע אפס שבע", עם איתן ליפשיץ. 08.00 בוקר טוב ישראל. 09.05 "אילה בוקר". 10.05 "עשר", שירים עבריים. 10.55 "לא סמים" — פינה יומית. 11.05 "בכוך לעכשיו", עם רפי רשף. 13.05 "רד רה יומי". 13.55 40 לאחור", סיפור היום בתש"ח. 14.05 "מגישה יומית", עם יצחק כן־נר. 15.05 "שירים לתג" במסגרת התוכנית תשורר הנציחה הנסשית החגיגית לכבוד שבוע הצנחן. 16.54 באופן מילולי, פינתו של אבשלום קור. 17.00 "ערב טוב ישראל". 18.05 "שעה קלה על כלכלה". 18.45 "חמש עשרה קטנות". 00.05 ציפורי לילה — עם אביתר מרינה. 02.00 לא רוצים לישון. 05.00 צלילי בוקר.

שידורי צה"ל 1

19.05 "לאן הגענו" — אנשים, אירועים חדשות וישנות מארבעים שנות עצמאותנו. 19.57 הודעות לחיילים. 20.05 "בעיקר מוסיקה", המכללה המוסיקלית. פרופ' יצחק סדאי מגיש סדרת הרצאות בנושא "יסודות והכרה של המוסיקה". 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת. מבוא לתולדות המתמטיקה, לקראת סופה וניוונה של המתמטיקה היוונית, מרצה: פרופ' שבתאי אונגורו. 22.05 "על הרכש ועל הכייפאק". 22.55 "לא סמים" — פינה יומית. 23.05 "עשרים וארבע — היום שהיה". 23.55 "שיחת חצות", עם הסופר יגאל־לב.

שידורי צה"ל 2

19.05 "שליפה מהמותן". 20.05 "צרפ" עם אבריאלי גלגל־שידור מתערוכת הצנחנים בככר רמב"ם ברמת־גן. 21.57 הודעות לחיילים. 22.05 "העסקת עשר", עם מיכל ניב. 23.05 "קול הג'אז חוה".

רשת ג'

06.04 "בחורה לאושר". 07.07 "שיר בבוקר בבוקר". 09.05 "גימלים", עם מיכל שמואלי. 10.05 "דברים טובים". 11.05 "שבעים מי יודע". 12.05 "אהבה יומיומית". 13.05 "רק כימי ועל". 14.05 "לי ולך", שיר וברכה. 15.05 "תרש, חריש ומהורש". 16.05 "הצגה יומית". 18.05 "מקום בצמרת". 21.05 "אדום עתיק". 23.05 "פניני ג'אז", עם לאה ליאור.

קולנוע

תל־אביב

9.30 ,7.15 ,4.30

אסתרו: הסיציליאני — 9.40 ,7.15 ,5

אורליו: מוכת ירח — 9.30 ,7.15

בדיזנגוף: חיזור גורלי — 9.30,7.00,4.30

גת: שאלה של שפיות — 9.00 ,6.00

גורדון: בצילו של הלם קרב — 9.30 ,7.00

דקל: חשור — 9.30 ,7.00 ,5

דרייב אין: הבטלנים — 7.45

סקס — 12.00

הוד: עבודה בעיניים — 9.30 ,7.15 ,5

לימור ודיש: ריקוד מושחת — 9.30 ,7.15,4.30

סינמה 1: סגור לרגל שיפוצים

סינמה 2: סגור

פאר: ת"א לוס אנג'לס — 9.30 ,7.30 ,5

פאריס: יהושע יהושע — 9.30 ,7.15 ,2,12

רב־חן:

חן 1: מעקב צמוד — 9.50 ,7.30 ,5

חן 2: אימפריית השמש — 9.45 ,7.25 ,5

חן 3: הקיסר — 9.45 ,7.40 ,4 ,2 ,11

חן 4: תרגילים בחיזור — 9.45 ,7.40 ,5 ,2 ,11

חן 5: אי אפשר לקנות אהבה — 9.40 ,7.30 ,5 ,2 ,11

שחף: מוכת ירח — 9.30 ,7.00 ,4.30

תל־אביב: הנרדף — 9.30 ,7.15 ,5

תכלת: החולמים — 9.35 ,7.00 ,4.30

לב:

לב 1: תופשה בכפר — 10.00 ,7 ,5 ,2

לב 2: סובלנות — 9.50 ,7.15 ,4.30 ,2

לב 3: מלאכים בשמי ברלין — 10.00 ,8 ,5 ,2

לב 4: שובו של מרטין גר — 10.00 ,7.50 ,5 ,2

מוזיאון ת"א: עיניים שחורות — 7.00 ,9.00

רמת־גן

אואזיס: שאלה של שפיות — 9.30 ,6.40 ,4

לילי: ת"א־לוס־אנג'לס — 9.30 ,7.15

רב־גן:

גן 1: מעקב צמוד — 9.40 ,7.20 ,5

גן 2: אמפריית השמש — 6 ,9

גן 3: ללא מוצא — 9.40 ,7.30 ,5

גן 4: הקיסר האחרון — 9.15 ,6.15

ירושלים

אדיסון: הנרדף — 9.50 ,7.15 ,4.30

אורנע: אי אפשר לקנות אהבה — 9.15 ,4.30

רון: חשור — 9.00 ,7.00 ,4.30

בית אגרון:

לאסי שובי הביתה — 10.00

הקוסם מארץ עוץ — 11.45

עשרת הדיברות — 14.00

יום במלכודת — 18.00

סרט מסוגן — 20.15

מוני פיתון – טעם החיים — 22.00

מופע הקולנוע של רוקי — 24.00

כפיר: חיזור גורלי — 9.30 ,7.00 ,4.00

אורגיל: אימפריית השמש — 8.30

מיטשל: חיזור גורלי — 9.15 ,7.00

מטורי: ריקוד בחשיכה — 9.15 ,7.00

תבירה: סגור לרגל שיפוצים

עדן: עבודה בעיניים — 9.00 ,7 ,4.30

תיאטרון ירושלים: להתראות ילדים — 11.45 ,18.45

חיפה

אורה: הנרדף — 9.15 ,7.00 ,4.30

רון: אי אפשר לקנות אהבה

עצמון 1: עבודה בעיניים — 9.00 ,7.00 ,4.30

עצמון 2: חיזור גורלי — 9.15 ,7.00 ,4.30

עצמון 3: ריקוד מושחת — 9.15 ,7.00 ,4.30

רון: מוכת ירח — 9.00 ,6.30 ,4

רב־אור:

רב־אור 1: מעקב צמוד — 9.15 ,6.45

רב־אור 2: הקיסר האחרון — 9.15 ,6.00

רב־אור 3: החשוד — 9.15 ,6.30

אורלי: יופיו של החטא — 9.15 ,6.45

קרן אור המחודש:

ת"א לוס אנג'לס — 9.15 ,7.00 ,4.30

פאר: הסיציליאני — 9.10 ,7.10 ,5.00

נתניה

שרון: ריקוד מושחת — 9.15 ,7 ,5

חולון

סביון: חיזור גורלי — 9.30 ,7.15 ,5

מגדל: שאלה של שפיות — 9.00 ,6.00

ארמון: ת"א לוס אנג'לס — 9.30 ,7.30 ,5

בת־ים

עצמאות: הנרדף — 9.30 ,7.15 ,5

הרצליה

תיכל: עבודה בעיניים — 9.30 ,7.15

פתח־תקוה

היכל 1: עבודה בעיניים — 9.30 ,7.15 ,5

היכל 2: חיזור גורלי — 9.30 ,7.15 ,5.00

היכל 3: הנרדף — 9.30 ,7.15

עפולה

כפר־תבור: עבודה בעיניים — 9.00

ראשון־לציון

רון 1: עבודה בעיניים — 9.30 ,7.30

רון 2: מוכת ירח — 9.30 ,7.15

תיאטרון

הבימה התיאטרון הלאומי

הערב יום ג', 5.4

מעגל הגיר הקווקזי: 20.30

אנשים קשים: 20.30

מירלה אפרת – בית החייל: 21.00

צוותא לתרבות מתקדמת

יום ג' 5.4 בשעה 20.30

סולמות

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים

מזור – חביבה רייך 20

חולון

אהרון – הופיין 52 חולון

ירושלים

אליטון – ישעיהו 10

נתניה

הנשיא – שד' וייצמן 36

פתח־תקוה

מיניפארם – שפרינצק 20

תל־אביב

הקריה – אבן־גבירול 19

השל"ה – קופ"ח מכבי השל"ה 7

חיפה

חניתה – חניתה 22

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז

● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר – כל המחלקות – כל השבוע.

● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה – כל המחלקות – כל השבוע.

● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב – בימים ב', ד', ו' – כירורגיה ופנימית. ילדים – כל השבוע.

● בית החולים איכילוב, תל־אביב – בימים א', ג', ה' שבת – כירורגיה ופנימית.

● בית החולים וולפסון, חולון – כל המחלקות – כל השבוע.

● בית החולים אסף הרופא – כל המחלקות – כל השבוע.

נתניה

● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים – כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים

שערי צדק – ילדים, כירורגית, אורטופדית, עיניים

ביקור חולים – פנימית, נשים, א.א.ג

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'-ה' כי 08.00–20.00. בימי ו': 08.00–15.00. טלפונים: 03־433300, 03־433500.

יד ביד – ארון קשבת במלפון לילד ולנוער – קו לנוער במצוקה

ירושלים – 02־243358

ת"א – 226027 (24 שעות)

חיפה – 04־229488 (11.00–20.00)

גליל מערבי – 04־922222

קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ו־ה' – טל. 222752.

"קו פתוח" – ארון קשבת לילדים ובני־נוער 03־281680 (24 שעות)

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל

בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות: 21.00—23.00. בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 24.00—18.00. בשבתות ובחגים בין השעות: 21.00—15.00.

הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649.

בחיפה: רחוב הגפן 26, קומה ג', טל' 531366. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה

המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00–9.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.

דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה ג', טל: 294869, 03־285822.

מרכז סיוע לקורבנות אונס

לרעננה ואיזור השרון, טל' 052־32452 בימים א'—ה' בשעות 21.00—17.00.

עזרה ראשונה נפשית

ער"ן ירושלים — טל' 02־227171.

ער"ן תל־אביב — טל' 03־5461111.

ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03־5261113.

ער"ן חיפה — טל' 04־672222.

ער"ן כרמיאל (גליל מערבי) — 04־988410.

ער"ן נתניה — טל' 053־335316.

ער"ן כפר־סבא — 052־913999.

ער"ן באר־שבע — טל' 057־418111.

סילוק מיטורים

מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101, רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 5781111, רמלה — 101, טל' 08־221022, עפולה — 101, טבעון — טל' 065־93334, טלפון 04־931401, נהריה — טל' 04־623333, בת־ים — טל' 5511111, באר־שבע — טל' 057־74767, שה"ל בגוש דן, טל' 03־534646.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה – טל' 100, באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת – טל' 100. אילת – 244; חדרה – 22444.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה:

בימים א'-ה': 16.00

בימי ו' וערבי חג: 11.30

מחיפה לבני־ברק וירושלים

א'-ו': 7.00

מתל־אביב לחיפה:

בימים א'-ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00;

בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.

מתל־אביב לנהריה:

בימים א'-ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.

בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.

מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב:

בימים א'-ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 16.30, 16.30, 17.30, 19.30.

בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.

מנהריה לחיפה ותל־אביב:

בימים א'-ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.44, 16.33, 18.38

בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35

הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ותום אחרי חג בלבד.

המשטרה חסמה את כניסתם של כהנא ומרעיו לאום אל פאחם

הפגינו ליד מחסום המשטרה, וחמישה נעצרו ● סגן ראש העירייה: מתארחים אצלנו יהודים טובים, אתם — בלתי רצויים

קאסם זייד, שלמה גלזר

דרכם של מאיר כהנא, יחד עם עשרות מחברי תנועתו, נחסמה אתמול על־ידי כוחות משטרה גדולים בצומת ברקאי. המשטרה, שהקימה מחסום במקום אסרה עליהם להמשיך לאום־אל־פאחם.

כהנא הגיע אתמול בשעות אחה"צ בראש קבוצה גדולה, באוטובוס שעליו נתלו שני שלטים גדולים: "אום־אל־פאחם מסוכנת", ו"מאפיש פלשתין — אין פלשתין".

עם האוטובוס הגיעו גם 13 כלי רכב פרטיים. הם נעצרו במחסום המשטרה ונאמר להם שעליהם לעזוב את המקום. הם יצאו מהמכוניות והחלו להפגין.

מפקד משטרת מרחב העמקים, ניצב משנה דני טביב, הודיע להם שההפגנה היא בלתי חוקית ודרש מהם להתפזר. במקום זאת, ניסו חלק מהם לפרוץ את המחסום ותקפו את השוטרים, חמישה נעצרו, ובימים הקרובים יוגשו נגדם כתבי אישום. לאחר מעצר החמישה, הסתלקו המפגינים.

ארבעה חברי "כך" ונוספים נעצרו כשהגיעו מצפון באוטובוס "אגד" לצומת אום־אל־פאחם, שם התכוונו להמתין לבואו של כהנא. בעיר לא ניכרה תכונה מיוחדת לקראת הביקור הצפוי.

סגן ראש עיריית אום־אל־פאחם, ואחיד ג'ברין, נמצא אותה שעה במקום, התפתח ויכוח קולני. ג'ברין אמר כרוזו לשוטרים, "תנו להם להיכנס, ונראה אם הם גיבורים".

איש תנועת "כך" אמר לסגן ראש העירייה: "זו מדינה שלנו וכמו שאתם מטיילים בתל־אביב אנחנו רוצים לטייל באום־אל־פאחם".

ג'ברין ענה, "באום־אל־פאחם מתארחים עכשיו עשרות יהודים טובים. אבל אתם אורחים בלתי רצויים".

ג'ברין סיפר, שהפעם בניגוד לביקורו הקודם של כהנא, שמעה העירייה בעצתם של מפקדי המשטרה, ושמרה את כוונת הביקור בסוד. רק ראש העירייה, סגניו ועובדיה הבכירים הוכנסו בסוד העניין.

ג'ברין שיבח את התנהגות המשטרה, וסיפר עוד שביום א' התקשרו עשרות קבוצות, ביניהן צעירי מפ"ם, שרצו להגיע לאום־אל־פאחם כדי למנוע יחד עם התושבים את כניסתו של כהנא לעיר. העירייה שהחליטה לשמור על פרופיל נמוך דחתה באדיבות את הצעות הסיוע.

מתח גבוה בטיסה למצדה

חברת החשמל משלימה הנחת קו מתח גבוה למצדה. לראשונה השתמשה החברה במסוק כדי להתגבר על תנאי השטחים הקשים (צילום: יעקב כץ)

משטרת ירושלים ערכה חיפוש במשרדי מערכת "אלפאג'ר"

עתי"ם

משטרת ירושלים ערכה אתמול חיפוש במשרדי מערכת "אלפאג'ר" בירושלים המזרחית.

הבדיקה במערכת העיתון נערכה, לדברי המשטרה, במסגרת הבדיקות השגרתיות שעורכת המשטרה במערכות העיתונים ובבתי הדפוס בירושלים המזרחית, כדי לבדוק את החומר המודפס במקום ולגלות אם לא הודפס חומר אסור לפרסום.

השוטרים בדקו את זהותם של האנשים שנמצאו במערכת, וכן את החומר המודפס. בתום הבדיקה עזבו השוטרים את משרדי המערכת בלי שלקחו חומר כלשהו.

רחם חסר רחמים

תופעה יוצאת דופן, בה טרף רחם (עוף דורס המקנן בארץ כקיץ) גוזל של נשר נצפתה אתמול ע"י צפרים של מרכז הדורסים בחברה להגנת הטבע בנחל עמוד.

הצפרים עסקו בהקמת תחנת תצפית על קינון דורסים לקראת כנס החברה להגנת הטבע היום ומחר. לפני שטרף הרחם את הגוזל הוא השליך לעברו אבנים קטנות, ולאחר מכן תרד לקן וטרף את הגוזל.

זו פעם ראשונה שנראה רחם הטורף גוזל, שכן בדרך כלל נשארים הנשר או בת זוגו באזור הקן ושומרים עליו.

רשות שמורות הטבע הגבירה בימים אלה את הפיקוח באתרי הנוסף והטבע בצפון, כדי למנוע נזקי מטיילים. אתמול תפסו פקחים של הרשות משפחה שקטפה פרחי אירוס הגולן בצומת המפלים. הוגשה נגדם תלונה והם יועמדו לדין פלילי.

הנוער בתנועה

כ־50.000 חניכים של 12 תנועות הנוער הציוניות במדינה יצאו למסעות חג הפסח. בתמונה: חברי "המחנות העולים" בהרי ירושלים (צילום: קרן בנציאן)

פרס ושמיר יפגינו "אחדות יהודית" בפתיחת חגיגות המימונה בירושלים

מצפים שיותר ממיליון וחצי יתארחו בבתים ובאירועים שונים

אירועי המימונה יתקיימו במוצ"ש ובמשך יום א' שלאחר חג הפסח, ברחבי המדינה, בסיסמא "חשמת ישראל — ארבעים שנות עצמאות".

משערים, כי יותר ממיליון וחצי יתארחו בכל חגיגות המימונה שהיקפן השנה חסר תקדים, והאורחים יבואו אל דלתות פתוחות בכמאה אלף בתי אב בכל רחבי המדינה, בשישים מרכזי חג שיהיו פזורים מרמת הגולן ועד לאילת, וכן במאות מסעדות ובתי קפה. נמסר במסיבת עיתונאים שהתקיימה אתמול בירושלים.

הרב ישראל מאיר לאו, רבה הראשי של נתניה ונשיא המועצה הציבורית לחגיגות המימונה ולאחדות העם, וסם בן־שטרית, יו"ר תנועת "איחוד", היוזמת והמארגנת את מסורת המימונה בישראל, מסרו כי השנה יקיימו גם בחו"ל בארצות רבות, את מסורת המימונה. בארה"ב ישתתפו באירועי המימונה שיתקיימו בוושינגטון, בניו־יורק ובלוס אנג'לס גם שגרירי מצרים, תוניס ואלג'יר.

במעמד הפתיחה הרשמית של המימונה, במוצ"ש, בבית אלישבע בירושלים, ישתתפו ראש הממשלה, יצחק שמיר, וממלא מקומו שמעון פרס "במשותף" ובהפגנת "האחדות היהודית".

● בנאום המפלגה הקומוניסטית הסוכייטית, "פראוודה" תקף אתמול דוף סיצר, המתייחס לדיון מערביות על "גאורבוזודאה" המוחמת באומניה, והאשים אותן בליבוי יצרים ... לאומנות.

שריד: למצות את הדין עם חיילים, ששלחו צעיר אל מותו בראש עמוד של מתח גבוה

אבי בניהו

חבר ועדת החוץ והבטחון של הכנסת, יוסי שריד, תובע מהרמטכ"ל ומהפרקליט הצבאי הראשי למצות את החקירה ואת הדין עם מסקרים וחיילים שהורו שלושה לערבי עובר אורח במחנה הפליטים עסכר להסיר דגל אש"ף ורימוני גז מקו מתח גבוה. הצעיר התחשמל ומת.

במכתב לרמטכ"ל ולפצ"ר כותב ח"כ שריד: "במקרה זה אין מדובר בהגנה עצמית אלא בהתנכלות זדונית לאדם על לא עוול בכפו, תוך זלזול מחפיר בחייו. כאשר חיילים ישראלים שולחים אדם אל חשמל במתח גבוה, הם חייבים להצטייד לא רק בהוראות, אלא גם בזיכרונות".

מלונאי ירושלים מודאגים מהנפילה הצפויה בתפוסה

בצלאל עמיקם

מלונאי ירושלים מודאגים מירידה תלולה במספר ההזמנות הצפויה לאחר פגרת הפסח. במסע הסברה נמרץ הם נפגשים עם אורחים אמריקנים רמי מעלה המגיעים לביקורים רשמיים, ומסבירים להם כי לתייר המבקר בישראל לא נשקפת כל סכנה. בקרב התיירים בבתי המלון מופצות גלויות מצויירות בשלוש שפות "הגענו לירושלים — בואו גם אתם". הגלויות ניתנות חינם לכל תייר והמשלוח הוא על חשבון המלון המארח.

בעלי בתי המלון חוזים שחורות לאור סיכומי מרץ. עד כה היתה נפילה של 25% לעומת אשתקד ואם תימשך, הרי שהירידה השנתית בתפוסה תגיעה לשבעים אחוז. נבדקת אפשרות להזמין לישראל כתבי טלוויזיה מתחנות מקומיות בערים הגדולות בארה"ב, כדי שיתרשמו במו עיניהם מהאווירה הנוחה הנעימה לתייר בארץ למרות הדיווחים הטלוויזיוניים הקשים.

עובדי בזק תובעים לתת להם תשתית שידורי הכבלים

אבשלום קווה

נציגות עובדי "בזק" וההסתדרות הכללית עתרו אתמול לבג"ץ בדרישה למתן צווים על תנאי וצווי ביניים נגד שר התקשורת, גד יעקבי, חברת "בזק" והמועצה לשידורי כבלים.

העתירה היא בעניין התחייבות השר לשעבר, אמנון רובינשטיין, כי עובדי "בזק" יקבלו על עצמם את הכנת התשתית לשידורי כבלים בארץ.

את העתירה הגישו עורכי הדין חנן מלצר (נציגות העובדים) ואלי מיטל (האגף לאיגוד מקצועי) ולפיה, התחייב שר התקשורת לשעבר לתת זכות מועדפת לעובדים להקמת התשתית.

לפני חודשים מספר הודיעה הנהלת בזק, כי היא מתכוונת לפרסם מכרז, והעובדים רשאים להגיש את מועמדותם כמו שאר החברות המעוניינות. לפני שלושה חודשים הכריזו העובדים על סכסוך עבודה.

קיסר ערך ביקור היכרות עם הנהלת ההסתדרות הציונית

יוסף גלילי

"עלינו לחדש את הברית בין הסתדרות העובדים לסוכנות היהודית ולהסתדרות הציונית העולמית" אמר מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, בביקור ראשון אצל הנהלת ההסתדרות הציונית החדשה.

יו"ר הנהלה הציונית, שמחה דיניץ, הציג את חברי ההנהלה בפניו, ובדיון הוחלט לבחון הפעלת פרוייקטים משותפים בשני המוסדות.

קיסר, דיניץ וחברי ההנהלה התארחו במרכז הקליטה "בית קנדה" בשכונת תלפיות מזרח בירושלים, ושוחחו עם העולים.

בתום הביקור הופיע מזכ"ל ההסתדרות בפני עובדי הסוכנות היהודית ודיווח להם על המו"מ הקשה הצפוי להסתדרות עם המעסיקים, הדורשים לבטל את תוספת היוקר.

באסם שכעה זכה בתביעתו לחידוש דרכונו הירדני

רויטר

ראש עיריית שכם לשעבר, באסם שכעה, זכה בתביעה משפטית שהגיש נגד שלטונות ירדן, שסירבו לחדש את דרכונו הירדני — מסרו אתמול מקורות משפטיים ברבת־עמון.

שכעה, שרגליו נקטעו ב־1980 בפיצוץ במכוניתו, הגיש בנובמבר אשתקד תביעה משפטית, כאשר מחלקת המודיעין הירדנית דחתה את דרישתו לחידוש הדרכון "מנימוקים ביטחוניים".

לפי החוק הירדני, דרוש האישור של מחלקת המודיעין לשם הנפקת דרכונים לאזרחים שאינם תושבי ירדן.

"חיזבאללה" תקף מחסום של "אמל" בדרום לבנון

סי"צ

ביירות — מתיחות השתררה בדרום לבנון בעקבות התנגשות אתמול בין אנשי המליציה השיעית אמל לבין אנשי חיזבאללה באזור נבטיה — מסרו מקורות שונים.

בעקבות חילופי דברים ביום ראשון ליד מחסום של אמל בכניסה לכפר חרוף, תקפו אנשי חיזבאללה, אתמול לפנות בוקר ופצעו שני אנשי אמל ששמרו על העמדה הזו.

כן נמסר מטעם חיזבאללה, כי אנשים חמושים ערכו חיפושים וביצעו מעשים ואגריליים" ביום שני בבוקר במרכז לחלוקת סיוע איראני, באזור נבטיה.

המליציה השיעית הקימה אתמול מחסומי דרכים נוספים באזור צור, "כדי למנוע את התפשטות התקריות".

נעצרו 7 חשודים ברגימת כלי רכב בכביש החוף

החשודים, תושבי הכפר ג'אסר א־זרקה וביניהם 5 נערים

יואב אביב

משטרת מרחב חיפה עצרה אתמול לפנות בוקר שבעה מתושבי הכפר הערבי ג'אסר א־זרקה בחשודים ביידוי אבנים על כלי־רכב בכביש החוף.

שלשום סמוך לשעה 7 בערב נרגמו שתי מכוניות פרטיות שעשו דרכן בכביש המהיר מתל־אביב לחיפה. שני אוטובוסים שחלפו במקום באותה שעה נרגמו אף הם באבנים. שמשתו הקידמית של אוטובוס בקו 900 נופצה ולמרבה המזל לא נפגע איש מנוסעי האוטובוס.

נהגי המכוניות הגישו תלונה על המקרה בתחנת המשטרה בזכרון יעקב ולמקום הוזעקו כוחות משטרה גדולים שפתחו בסריקות.

סמוך לחצות נרגמו מכונית פרטית וניידת משטרה באיזור גשר עתלית.

מפקד מרחב חיפה, תת־ניצב יעקב חביב, הורה להגביר את הסריקות ולפנות בוקר נעצרו שבעה מתושבי הכפר הערבי ג'אסר א־זרקה, ביניהם חמישה נערים. בחקירתם במשטרה הודו שניים מהחשודים ביידוי האבנים.

היה זה המקרה השביעי בו מותקפים כלי רכב באיזור כפר ג'אסר א־זרקה. במקרה אחד הניחו נערים מחסום אבנים על הכביש המהיר חיפה־תל־אביב כתוצאה ממנו נפגעו שני כלי־רכב. בשני מקרים אחרים הונחו מחסומים על מסילת הברזל המוליכה לתל־אביב ולפני כשישה ימים הושלכו שני בקבוקי תבערה על שתי מכוניות שחלפו במקום. החשודים שנעצרו עד כה והודו בכל המקרים הינם תושבי הכפר.

מפקד מרחב חיפה, תת־ניצב יעקב חביב, אמר אתמול, כי המשטרה תכביד את ידה על מפרי הסדר.

נאשמים ביידוי אבנים

חסין חטאב בן 18 מנצרת ובן־דודו הקטין הואשמו בבית־המשפט המחוזי בנצרת ביידוי אבנים לעבר אוטובוס וניידת משטרה.

בכתב־האישום טוענת התובעת ערה סער, סגנית בכירה לפרקליט מחוז הצפון, כי ביום האדמה יידו שני הנאשמים אבנים לעבר אוטובוס וניידת משטרה שהגיעה למקום על מנת לחקור את יידוי האבנים.

גניבה פלא אלחוטית

איש זה יכול לגנוב שיחות טלפון, אפילו לחו"ל, מאנשים שברשותם מכשיר טלפון אלחוטי ללא חוסם (צילום: ורד פאר / י.פ.פ.א.)

עלייה תלולה במניות „אליאנס"

אלחנן הורוביץ

לאחר עליות שערים בארבעת ימי המסחר הקודמים, החל אתמול המסחר במניות במימוש רווחים ובמגמת ירידה, שנהפכה למגמה מעורבת אחה"צ.

עודף ההיצע במניות החופשיות היה קטן והגיע ל־300 אלף ש"ח בלבד. ההיצעים הסתכמו ב־1.8 מיליון ש"ח והביקושים ב־1.5 מיליון ש"ח. מהן עלו 1211, ירדו 126 ו־178 נשארו בלי שינוי. המחזור היה קטן והסתכם ב־4.3 מיליון ש"ח.

במניות ההסדר היה עודף ההיצע גדול יותר, שהגיע ל־1.3 מיליון ש"ח. ההיצעים הסתכמו ב־2.1 מיליון ש"ח והביקושים ב־829 אלף ש"ח בלבד. 8 עלו, 7 ירדו ו־11 נשארו בלי שינוי. המחזור הסתכם ב־3.1 מיליון ש"ח.

מדד המניות הכללי ירד ב־0.13%. המניות החופשיות ירדו ב־0.27% ומניות ההסדר ב־0.03%.

גלגלי הבורסה

בשוק איגרות החוב היו תנודות שערים עד 1.5% בצמודות למדד ועד 3% בצמודות לדולר. בקונצרנים נרשמו עליות קלות יחסית. ערך השוק של הממשלתיות הצמודות למדד ירד ב־0.02%. המחזור בשוק האג"ח הגיע ל־5.8 מיליון ש"ח.

במילוות קצר מועד נעו התשואות השנתיות בין 15.2% ל־17.4%, תוך מחזור של 30.8 מיליון ש"ח.

סל המטבעות עלה אתמול ב־0.03%, ל־1.7184 ש"ח, ושער הדולר היציג עלה ב־0.03%, ל־1.5599 ש"ח.

במסחר „בי־צרדי" במניות לפני הצהריים נרשמו רק ירידות שערים שנעו בין 0.3% (חברה לישראל) ל־2.5% (פועלי השק' וכלל ישראל 10). בהכשרת הישוב נמשכה הפסקת המסחר. המחזור בשלב מסחר זה הסתכם ב־832 אלף ש"ח.

במסחר במשתנים אחה"צ עלה שער אחד (של דיסק' השק'), לעומת 22 שירדו ו־6 שנשארו בלי שינוי. המחזור במשתנים התקרב ל־1.4 מיליון ש"ח. מדד המניות ירד מ־80.18 ל־79.56 נק', ב־0.86%.

במניות המשמשיות בלטה ביותר העלייה באליאנס ב־43.3% (אחרי שלוש פעמים „קונים בלבד"), ברטון אופציה עלתה ב־12.5%, טופר אופ' — ב־10.9%, נון 5 — ב־10.2%. לעומתן בלטה הירידה ב־15% ברדפטון. ב־10% ירדו טפחות מב' ש' ודובק ש' 15 שערים עלו יותר מ־5% ו־97 עד 5%. לעומתן ירדו 108 עד 5% ו־18 יותר מ־5%. החלוקה באחוזים היתה: 30% מכלל ה„חופשיות" ירדו, 27% עלו ו־43% נשארו בלי שינוי.

במניות ההסדר שפדיונן ב־1988 נעו עליות השערים בין 0.1% (אי די בי ב' ודיסקונט א') ל־0.2% (כלל ש"ח 7). לעומתן נעו הירידות בין 0.3% (אגוד רג') ל־1.5% (דיסקונט ב').

למנכ"ל רשות הדואר
יצחק קאול ומשפחתו
אתכם באבלכם הכבד על מות
האב
רשות הדואר
ההנהלה והעובדים

בפלילים

שוטרת שהורשעה בגניבה בחו"ל פוטרה מהמשטרה

זהבה מוזס

השוטרת מאיה מרוז, המשרתת במחוז תל־אביב, שהורשעה לפני שנה וחצי בגניבת מוצרים מבית כולבו בלונדון פוטרה אתמול ממשטרת־ישראל. לפני כשנה וחצי יצאה קבוצת שוטרים לסיור בלונדון ובמהלך הסיור נתפסה מאיה מרוז בידי קצין ביטחון באחד מבתי הכולבו כשברשותה מוצרים שלא שילמה עבורם. היא הורשעה על פי הודאתה והותר לה לנסוע לארץ. מאז דובר המשטרה ציין כי מאז שהגיעה לארץ, עסקה המשטרה בחקירת הפרשה, מאחר שהשוטרת הכחישה שגנבה את המוצרים, וטענה כי הודתה במעשה כדי להשתחרר ולשוב לארץ. לאחר פירסום דו"ח ארז על טוהר המידות במשטרה פורסם בעיתונים גם על המשך שירותה של השוטרת שהורשעה בפלילים בלונדון.

אתמול הודיע כאמור דובר המשטרה כי ועדת הערכה במטה הארצי, החליטה לפטר את השוטרת ממשטרת־ישראל.

שבע שנות מאסר לאונס בתו הקטינה

כתב „על המשמר"

תושב טבריה בן 35 נידון אתמול בבית המשפט המחוזי בנצרת לשבע שנות מאסר בפועל לאחר שהורשע באונס בתו הקטינה. מכתב האישום עולה כי הנאשם ניצל את העדרותה של אשתו מהבית לאחר שברחה למעון לנשים מוכות. הוא ביצע בבתו מעשה סדום ומעשים מגונים. באחד המקרים אנס אותה באכזריות. השופטים ציינו, כי חובה להרחיק את הנאשם מילדיו.

תושב ת"א חשוד במכירת „עוזי" לערבי מעזה

עתיים

— גונן זאבי (18) תושב תל־אביב, החשוד כי מכר תת־מקלע עוזי לבן מיעוטים בעזה נעצר אתמול בבית־משפט השלום בתל אביב לארבעה ימים.

חוקר המשטרה טען כי הנשק נגנב מחייל בבסיס צבאי ביפו שהיה בתורנות שמירה. בא כוח המשטרה רס"ל שבתאי גיל אמר בביהמ"ש, כי בתאריך 11 במרס נתפס תת מקלע עוזי עם מחסנית וכדורים ברשותו של בן מיעוטים תושב רצועת עזה.

התברר שהוא קנה את הנשק מבן מיעוטים אחר שהודה כי קנה את הנשק מהחשוד, וזאבי גונן ומכר אותו לחברו. החוקר הוסיף, כי שני בני המיעוטים נעצרו עד תום ההליכים המשפטיים נגדם.

החשוד הכחיש כי מכר את הנשק, אך הודה שהוא מכיר את בני המיעוטים. הוא טען עוד, כי קשריו עימם מעורערים והם טפלו עליו את העבירה המיוחסת לו. נציג המשטרה, שביקש לעצור את גונן לעשרה ימים טען כי מדובר בעבירה חמורה ביותר ויש לבסס את הראיות ולערוך עימותים בין החשודים בפרשה.

חשוד בנסיון לפצח כספת נעצר בתום מרדף

עתיים

בתום מירדף מלווה בירויות, נעצר אתמול צעיר בן 23 תושב אור יהודה, החשוד בנסיון לפצח כספת בתחנת דלק סונול „זיו אור" ברחוב הטייסים בתל־אביב.

סמוך לשעה 02.00 לפנות בוקר נתקבלה במוקד תחנת משטרת השכונות הודעה על חשד פריצה לתחנת הדלק.

שוטרי סיור שהגיעו למקום, הבחינו בשני חשודים, המנסים בלא הצלחה לפרוץ, בעזרת מכשיר קהה, את הכספת שבמשרדי התחנה.

כאשר הבחינו החשודים בשוטרים, הם נמלטו מהמקום והתפתח מירדף. במהלכו ירו השוטרים שתי יריות אזהרה באוויר. המשטרה עצרה כאמור חשוד אחד נעצר ואילו חברו, שזהותו ידועה למשטרה, הצליח להימלט מהמקום.

הוצתה ספינת דיג נוספת בנמל יפו

זהבה מוזס

עוד סירת דיג הוצתה אתמול בנמל יפו, הסירה של ששון ודרוש תושבי יפו. לספינה נגרם נזק קל.

נראה כי זהו נסיון נוסף במאבק כוח בין הדייגים הערביים ליהודיים על גביית דמי חסות בנמל יפו. ביום שבת התקבלו שתי תלונות על הטבעת סירות של דייגים יהודים בנמל.

ממשטרת תל־אביב נמסר, כי הרקע לאירועים עדיין לא ברור והמשטרה ממשיכה בחקירה.

לאהרל'ה ריבנפלד ולמשפחה
איתכם באבלכם במות
האב
קיבוץ המעפיל

לאחי יהודה גכטמן
משתתפים בצערך על מות אשתך
שרה גכטמן
מתאבלים: מרים ונטע מן
יונה גורודיסקי
וכל המשפחות

טלקס

● 500 אוטובוסים ניזוקו במהומות בשטחים

מראשית המהומות בשטחים ניזוקו 500 אוטובוסים של „אגד" ברמות חומרה שונות. מתוכם 27 נשרפו כליל.

הנזקים נגרמו בעיקר מיידוי אבנים וכן מהשלכת בקבוקי תבערה ופיזור מסמרים לפיצוץ הצמיגים.

לטענת „אגד" נגרם לקואופרטיב נזק של כמיליון דולר שאינו מכוסה על־ידי חברת הביטוח.

יוסף שמי

● מבנה ללא רשיון נהרס בעפולה

הוועדה לתכנון ובנייה יזרעאלים ביצעה אתמול באבטחת משטרת העמקים במחוז הצפון את פסק הדין של בית־המשפט בעפולה והרסה מבנה לא מאוכלס, שעמד על קרקע השייכת למנהל מקרקעי ישראל ואשר נבנה ללא רשיון בתוך שטח אש ליד הכפר מושריפה. (שע"ח)

● גידול של 40% בעליה מארגנטינה

בשלושה החודשים של השנה נרשמה עליה של 14 אחוז במספר העולים לישראל לעומת התקופה המקבילה אשתקד, אמר אתמול שר־הקליטה, יעקב צור, במהלך ביקורו בעכו.

הוא הדגיש, כי המספר הגדול ביותר של העולים מגיע מארגנטינה ונרשמה עליה של 40 אחוז במספר העולים מאותה ארץ לעומת השנה שעברה. לדבריו, נובע הדבר מהאבטלה הגוברת בארגנטינה ומחוסר הביטחון הפוליטי השורר שם. הוא ציין את יוזמתם של ראשי הערים כרמיאל ומגדל העמק, שנסעו לארגנטינה והביאו משם עולים ב„יבוא אישי".

שר־הקליטה מסר גם כי במספר הנושרים מקרב העולים מבריה"מ חלה עליה ושיעורם מגיע ל־80 אחוז.

יהודה צור

● מבצע התרמת דם

ארגון תורמי דם מתנדבים בישראל יערוך בימים הקרובים מבצע נרחב של התרמת דם בקרב חבריו והציבור הרחב. הציבור נקרא להשתתף בצורה פעילה ולבוא ולתרום דם ביום חמישי השבוע.

ההתרמה תתקיים בשיתוף עם מועדון „כספות הזהב" בבית־קפה „לנושקה" הנמצא ברחוב אבן־גבירול פינת רחוב הנביאים בתל־אביב. לתורמים יוגש כיבוד תינם. (עתי"ם)

● פוצחה כספת בתחנת דלק בחולון

כספת מבוטנת בתחנת הדלק „סונול" שברחוב המלאכה באיזור התעשייה בחולון, נפרצה אור לאתמול ומתוכה נגנבו 1200 ש"ח במזומן ו־10,000 ש"ח בהמחאות. המשטרה פתחה בחקירה.

אשר שילוני

ועדה מקומית לתכנון ולבניה
גליל מרכזי
שווקים שוק עירוני עכו
חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי גליל־מרכזי עכו נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965, כי במשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה גליל מרכזי בעכו, הוגשה בקשה לקבלת הקלה/שימוש חורג, בבניה בתיק מס' 1788/87־11 ע"י מר סאלח + סעיד +אחמד סעיד זביראת במקום סכנין בגוש 19280 חלקה 29 מגרש 1.
מהות ההקלה: בנית קומה שלישית במקום שמותר לבנות 2 קומות בלבד.
כל המעוניין רשאי להגיש התנגדות תוך 14 יום מיום פרסום הודעה זו, למשרדי הועדה המקומית לפי הכתובת: שווקים שוק עירוני, עכו מול מכבי־אש.
כ/משה מלע
יו"ר הועדה

עלייתם של „נאמני הר הבית" להר נמנעה על־ידי המשטרה

המשטרה חזרה בה מהסכמתה בשל האווירה המתוחה השוררת במקום בעקבות השמועות על הכאת המופתי ו„הנאמנים" הסתפקו בהקפת ההר

בצלאל עמיקם, עתיים

כמה עשרות מאנשי תנועת „נאמני הר הבית" הקיפו אתמול את ההר וסיירו במינהרות הכותל לאחר שהמשטרה מנעה מהם מלעלות על ההר.

המתיחות ששררה בעקבות הידיעות על התקרית עם המופתי של ירושלים, שייח' סעד אדין אל־עלמי, גרמה למשטרה לחזור בה מהאישור שנתנה לפני כמה ימים לגרשון סלומון וחבורתו לעלות להר.

מפקד מרחב ירושלים, תת־ניצב יוסף יהודאי, אמר, כי סיורם של „נאמני הר הבית" במקום עלול להלהיט עוד יותר את הרוחות.

חברי התנועה קיבלו בשקט את החלטת המשטרה. הם קיימו במקום עצרת שקטה וכה אמר גרשון סלומון: „יש לנו תחושה עמוקה של אובדן דרך. באנו בימים קשים של תוקפנות ערבית להר הבית, אך שוטרים יהודים, שתפקידם לעמוד נגד הערבים, מונעים, בפקודת שר־המשטרה, מיהודים לעלות למקום הקדוש הזה".

סלומון מתח ביקורת חריפה על שר־המשטרה, חיים בר־לב, ועל מ"מ ראש הממשלה, שמעון פרס, על מה שכינה „מדיניות הכניעה שלהם לאוכלוסייה הערבית".

סגן יו"ר המועצה המוסלמית העליונה, אנואר אל־חטיב, שיבח את המשטרה, שמנעה את כניסתו של גרשון סלומון ואנשיו להר הבית. „אנו אסירי תודה למשטרה ומעריכים מאוד את הצעד החכם שנקטה", אמר אל־חטיב והוסיף, כי מדיניותו הרשמית של הוואקף היא למנוע כל תקרית במקום הקדוש, וצעדי המשטרה בתיאום עם הוואקף משרתים מדיניות זו.

נציגי המועצה המוסלמית התפזרו אחרי תפילת הצהריים והבטיחו, כי יעשו כל מאמץ למנוע ביקורים של קבוצות מאורגנות וקבוצות רשמיות של יהודים הרוצים להתפלל במקום.

המשטרה תהיה בכוננות מחרתיים, יום הזיכרון למופתי שייח' עבדול קדר אל־חוסייני הקבור בהר הבית, ותמשיך להחזיק בעיר העתיקה והר הבית יותר מ־600 שוטרים.

חגיגות אביב ברובע

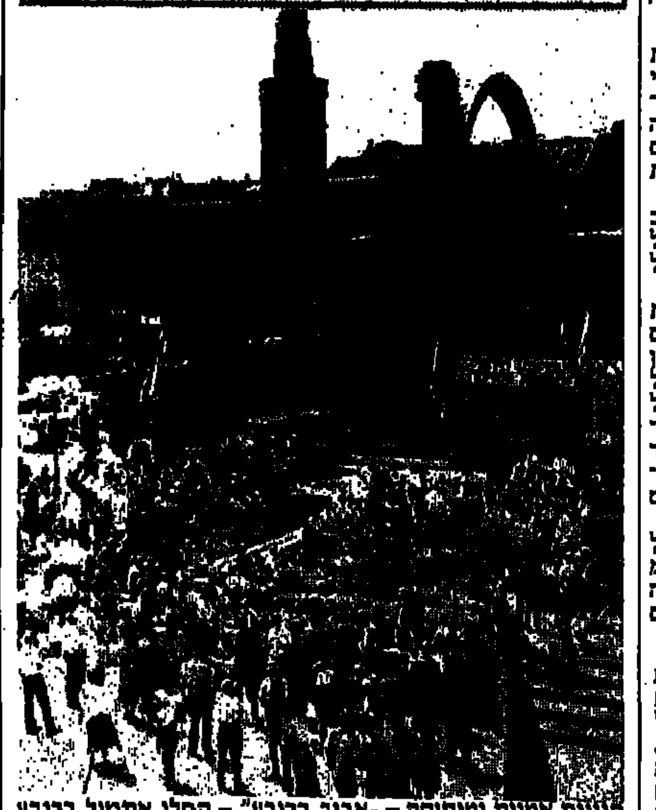

חגיגות אמנות ומוסיקה – „אביב ברובע" – החלו אתמול ברובע היהודי בעיר העתיקה בירושלים. החגיגות כוללות קונצרטים פתוחים, הצגות לילדים, איפור של עוברים ושבים, ציור דיוקנאות, קריקטורות ותערוכות אמנות. (צילום: אליהו הראתי)

עובד מפעלי ים המלח נהרג בתאונת עבודה

שלי יחימוביץ'

בתאונת עבודה במפעלי ים־המלח נהרג אתמול אלי בן־חמו בן 41, תושב דימונה.

אתמול בשעה 1 בצהריים עסקו המנוח וחבריו בחיבור תנור למתקן לקליית פוספטים במפעל האשלג שבמקום. כששיחררו את התנור מן המנוף, הוא נפל, התגלגל, ומחץ את אלי בן־חמו למוות.

חייל התאבד ברחובות

זהבה מוזס

חייל בשירות סדיר התאבד אתמול כשירה בראשו מנשקו האישי בשירותים של התחנה המרכזית ברחובות.

אתמול סמוך לשעה שבע בבוקר נשמעה יריה מחדר השירותים שבמקלט התחנה המרכזית ברחובות. אחד מעובדי התחנה הזעיק את המשטרה. שוטר שהגיע למקום פרץ את הדלת בתא השירותים נמצאה גופתו של חייל בן 20 ולידו נשקו האישי. חקירת המקרה הועברה למשטרה הצבאית.

ביקורת על מכבי האש ושבחים לרופא בדואי

שלי יחימוביץ'

הוועדה לחקירת נסיבות הדליקה שהיתה לפני שבועיים בבאר־שבע, שבה ניספו שני ילדים, טרם סיימה את חקירתה. בינתיים העלתה הוועדה, כי פעולתו של איש אחד בעת החילוץ ראויה לציון: ד"ר עבד אל גראני, רופא בדואי מבאר־שבע.

לוועדה הוענקה סמכות לבחון גם את היערכות שירותי הכבאות במרחב הדרום. הממצאים עדיין חסויים, אולם נודע, כי במקצתם יש ביקורת חמורה ביותר על תיפקוד מכבי האש.

עוד עולה מבדיקת הוועדה עד כה, שרופא תורן במגן־דוד־אדום, ד"ר עבד אל גראני, סייע באופן פעיל ביותר בפעולות הכיבוי והחילוץ. הוא נטל מסכת חמצן מהכבאים וחילץ ילדים לכבאים, וסיכן את חייו כאשר תפקד למעשה ככבאי.

„עשיתי מה שנראה לי שצריך לעשות, אפילו לא חשבתי", סיפר אתמול ד"ר אל גראני. „לא חשבתי על חלוקת התפקידים של רופא וכבאי. ידעתי שחייבים, בדרך כלשהי, להציל את הילדים".

בשבוע הבא, יוגשו מסקנות הוועדה לראש הממשלה יצחק שמיר, בתוקף היותו שר הפנים.

הקלות לחוכרים קרקע ממינהל מקרקעי ישראל

יוסף גלילי

מועצת מינהל מקרקעי ישראל בראשותו של שר החקלאות אריק נחמקין אישרה בסוף השבוע שורה של הקלות מרחיקות לכת לחוכרים, הבונים את ביתם על קרקע של המינהל. ההקלות פוטרות את כל החוכרים, שיחכרו קרקע מן המינהל מאחד באפריל מכל תשלום. כמו כן, פוטרת ההקלה מתשלום דמי הסכמה בעתיד בעת שתועבר הקרקע בתוך תקופת החכירה.

ההקלות הן צעד ראשון ברפורמה שמטרתה להתגבר על הבירוקרטיה ביחסים שבין האזרח למינהל מקרקעי־ישראל. הכוונה היא להגיע למצב שבו החוכרים יהנו מזכויות מלאות בתמורה לתשלום חד־פעמי בשיעור נמוך ולפשט את ההליכים הבירוקרטיים, שהכבידו עד כה על האזרח.

שמעון אור „חגג" פסח כשר בכלא בדיסלדורף

עטפ"א

שמעון אור, הישראלי, שנעצר כחשוד בריגול לטובת בריה"מ, חגג את הפסח בכלא בדיסלדורף, לאחר שרב העיר, אברהם הוכוואלד ביקר אותו בכלא. הרב הביא לו מצות, יין ישראלי ומזון כשר כדי לאפשר לעציר בן ה־49 לערוך סדר. גם אשתו ביקרה אותו בכלא.

התביעה הכללית של מערב־גרמניה דחתה קריאות לשחרר את שמעון אור לחג.

במכתב לפטר ויגנר, כומר קאתולי מהעיר האכן, ציין התובע, כי שמעון אור חשוד בקשרים עם סוכנים רוסיים. הוא גם הביע תדהמה על נימת הבקשות לשחרר את שמעון אור. הכומר כתב קודם לכן, כי הופתע לשמוע כי שמעון אור נעצר.

המשטרה תאבטח כביש החוף ליד ג'אסר א־זרקה

עתיים

סיירת אבטחה של המשטרה ומשמר הגבול תאבטח את התנועה בכביש חיפה־ת"א באזור כפר ג'אסר א־זרקה — החליט מפקד המרחב תת־ניצב יעקב חביב, עקב ההתנכלות לתחבורה באזור בימים האחרונים.

תנ"צ חביב אמר, כי בעקבות יידוי אבנים וההתנכלות לכלי־רכב בכביש המהיר חיפה־ת"א ובכביש הישן עצרה המשטרה שבעה חשודים לחקירה. במקביל החליטה המשטרה להפעיל סיירת מיוחדת שבה ישתתפו סיירי משטרה ומשמר הגבול, הם יסיירו בכבישים אלה ויציבו תצפיות כדי לאבטח את התנועה.

תושבי ירושלים מעשנים פחות ואוכלים יותר גזר

עתיים

תושבי ירושלים מעשנים פחות ואוכלים יותר גזר מתושבי חיפה והקריות. אלה הם חלק ממצאי סקר על הסיבות השונות להבדלים בהופעת סרטן הריאה בין תושבי אזורים אלה. הסקר נערך על־ידי ד"ר עמית תמיר ופרופסור ליאון אפשטיין מהמחלקה לבריאות המשפחה והקהילה בפקולטה לרפואה של הטכניון וקופ"ח בחיפה.

החוקרים מצאו, שיש קשר חזק בין עישון להופעת סרטן הריאה ולא מצאו כל קשר בין המחלה לבין חשיפה תעסוקתית בעבודות מזוהמות או לזיהום אויר.

עוד נמצא קשר חזק בין הופעת סרטן הריאה, לבין צריכה גדולה של מצרכי מזון המכילים את ויטמין „איי", כמו גזר. ממצאי הסקר הוצגו בשבוע שעבר בפני משתתפי הכנס השנתי ה־6 של האגודה הישראלית לאפידמיולוגיה, שנערך באוניברסיטת בן גוריון בבאר־שבע.

החוקרים ראיינו את כל חולי סרטן הריאה היהודיים, שאובחנו בין השנים 1984־1981 בחיפה, בקריות ובירושלים.

מזג אוויר

להלן תחזית מזג האוויר להיום: ירושלים 13־24; רמת הגולן 12־24; צפת 12־20; נמל חיפה 16־21; טבריה 14־26; נצרת 13־24; עפולה 12־25; השומרון 14־24; הקריה חל אביב 15־22; נמל התעופה לוד 13־24; יריחו 18־31; עזה 14־21; באר שבע 12־26; אילת 19־32. התחזית: עליה קלה בטמפרטורות. (עתיים)

לאאידה והמשפחה
איתכם באבלכם במות
האב
[illegible]
בית גת

המשטרה דוחה טענות המופתי של ירושלים כי הוכה בידי שוטר

בצלאל עמיקם, עתיים

המשטרה דחתה את טענותיו של המופתי של ירושלים, שייח' סעד א־דין אל־עלאמי, לפיהן הוכה ונדחף בידי שוטר בכניסה למסגד „אל־אקצה" בהר הבית ביום ו'.

המשטרה, שבדקה את טענותיו, הגיעה למסקנה, כי בעת שנכנס למסגד לא היה שוטר בקרבתו של המופתי ובנוסף לכך מוקף השייח' אל־עלאמי כל העת בידי עוזריו.

מן המשטרה נמסר, כי מחמת רגישות העניין לא ניתן לפרסם את שמות האנשים שתיחקרה המשטרה. נראה, כי קהל גדול של צלמים ועתונאים שהמתין לו בעת שיצא מהר הבית הוא שגרם לדחיפה שעליה התלונן המופתי.

בחקירה נפרדת שקיימה עיריית ירושלים סיפרו משרות ערביים שהיו עם השייח' בעת התקרית, כי אף שוטר לא היה מעורב בה.

ראש עיריית ירושלים, טדי קולק, ביקר שלשום את השייח' אל־עלאמי בבית־החולים „מוקאסד" שבהר הזיתים. קולק ומנכ"ל העירייה, אהרון שריג, איחלו לו רפואה שלמה ושיבה מהירה לתפקידו. השניים החליטו לבקר את המופתי בשל תפקידו העירתי הרם. קולק הביע שביעות רצון מן העובדה שאף שוטר לא היה מעורב בתקרית.

נזיפה פומבית לתת־אלוף שהופיע לכינוס בלי כומתה

[illegible]

חייל טבע בנחל רחף

שלי יחימוביץ'

חייל בן 19, המשרת ביחידה של „שיקום הנוער", טבע ביום א' בנחל רחף. גופתו נמשתה אתמול לאחר חיפושים של 24 שעות.

שלשום בבוקר, יצאו החייל וחבריו לטייל בנחל. במסלול הטיול הם „גבים עמוקים" ושקעים. בוצית. [illegible] הוא נעלם מעיניהם.

יחידת חילוץ המתגברת של ערד, יחד עם מטיילים, שחיפשו אותו נתקלו בקשיים רבים בגלל [illegible]. אתמול בשעה 12 בצהריים גילו המטיילים את הגופה.

300 ניתוחים נדחו אתמול בשל שביתת רופאי קופ"ח

שרת־הבריאות תובעת משמיר הקמת ועדת שרים לבדיקת המצב במערכת ● רופאי קופ"ח יפגינו בבילינסון

יוסף שמי, עתיים

כ־300 ניתוחים נדחו אתמול [illegible] בשל שביתת הרופאים. [illegible] זה היום השני שהרופאים נוקטים בעיצומים ובמשך כל השבוע יתקיימו רק ניתוחים דחופים. רופאי בתי־החולים של קופ"ח מוחים על השהיית ההסכם לקיצור התורים על ידי הנהלת קופ"ח.

הבוקר מתכננים רופאי קופ"ח הפגנה בבית־החולים בילינסון בשעת ביקורם של שרת־הבריאות, ראש ההסתדרות וקופ"ח שיגיעו להנחת אבן פינה למכון מחקר.

אתמול נפגשה שרת־הבריאות עם ראש הממשלה ותבעה ממנו להקים ועדת שרים שתברוק את המצב בשירותי הבריאות. היא הציעה שבוועדה ישתתפו ראש הממשלה, מ"מ ראש הממשלה, שרת הבריאות ושר האוצר. או לחלופין, אם ראש הממשלה ומ"מ ראש הממשלה אינם יכולים להתפנות לנושא, ישתתפו בוועדה גד יעקבי ודוד לוי.

שרת־הבריאות ציינה, כי אם לא תקום ועדת שרים, היא תתמוך בדרישת ההסתדרות והרפואה להקים ועדת חקירה ממלכתית.